

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

PROF. DR. ÖVGÜN AHMET ERCAN

TÜRKİYE İÇİN NE YAPMALI?

PROF. DR. KEMAL ALEMDAROĞLU

ONAY ALPAGO

CAN ATAĞLI

BEDRİ BAYKAM

ATAOL BEHRAMOĞLU

ARSLAN BULUT

HÜSAMETTİN CİNDORUK

DR. MUAZZEZ İLMİYE ÇİĞ

MUSTAFA DUMAN

HAZUK DURAL

ÖRHAN ERASLAN

PROF. DR. ÖVGÜN AHMET ERCAN

E. TÜMA. CEM GÜRDENİZ

DR. SEDEF KABAŞ

PROF. DR. OSMAN KORKUT KANADOĞLU

ERTUĞRUL KUMCUOĞLU

E. TÜMA. DENİZ KUTLUK

NASUH MAHRUKİ

ŞAHİN MENGÜ

ONUR ÖYMEN

PROF. DR. MEHMET TEVFİK ÖZCAN

PROF. DR. ÜMİT ÖZDAĞ

PROF. DR. COŞKUN ÖZDEMİR

E. TÜMG. TARIK ÖZKUT

ULUÇ ÖZÜLKER

FİKRİ SAĞLAR

UFUK SÖYLEMEZ

SALİM ŞEN

NAMİK TAN

ÜMİT ÜLGEN

PROF. DR. TOLGA YARMAN

ÜMİT ZİLELİ

TÜRKİYE İÇİN NE YAPMALI?

Sözer Kitabevi

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Özgürlüklerini yitiren çaresiz toplumumuz; yoksulluk, yolsuzluk
karmaşası içinde mutsuzlaşmış, umudunu yitirmiştir.

Prof. Dr. Övgün Ahmet Ercan

Ne yazık ki güzel ülkemiz çok kötü bir duruma getirildi.

Bu kokuşmuşluğu kim düzeltebilir ki? Umudumuz bunun gerçekleşebilmesi.

Dr. Muazzez İlmiye Çığ

Önceliğimiz, hukuk ve demokrasi dışı bir zihniyetin yönetiminden kurtulmaktır.

Can Ataklı

Karanlığın egemen olduğu toplumlarda 20, 30 yıl öncesinin

yazısı bile aynı zamanda bugünü anlatır!

Ümit Zileli

İlber Ortaylı "İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı" adlı anıtsal eserinde

Osmanlı İmparatorluğu'nun 19. Yüzyıl'da yaşadığı çöküş sürecini anlatmıştır.

*Geleceğinin tarihçileri de 2007-2017 arasını Türkiye Cumhuriyeti'nin
en uzun on yılı olarak adlandırarak inceleyeceklerdir.*

Prof. Dr. Ümit Özdağ

Üretmeyen, çalışanların her an sömürüldüğü,

kaynakların yandaşa dağıtıldığı, uluslararası şirketlerin

ülkenin tüm zenginliklerini yağmaladığı, "göreceli kalkınma" yöntemiyle

iktidarların hizmet adı altında önceliği olmayan işler yaptığı, dolayısıyla,

soygunların devam ettiği bir düzen sürüyor.

Fikri Sağlar

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum

Harlı bir ateş gibi derinde yanan

Haramilerin elinde bunalan.

Ataol Behramoğlu

www.sozcukitabevi.com

© /sozcukitabevi

🐦 /sozcukitap

📖 /kitapsozcu

ISBN 978-605-74295-0-6

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

246 KDV den Muaf

Sözcü Kitabevi 32. Kitap

Türkiye İçin Ne Yapmalı?

PROF. DR. KEMAL ALEMDAROĞLU

ÖNAY ALPAGO

CAN ATAKLI

BEDRİ BAYKAM

ATAOL BEHRAMOĞLU

ARSLAN BULUT

HÜSAMETTİN CİNDORUK

DR. MUAZZEZ İLMİYE ÇİĞ

MUSTAFA DUMAN

HALUK DURAL

ORHAN ERASLAN

PROF. DR. ÖVGÜN AHMET ERCAN

E. TÜMA.CEM GÜRDENİZ

DR. SEDEF KABAŞ

PROF. DR. OSMAN KORKUT KANADOĞLU

ERTUĞRUL KUMCUOĞLU

E. TÜMA. DENİZ KUTLUK

NASUH MAHRUKİ

ŞAHİN MENGÜ

ONUR ÖYMEN

PROF. DR. MEHMET TEVFİK ÖZCAN

PROF. DR. ÜMİT ÖZDAĞ

PROF. DR. COŞKUN ÖZDEMİR

E. TÜMG.TARIK ÖZKUT

ULUÇ ÖZÜLKER

FİKRİ SAĞLAR

UFUK SÖYLEMEZ

SALİM ŞEN

NAMIK TAN

ÜMİT ÜLGEN

PROF. DR. TOLGA YARMAN

ÜMİT ZİLELİ

TÜRKİYE İÇİN NE YAPMALI?

Yayıncı

Sözcü Kitabevi

Derleyen

Prof. Dr. Övgün Ahmet Ercan

Yayın Danışmanı

Haluk Dural

Editör

Mehmet Ali Çatal

Kapak Resmi

Espas Sanat Evi (Atatürk arşivinden)

ISBN

978-605-74295-0-6

1. Baskı

Temmuz 2021, İstanbul

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1

Baha İş Merkezi. A Blok Kat: 2 34310 Haramidere-İstanbul

Tel. (212) 412 17 00 Sertifika no: 44452

Kitabın tüm yayın hakları Estetik Yayıncılık A.Ş.'ye aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik ortamda çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları gizlidir.

Sözcü Kitabevi, Estetik Yayıncılık A.Ş.'nin markasıdır.

Maslak Mahallesi Maslak Meydan Sokak Veko Giz Plaza

No: 3 İç Kapı No: 1 Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 948 22 78

www.sozcukitabevi.com

sozcukitabevi@estetikyayincilik.com

Yayınevi Sertifika No: 43254

Türkçe’de devlet kuran kişiye “ilteriş” denir. Türkiye Cumhuriyeti’ni Türk Devrimleri üzerinde kuran, “Türkiye Cumhuriyeti demek ben, ben demek Türkiye Cumhuriyeti demektir” diyen Atatürk’ün ülkesinde ne yazık ki, kuruluş ilkeleri geliştirilerek çağdaşlaştırılacağına, çok partili duruma geçilmesiyle başlayan, sonra hızla aşındırılarak günümüzde “Yeni Osmanlıcılık” ülküsüne evrilmiştir. 2017 yılından beri, ülkenin yönetimi; toplumu temsil eden yürütme-yasama-yargı’yı güdümlenip, meclisi dışlanıp, tüm erkleri bir kişide toplayan; elerki(demokrasi), hukukun üstünlüğünü hiçe sayarak bir kişinin yönetimine vermiştir.

Tüm inançlara saygılı olarak kuruluştaki “bilimgüder” (laik) olarak kurulan ülkemiz, 1950’lerde, ABD’nin etkisiyle başlayan “ılımlı İslam” akımının gittikçe güç bulmasıyla “kökten dinciliğe” doğru evrilmektedir. Oysa, dünyada hangi yovrak (din) vardır ki, ülkelerin toplumsal, ekonomik, eğitim sorunlarını çözerek kalkınmasını sağlamış olsun?

Ne var ki, toplumunun baskın çoğunluğu Müslüman olan ülkemiz, bilimgüderliği (laikliği) anayasaya koyan İslam ülkeleri arasında tek ülkedir. Türkiye, ülkelerde kadınlara seçme, seçilme seçeneği tanıyan öncü ülkelerdendir.

Avrupa’da, nüfus, ordu gücü ile toprak olarak, Rusya dışında birinci ülke olmamıza karşın, Cumhuriyetimiz kurulmadan önce aydınlanma çağı ile sanayi devrimini, günümüzde de bilim, buluşlar ile bunların ürünlerini geliştirme çağını kaçırmak üzereyiz. Daha 70’li yıllarda kendi kendine yeten tarımsal ürün üreten ülkemiz, günümüzde dışarıdan besin ürünleri satın alan duruma düşmüştür. Küreselleşme çengeline yakalanan ülkemiz, Cumhuriyetimizin yüzyılda edindiği; sanayi, eğitim, işletmeler, besin sağlama, yüzey ile yeraltı kaynaklarını, gezgincilik gücünü yabancılara kaptırmış, halkı yabancı işletmelerde iş arayan konuma düşmüştür.

Araştırma ile geliştirme yatırımları Almanya’nın yüzde birine, TL avronun onda birine düşerek hızla erirken toplumun yoksullaşması da gittikçe ivdirilmektedir. İnançsal eğitime kayan ülkemizde, dünyada eğitim niteliği olarak iki yüz sekiz ülke içinde doksan dokuzuncu sıraya

gerilemiştir. Kadınlar için devrim yapan ülkemiz, günümüzde kadın haklarında yüz otuzbirinci sıraya gerilemiştir. Toplumun gelişmesi için ayrılan yatırım olarak OECD ülkeleri ortalaması yüzde yirmi iken Türkiye nerdeyse onun yarısı kadardır.

Kuruluşunda tam bağımsız, özgürlükçü, eşitlikçi, bilimgüder, çağdaş, üretken eğitim ilkeleri temel alan ülkemiz, günümüzde baskıcı, kişi kazanımları ile tüzenin (huküğun) hiçe sayıldığı, iç ile dışta gerek siyaset, gerek teknoloji, gerek kısıkl (ekonomik) olarak bağımsızlığını yitirmiş, inançgüder (Kutsal kitaba göre yönetim)güdümlü bir devlete dönüşmektedir.

Dış siyasette komşularıyla barışçı, uzlaşmacı değil, çatışmacı, başkalarının iç işlerine karışıcı bir yol tutan Türkiye, enerji kaynaklarının deniz ile karalarda paylaşıldığı konumunda sözü geçen bir ülke olmadan uzaklaşmış, yalnızlaşmış, köşeye sıkıştırmıştır.

Ülkenin çağdaş uygarlığı yakalaması için ivmesinin ileri ülkelerden yüksek olması gerekir. Bırakın onları yakalayıp geçmeyi çağın gerisine doğru hızla yol almakta, eğitimde, yaratıcılık, bilim ile teknolojiye ileri ülkelerle gittikçe aramız açılmaktadır. Kurtuluş, çağın koşullarına uydurulmuş, kuruluş ile Türk devrimlerine dönüştür.

Bu betiği, BOĞAZİÇİ AYDINLAR TOPLULUĞU olarak ülkemizin durumunu irdeleyip, yöneticilere çözüm önerilerinde bulunmak üzere, seçkin düşünce önderleri üyelerimizle ortaklaşa olarak yazdık. “Türkiye için Ne Yapmalı?” betiğinde, Türkiye’imizin daha aydınlık, daha gelişmiş ülkeler arasında yer alabilmesi için durum belirleme ile çözüm önerileri yer almaktadır.

Katkı verenleri alkışlıyorum. Yazılar soyadı sırasına göre dizilmiştir.

Prof. Dr. Övgün Ahmet Ercan
Boğaziçi Aydınlar Topluluğu Kurucusu
16 Haziran 2021

DEVLETİN KURULUŞ İDEOLOJİSİ VE FELSEFESİ YOK EDİLMİŞTİR

Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu¹

Ne yazık ki 19 yıldan beri ülkemizi yöneten iktidar memleketimizi tanınmayacak duruma getirmiştir.

Ekonomimiz düzeltilmesi çok zor duruma gelmiş, açlık ve yoksulluk milyonlarla ifade edilir duruma gelmiştir. Devleti; Siyaset, Mafya ve Rant üçlüsü yönetmektedir.

Özetle; devletin kuruluş ideolojisi, felsefesi, kamu kurumlarının özellikleri yok edilmiş ve Yurtta Barış, Dünyada Barış ilkesi unutturulmuştur.

Ben, Türk Ulusunun ülkemizi bu kötü durumdan hızla çıkaracağına ve “Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem” ile Çağdaş Türkiye’imizi kuracağına inanıyorum.

Bu anlayış doğrultusunda; bilgili, deneyimli kurum yetkilileri ve kişilerle toplantılar düzenlenmesinde yarar vardır.

Ayrıntıya girmeden bazı konularda düşünce ve önerilerimi vurgulamak istiyorum:

- Güçlendirilmiş Parlamento Çift Meclisli olmalıdır: Millet Meclisi ve Senato.

- Milletvekili ve Senatör adayları partiye kayıtlı üyeler tarafından ön seçimle saptanmalıdır.

- Milletvekillerinin dokunulmazlığı olmalıdır.

¹ **Prof. Dr. Kemal Alemdaroğlu:** 1956 Trabzon Lisesi, 1962 İstanbul Tıp Fakültesi mezunu. 1967 Cerrahi Uzmanı, 1972 Doçent, 1978 Profesör, 1982 Kürsü Başkanı, Dekan Yardımcısı, 1994-1997 Rektör Danışmanı ile İ.Ü Yönetim Kurulu Üyesi, 1997-2004 İ.Ü Rektörü, 1987’den beri ACS üyesi ve 2008-2009 Türkiye Governörü.

- Senatörlerin dokunulmazlığı olmalıdır.

- Seçim barajı kaldırılmalıdır.

- Üst üste iki seçim kaybeden genel başkan istifa etmiş sayılmalıdır.

- Senatör adayı 4 yıllık üniversite mezunu ve 45 yaşını doldurmuş olmalıdır.

- Üniversite yasası; öğrenci, asistan ve öğretim üyelerinin haklarını korumalıdır. 115 ve 1750 sayılı yasalar gibi. 2547 kalkmalıdır.

- Dekan ve rektörler öğretim üyeleri tarafından seçilmelidir.

- Üniversiteler arası kurul kaldırılıp yerine 50 yılını doldurmuş Devlet Üniversiteleri Rektörlerinden oluşan Rektörler Komitesi kurulmalıdır.

- Her fakültede bir tane öğrenci derneği kurulur ve başkanı fakülte yönetim kurulu toplantılarına katılır.

- Öğrenci dernek başkanlarından biri de seçimle üniversite yönetim kurulu toplantısına katılır.

-Yasama (Millet Meclisi ve Senato) yürütmeyi her koşulda denetleyebilir.

- Yargı bağımsız ve yansızdır.

- AYM kararları kesin olarak uygulanmalıdır.

- AİHM kararları da mutlak surette uygulanacaktır.

- HSK yönetiminde Adalet Bakanı ve Müsteşar bulunmamalıdır.

- YSK, bağımsız ve tarafsız olup seçim sırasında kural değiştiremez.

- İstanbul Sözleşmesi'nden çıkış yok hükmündedir.

- 18 yaş altı birey çocuktur ve asla evlenmemelidir.

- Diyanet kurumunun var olduğu bir ülkede (ve de güçlü bütçesi varken) laik ve çağdaş devlette dini cemaat-

lere yer yoktur.

- Seçilmiş belediye başkanı görevden alınıp yerine kayyum ataması olmamalıdır.

- TRT ve benzeri kurumlar mutlak surette bağımsız ve adil yapıya kavuşturulmalıdır.

Sayıştay TBMM (Millet Meclisi ve Senato) adına kamu kurumlarının mali denetimini kesinlikle yapmalıdır.

- Yargıtay, Danıştay ve kamu kurumlarına görevli atamasında liyakat esas alınmalı, siyasi düşünceye yer verilmemelidir.

- Vali atamaları tepeden inme yapılmamalı ve kaymakamlık, vali yardımcılığı görevlerinden deneyim elde edilmiş olmalıdır.

- Büyükelçi atamalarında da liyakat en önemli özellik olmalı ve en az önemli iki merkezde konsolosluk yaptıktan sonra büyükelçi olunabilir.

HER ALANDA 'NE YAPMALI' DEMELİ VE ÇÖZÜM ÜRETMEİYİZ

Av. Önay ALPAGO¹

“Türkiye için ne yapmalı” çok geniş bir konu başlığı. Her alanda ya da her sektörde “ne yapmalı” diyebilir, çözümler üretebiliriz. Tek bir başlık altında ifade edebileceklerimizi ise şöyle özetlemeye çalışacağım.

- Çağdaş partiler delege sistemini terk ederek; doğrudan üyelerin iradesi ile genel başkanlarını ve cumhurbaşkanı adaylarını seçmektedir.

İki Farklı ülkeden örnek verirsek;

İngiltere’de Muhafazakar Parti’de 160 bin üyenin yüzde 92,53 ‘ünün oylarını alan Boris Johnson önce Muhafazakar Parti’nin Genel Başkanı, sonra da Başbakan olmuştur.

Fransız Sosyalist Partisi’nde 3 Milyon üyenin yüzde 56’sının oylarını alan François Hollande, partisinin cumhurbaşkanı adayı olmuş, daha sonra da ülke genelinde yapılan seçimleri kazanarak bu makama gelmiştir.

(Kaynak: Kemal Anadol çalışması.)

Hem Sosyal Demokrat, hem de Muhafazakar Partiler böylece “Taban Demokrasisi” denilen mücadelelerle iktidar olmuşlardır.

İspanya’da, Yunanistan’da ve benzer ülkelerde aynı örnekleri görmekteyiz.

¹ Önay Alpago: Eski Devlet Bakanı

Ülkemizde delege sistemi kaldırılmalı, bu konuda bir kampanya başlatılmalıdır. Türkiye’de partilerin program ve tüzüklerine göre değil, genel başkanlara bakılarak oy verilmektedir. Ancak partilere ve liderlerine güven azalmıştır ve anket sonuçlarında da bu durum açıkça görülmektedir.

- Seçim dönemleri dışında halka ulaşmak ve sistematik bir şekilde çalışmak gerekir.

Bir sivil toplum örgütüne üye olarak veya benzer bir örgüt kurarak, etkin bir çalışma başlatılabilir. Bu konuda muhtarlarla işbirliği yapıp, mahallenin saygın, etkin isimlerine ulaşılabilir. Hedef kitleler belirlenir, o kitlelere dönük çalışma gurupları oluşturulur.

Örneğin; ülkemizde 13.2 milyon emekli vardır. Eşle-riyle birlikte 26 milyon seçmen demektir. Toplam 57 milyon seçmenin olduğu ülkemizde; bu sayı seçimlerin sonuçlarını belirleyebilir büyüklüktedir.

Seçimlerin kaderini, ülkenin kaderini aynı zamanda kendi kaderlerini de değiştirebilecekleri gerçeği kendilerine anlatılacak, bu çalışmayı bir grup üstlenecektir.

Benzer çalışma başka hedef kitleler üzerinde de yapılabilir.

- Farklı bir konuda 2015’te bir araştırma yapan Everett ve McAndrew’in bu çalışmalarını konumuza uygularsak “Akademisyenleri, politika belirleyicilerini iş insanlarını, yerel yöneticileri kooperatifleri, sanatçıları bir araya getiren bir ağ oluşturmak” yöntemi ile daha büyük kitlelere ulaşmak mümkündür.

DEMOKRASİNİN GERİ GELMESİ İÇİN DÜŞÜNÜŞ ADAYLIĞI

Can Ataklı ¹

Türkiye demokrasi ve hukuk düşüncülerini artık sadece lafta duyuyor. 16 Nisan 2017’de yapılan anayasa referandumunda tek adamlık rejimini kabul ettirilmesinin yanı sıra aynı anda demokrasi, hukuk ve insan hakları da askıya alındı. 2018’de yapılan seçimlerde de Erdoğan daha ilk turda seçilerek bu durumu tescillendirdiği gibi hemen hayata da geçirdi. Yeni rejimde artık kuvvetler ayrımı ilkesi yok, hükümet yok, parlamento yok.

Türkiye’nin yakın gelecek projeksiyonunda öncelik buna verilmeli, demokrasi, hukuk ve insan hakları mutlaka geri getirilmelidir. Bunun için elbette seçim kazanılması ve anayasayı da değiştirecek sayısal çoğunluğa erişilmesi gerekmektedir. O halde aklın yolu birdir; demokrasi güçleri kesin bir işbirliği içinde olmak ülkeyi geri almak zorundadır. Böyle bir işbirliğinde sıkıntı seçimin nasıl, hangi yöntemlerle ve kimlerle kazanılacağı konusunda yaşanıyor.

Erdoğan’ın icat ettiği “tek adam rejimi” ne yazık ki muhalefeti de fikirsel yönden kısıtladı. Bu nedenle muhalif kesimler Erdoğan’ı yenmenin, iktidardan indirmenin yolunu “herkesin oylayacağı bir aday” bulmaktan geçeceğine inanıyor. Bu nedenle son yerel seçimde doğal olarak en yüksek sayıda oy alan iki büyük kentin, İstanbul ve Ankara’nın bü-

¹ Can Ataklı: Gazeteci, TV sunucusu, yazar.

yükşehir belediye başkanları ön plana çıkarılıyor. Birlikte hareket etme potansiyeli olan her muhalif parti başkan ve sözcüleri her ne kadar “Seçim kazanıldıktan sonra ilk işimiz güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçmek olacak” diyorlarsa da bu konu şimdilik ikinci planda kalıyor.

Halkın zihnine “kazanacak aday bulmak” algısının yerleşmiş olması elbette iktidar partisinin çok işine yarıyor. İktidarın böyle bir sorunu yok çünkü zaten kazanmış bir cumhurbaşkanına sahip. Bu açıdan bakınca salt kazanacak bir aday üzerinden yürütülecek bir arayış ve kampanyanın etkili olabileceğini düşünmüyorum. Aday ne kadar parlak olursa olsun, sonucu parlamentoda oluşan yeni sayısal denge belirleyecektir.

İlk turda Erdoğan’ın kazanmayacağı ihtimali giderek daha ağır basmaktadır.

Erdoğan bu kez ilk turda kazanamayabilir ama AKP’nin ve destekçisi MHP ve diğerlerinin meclise sokaçağı milletvekili sayısı muhalefetin üstüne çıkabilir. Böyle bir durumda ikinci tur “istikrarı arama” seçimine dönüşebilir ve bu durumda Erdoğan’ın şansı artabilir. Bunu önlemenin yolu, seçime “kazanacak bir adayla girmek” yerine “kazanacak bir kavramla girmek” daha doğru olacaktır.

Nedir bu kavram (düşünüş)?

Öncelikle bütün enerjiyi “bir kişinin seçileceği” cumhurbaşkanlığı seçimine değil meclisin sayısal üstünlüğünün ele geçirileceği milletvekili seçimine yöneltmek gerek. Demokrasi ve hukuk sistemine geri dönüleceği sözü ancak parlamentoda anayasayı değiştirecek ya da en azından bunu referanduma götürebilecek çoğunluğu elde etmekle başarılabilir. O halde partiler öncelikle tüm güçlerini parlamento seçimlerine vermelidir. Cumhurbaşkanlığını kazanmışsın

ancak mecliste yeterli çoğunluk yok, o zaman demokrasi vaadi asla yerine gelmeyecek tam tersine muhalefet bileşenleri “aşırı yetkili” cumhurbaşkanının tutum ve davranışları nedeniyle ciddi bir kaos içine düşebilecektir. Bu nedenle muhalefet bileşenleri bir araya gelerek “mecliste sayısal çoğunluğun elde edilmesi halinde” yapılacak anayasa değişikliğini kayda geçirmelidir. Bu değişikliğin temel özellikleri şunlar olmalıdır.

- Seçim barajı düşürülecektir. (Yüzde 5-7)

- İttifak koşulları düzenlenecek ve tek bir oyun bile ziyan olmaması sağlanacaktır.

- Cumhurbaşkanı parlamento tarafından 5 ya da 7 yıl süreyle bir defalığına seçilecektir.

- Cumhurbaşkanı devletin başı olarak tanımlanacak ve icra yetkisi olmayacaktır.

- İkinci meclis (senato) kurulacaktır.

Bu anayasa değişiklikleri halka anlatıldıktan sonra seçime hangi adayla ve hangi düşünüşle girileceği ilan edilecektir. Düşünüş adaylığı ilkesine göre cumhurbaşkanı adayını tercihen işbirliği yapacak partilerden birinin genel başkanı olmalıdır. Bu adayla birlikte işbirliğine giren partilerin genel başkanları ya da gösterecekleri kişiler cumhurbaşkanı yardımcısı olarak seçimden önce ilan edilecektir. İşbirliği yapan partiler anayasa değişikliği yapılınca kadar geçecek süreçte hükümette kimlerin olacağını da açıklayacaklardır. Böylelikle kamuoyu ilk kez seçimden önce icranın başı ile yürütme organını yani hükümeti tanımış, bilmiş olacaktır.

Elbette bu sistem geçici olacağı için seçim öncesi çekişmeler, bakanlık kavgaları büyük oranda engellenmiş olacaktır. Bu yöntemle seçimin kazanılması halinde yemin töreniyle birlikte hükümet hemen kurulacak, partiler ilk iş

olarak anayasa değişikliklerini gündeme getirecekler ve çok kısa süre içinde değişiklikler tamamlanacak ve hayata geçirilecektir. Bu durumda seçilmiş cumhurbaşkanı anayasa değişikliği kabul edildiği andan itibaren sembolik cumhurbaşkanı konumuna geçerek yeni anayasada belirlenen süre için cumhurbaşkanı seçilmiş kabul edilecektir. Bu cumhurbaşkanı meclisten bir üyeye hükümeti kurma görevi verecek ve bu kişi de hükümeti kuracaktır. Bu durumda seçimlerden önce ilan edilmiş olan bakanlar sadece bir başbakan atanmasıyla aynen devam edebileceği gibi atanacak başbakanın yeni bir koalisyon anlayışı ile hükümeti kurması da mümkün olabilecektir.

Böyle bir hükümet en az iki yıl görevde kaldıktan, yapısal bazı değişiklikler yapıldıktan, özellikle ekonomi rayına oturtulduktan sonra erken seçim kararı alacaktır. (Tercih edilmeyebilir ve dönem sonuna kadar yönetim böyle sürdürülebilir elbette).

Yeni bir seçim daha önce işbirliği yapmış partilerin bu kez kendi başlarına mecliste var olma mücadelesi olarak geçecektir. Demokrasi ve hukuk sistemi yeniden tesis edildiği için oluşacak yeni parlamento yapısı içinden, belki bu kez AKP'nin de yer alabileceği yeni hükümet modelleri çıkacaktır. İlk seçimde yeni anayasa gereği bir de senato oluşturulacaktır. Senato icranın içinde olmayacak, kuvvetler ayrılığı ilkesini pekiştirecek bir denetim mekanizması olarak çalışacaktır. Hükümeti kuracak olan başbakan senatodan bir üyeyi bakan yapmayacaktır. Eğer seçimler erkene alınırsa, daha önce seçilmiş cumhurbaşkanı görev süresinin sonuna kadar kalacaktır.

Türkiye'nin yakın gelecekteki çıkış planının böyle olması halinde başarıya ulaşılacağını görüyorum. Elbette bu

yöntemin başarılı olması halinde parlamento demokrasi ve hukuk sisteminin daha kalıcı hale gelmesi, insan hak ve özgürlüklerinin sonuna kadar kullanılması için gerekli anayasal ve yasal düzenlemeleri yapacaktır.

Bana göre önceliğimiz, hukuk ve demokrasi dışı bir zihniyetin yönetiminden kurtulmaktır.

Böyle bir süreçte elbette çok kötü sonuçlara yol açmayacak biçimde, ince eleyip sık dokumanın bir anlamı olmadığını da vurgulamak isterim.

TÜRKİYE SEVDASI İÇİN ÖLMEYE DEĞER... AMA BİZ YAŞAYALIM VE YAŞATALIM

Bedri Baykam (Yazar – Sanatçı)

Türkiye için ne yapmalı sorusuna yanıt ararken aklıma gelen ilk cümle, ömrüm boyunca siyasal duruşumun temelini oluşturan felsefede saklıydı: Türkiye için, Atatürk için, Cumhuriyet için -kuruluş yıllarının fedakârlığını ve mucizesini her an hatırlayarak- biliyoruz ki fazlası ile ölmeye değer. Zaten bu cumhuriyet de en ağır şartlarda aynı tavrı gösteren şehitlerimiz ve gazilerimizin inanılmaz fedakârlıkları üzerine kurulmadı mı?

1987’de, Amerika’dan Türkiye’ye döndüğüm ve yoğun siyasete girdiğimden beri çeşitli aşamalarda sayısız tehdit aldım. Ölümün soğuk nefesine, o yıllardan başlayarak çok alıştım. 1990’dan itibaren de birçok can dostumun, yol arkadaşımın birer birer katledilişine, bizden koparılışına şahit oldum. Yıllarca, her an, en somut ve ciddi korunma yöntemleri ile yaşamımı sürdürmek zorunda kaldım. Bunun hiç rahat ve pratik bir şey olmadığını, benzer şeyleri yaşayanlar veya bilenler size söyleyebilir. Sonra bu iktidar altında güç onlara geçti, “Artık korumaları ve korunma kavramını her saniye gündemde tutmanın bir mantığı kalmadı” dedim. Yanılmışım, 2011 yılında en ağır şekilde bıçaklı saldırıya uğradım ve ölümün köşesinden döndüm. Beş saatlik bir ameliyat, 15 günlük hastane, 15 günlük evde dinlenme sürecinden sonra makalelerime, televizyon tartışmalarına,

düşüncelerimden hiçbir ödün vermeden geri döndüm. Zaten geçmişinizle tam bir tutarlılık içerisinde yolunuza devam ediyorsanız ne söylem değiştirebilirsiniz, ne de ideallerinizden vazgeçebilirsiniz. Zaten gerçek Atatürkçüler korkutulamaz.

“Türkiye için ölmeye değer” dedim ya... Bu gözü peklikle yaşayan ve bu uğurda -maalesef alçak katillerin eliyle kaybettiğimiz en değerli yazarlarımızın birçoğu, benim günlük hayatı paylaştığım, 2-3 günde bir haberleştiğim en değerli dostlarımdı: Muammer Aksoy, Uğur Mumcu, Onat Kutlar, Ahmet Taner Kışlalı...

Bir dönem sonra, 2000’lerdeki mücadele arkadaşlarım, sırayla FETÖ kumpaslarıyla içeri alındılar. Mustafa Balbay, Tuncay Özkan, Hikmet Çiçek, Mehmet Haberal gibi aydınlar ve siyasiler, hayatlarının koskoca 8-9 yılını Silivri zindanlarında geçirdiler. Aynı kumpas, aynı kopyala-yapıştır yöntemleriyle bana karşı da denendi. Şu farkla ki, daha sonrasında, Adalet Sarayı’na çağrıldığımda bana gösterilen belgeleri işleme koyamadan FETÖcülerin kendileri içeri girdiler ve ben gözaltına alınacak zanlı olmak yerine, müşteki oldum. Niye bunları anlattığıma gelince:

Demek ki birinci noktamız, değerli hedeflerimize doğru zor şartlara rağmen, inancı kaybetmeden, ısrarla, her ne pahasına olursa olsun doğruları savunarak, özgür, demokratik, bağımsız, laik bir hukuk devleti olarak Türkiye Cumhuriyeti’ni savunmak ve bunun ideolojik temelini devamlı değişen şartların ışığında oluşturmak, yeniden yapılandırmak ve korumak!

Cesur olmayı takip eden diğer kaçınılmaz manevi değerimiz, yukarıda da söylediğim gibi inanç ve demokratik zafere kilitlenmiş olmak. İstanbul ve Ankara Büyükşehir se-

çimlerini kazanmış ve AKP'nin 1994'ten beri süren iktidarını en azından bu illerde ve Adana, Antalya, Hatay, Aydın, Mersin, Muğla, Tekirdağ gibi kentlerde devirmiş olmanın getirdiği büyük bir özgüven var halkta. Siyasilerin ve aydınların kesinlikle aynı motivasyonla geçmiş seçim, referandum ve cumhurbaşkanlığı mağlubiyetlerini kafalarından kazıyıp atarak, zafer hedefine konsantre olmaları şart. Çünkü insanlar, kendileri bir konuya inanmadan inandırıcı olamazlar.

Bugün, Türkiye'nin içinde bulunduğu korkunç şartların ortasında, bu tek adam rejimini kabul etmeyenlerin, ufuktaki seçimi demokratik olarak kazanmak için tüm akıllarını bu hedefin hizmetine açmalarından daha önemli hiçbir ödevleri olamaz! İster oy verecek kitlelerin, ister sandık nöbeti tutacakların hiçbir zaman bunu akıllarından çıkarmamaları lazım. "Biz bu işi başarırız" inancını sürdürmenin olmazsa olmaz şartı "ya bu adamlar seçime gitmezse" gibi çok tehlikeli, hayali korkuları etrafa ters propaganda ile yaymak! Maalesef muhalefet cephelerinde her seçimden önce buna benzer negatif söylentilerin yayılması, tahmin edilemeyecek ölçüde halkın moralini bozuyor ve oyların dönüşüm rüzgârını sabote ediyor. Sözün özü... Atatürkçü, demokrat kitleler olarak, haksızlıklara ve ülkenin talan edilmesine daha gür bir sesle karşı çıkmamız; yasal vatandaşlık haklarını kullanarak iktidara boyun eğmeyen, itiraz eden geniş halk grupları ile beraber bu rüzgârı alabildiğine büyüterek, tarihi bir fırtınaya dönüştürmenin tüm yollarını denememiz lazım.

Atatürk'ün "Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır. O satıh, tüm vatan topraklarıdır" cümlesini futboldan bildiğimiz "tam saha pres" kavramı ile somutlaştırıp, seçim gününe kadar demokratik kitle örgütleri, sendikalar

ve tabii siyasi partiler olarak demokratik zaferin yaklaşan seslerini, sokaktan sosyal medyaya kadar her yerde dillendirip özgüvenimizi arttırarak, iktidarın kendisine artık gidiği olduklarını hissettirmemiz lazım. Burada 100. yılın tarihi seçimi yaklaşırken konunun psikolojik yönlerinin dev bir önemi var.

Sözünü ettiğimiz demokratik yoğun muhalefet hareketini sürdürürken herkesin kullandığı dili kontrol etmesi, doğruları legal bir üslupla ifade etmesi, belgeli konuşması, kimsenin provokasyona gelmemesi, hiçbir hakaret veya haksızlığa yeltenmemesi, olmazsa olmaz yöntem olarak öne çıkmalıdır. Hedefimiz, muhalif CHP'nin hiçbir gereksiz sorun yaşamaması, seviyesini, dilini ve haklarını koruyarak muhalefet yapabilmeye devam edeceği, meşru ekseninde kalmasıdır.

Bir başka zorunluluk, artık 20 yıldır Türkiye'nin geleceğini tıkadığına ve ülkeye büyük zarar verdiğine şahit olduğumuz bir iktidarın değişmesi için, yeni siyasi rejimin içinde ittifakları doğru ve zeki bir şekilde oluşturarak, somut, bilinçli, aritmetiği kuvvetli ve gerçekçi stratejiler geliştirmektir.

Gerçekçi olmak demişken, bugün gücünü ve geçerliliğini kaybetmiş komünist veya sosyalist söylemler sürdüren gruplarla bu ittifak arayışlarının gereksiz yere gölgelenmesi, romantik imge yüklü fikirlerle, iktidarın değişmesi için gereken ortak akıl ve geniş düşünce birliğinden uzaklaşılması çok önemlidir. İsteyen kendi iç muhasebesinde -20. yüzyıla bakarak- “keşke sosyalizm kazansaydı ve hâlâ geçerli olsaydı” diyebilir, bu en temel özgürlüğüdür. Ama bu romansın, bugünün reel politikasında karşılığı olmadığı gibi, bu fikirleri yaymak ancak iktidara hizmet anlamına

gelir. Herkesin çok ama çok gerçekçi olması lazımdır. Aynı şekilde kimilerinin de “Ben sosyal demokrat değilim, demokratik solcuyum; ben demokratik solcu değil, Kemalistim; ben o değilim, şu değilim, buyum” şeklinde yapay ayrımlar oluşturarak iktidarın ekmeğine yağ sürecektir inatlaşmalardan derhal uzaklaşmaları lazımdır. Bugün beyninin en azından %51’lik sağlıklı kısmını bu yıpratıcı dönemde koruyabilmiş olan merkez sağ ve merkez solcular ile onlara destek olmak isteyen daha sağda veya daha solda insanların, artık birbirlerine kenetlenmeyi öğrenmeleri lazımdır. Yine buna ekleyebileceğimiz konular arasında Türkiye’nin bir türlü durdurulamayan kanayan yarası Güneydoğu sorunu veya kimilerinin Kürt sorunu diye adlandırdığı konunun, demokratik çözümünün şu anda muhalif kesimler arasında herhangi bir ayrılık gerekçesi yaratmaması, olmazsa olmaz bir şarttır. Bunu ulusalcı, sosyal demokrat ve Kemalist muhaliflere de; kendini Kürtçü olarak tanımlayan muhalif kesimlere de eşit derecede ısrarla tekrarlıyorum.

Herkesin aynaya bakarak alması gereken karar şudur: “Benim için, 60-70 yıla yayılan kendi siyasal çizgimin ödünsüzce tanıtımını yapmak ve haklılığını kanıtlamak mı önemli, yoksa bugün Türkiye’yi bu girdaptan kurtaracak ortak akıl birliğini oluşturmak mı öncelikli?” Bu sorunun rasyonel yanıtını verecek sağduyu, mantık ve cumhuriyet vicdanı taşımayan insanın, “Ben bu iktidara karşı demokratik mücadele veriyorum” deme hakkı yoktur! Türkiye’nin içine düşürüldüğü cadı kazanında ana önceliklerimizi iyi saptayarak, eski husumetleri ve hesaplaşmaları rafa kaldırmak, teorik ideal söylemleri bazen ertelemeyi göze almak, aklını ve mantığını kullanan Atatürk Türkiye’si’ne bağlı aydının veya cumhuriyetçi sade vatan-

daşın kaçınılmaz tavrı olmalıdır.

Sosyal demokrat ve Kemalist merkez sol kesimlerin, bugünkü millet ittifakının içinde bulunan her lider ve küçük de olsa parti yapısı ile beraber, geniş anlamda yürümeye alışık olmadığı kesin. Ama kesin olan bir şey daha var. Bu seçim birkaç puan oyla kazanılacak veya kaybedilecek olduğuna göre, üstüne basa basa söylüyorum: “Bu ahval ve şerait içinde” ne Saadet Partisi’nin, ne Davutoğlu’nun, ne Ali Babacan’ın getirebileceği oyları küçümsemek gibi bir hakkımız yok. Hayatta her şeyin bir zamanı vardır. Mustafa Kemal Atatürk bunu gerek savaş alanında, gerekse savaştan sonra cumhuriyeti kurarken; hangi devrimi, hangi sırayla, kimlerin ittifakıyla ve nasıl yaşama geçireceğinin kurgusunu yaparken fazlasıyla kanıtlamıştır. Bu arada, tüm bu ifade ettiklerim kesinlikle, Abdullah Gül ya da Ekmeleddin İhsanoğlu gibi, AKP veya bir başka siyasal İslam kökeninden gelen bir cumhurbaşkanı adayının kabulü anlamına, tabii ki gelmiyor.

Bu yıl, diğer muhalif CHP’li arkadaşlarla beraber benim öncülüğümde hazırlanan Demokratik Dijital Devrim Tüzüğü’nü hatırlıyorsunuz. Bu tüzüğün ne anlama geldiğini, bu kitapta yazılarını paylaşan veya bu kitabı okuyan aşağı yukarı her insanın bildiğine kaniyim. Tabii ki üzerine bu kadar uğraşılmış bir demokratik tüzük çıkışını bir makalede özetlemek mümkün değil. Ama birkaç cümleyle hatırlatacak olursak: CHP’de her sıfat için, her seçim için, adı geçen bölgedeki kayıtlı üyelerin kendi adaylarını saptayabilmesi; il başkanlarını, ilçe başkanlarını, belediye başkan adaylarını, milletvekili adaylarını ve nihayetinde cumhurbaşkanı adayını tüm üyelerin ittifakla belirleyebilmesi olarak özetleyebiliriz. Biliyoruz ki CHP’de bu yeni tüzüğün

operasyonel hale gelmesi, Şu andaki tüzüğün yerine geçerek uygulanması çok zor gözüküyor. Biz yine de ısrarla partinin genel başkanına, yönetimine ve tüm kadrolarına sunduk, sunmaya da devam edeceğiz! Tekrar Ankara'ya da gideceğim, bunun önemini de anlatacağım, partinin oylarını %20 arttıracığını da kanıtlamaya çalışacağım. Ama bir gerçek var: Birlik olmanın her zamankinden daha da önemli olduğu Şu zamanda, herhangi bir iç kavgayı, ortalığı kan revan içinde bırakarak sürdürmenin savunulabilir tarafı yok, mantığı yok.

Muhalefetin kendi içinde yaşayacağı anlaşmazlık ve bölünmelerin de, Şu anda yürütölen stratejilere zarar vereceğı kesin. Muharrem İnce'nin CHP'den ayrılarak kurduğı yeni parti, umarım bu seçimlerde en az zarar verecek şekilde bir oy dağılması yaratır ve ardından, 2. turda oyların tek çatı altında toplanması ile süreç neticelenir de, korktuğumuz başımıza gelmez.

Dikkat ederseniz Şu anda size Türkiye'nin iç ve dış politikasının öncelikli bir eylem planının dökümünü yapmıyorum. Bunun bile Şu anda sırası değıl. Şu anda başta "Yurtta sulh, cihanda sulh" olmak üzere Atatürkçü söylemler, yolumuzu ve vizyonumuzu aydınlatması gereken ana cümleler. Bu yörünge içerisinde, hepimizin iktidar değışimini sağlamak için en pratik ve zeki formülleri yaşama geçirecek kadar berrak görüşlü ve kararlı olmamız lazım.

Umarım anlatabilmişimdir olayın vahametini...

Her birinizi sevgiyle kucaklanm değıerli yol arkadaşlarım!

TÜRKİYE, ÜZGÜN YURDUM, GÜZEL YURDUM

Ataol Behramoğlu (Ozan)

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Boynu bükük ay çiçeği
Şiirin ve aşkın geleceği.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Dağ rüzgârı, portakal balı
Alçakgönüllü, hünerli, sevdalı.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Yazgısı kara yazılmış gelin
Kurumuş sütü memelerinin.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Harlı bir ateş gibi derinde yanan
Haramilerin elinde bunalan.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Güngörmüş, bilge toprağım
Yunus, Pir Sultan ve Nâzım.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Bozlak, ağıt, halay ve zeybek
Dumanı üstünde ekmek.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Yüzü kırış kırış anam
Ağlayan narım, gülen ayvam.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Asmaların üstünde gün ışığı
En güzel geleceğın yakışığı.

Türkiye, üzgün yurdum, güzel yurdum
Zinciri altında kımıldayan
Bitecek sanıldığı yerde başlayan.

Mayıs 1980

ÖNCELİK: BAĞIMSIZLIK BİLİNCİNİ YEDİDEN YETMİŞE HÂKİM KILMAK

Av. Arslan Bulut ¹

Soru, “Türkiye için ne yapmalı?” diye sorulmuştur; “Türkiye ne yapmalı?” diye değil!

Bu, bilinçli bir tercihtir, çünkü Türkiye bağımsız bir Türk devleti olarak kurulmuş olmakla birlikte, zaman içinde önce askeri sonra kültürel ve ekonomik açıdan denetim altına alınmış bir ülkedir.

Dolayısıyla, Türkiye kendi kararlarını verememektedir. Böyle bir Türkiye’de tarih bilincine sahip Türklerin birinci vazifesi, yediden yetmişe bütün nüfusa bağımsızlık bilincini yeniden aşılaktır!

Bağımsızlık bilinci olmadan atılacak bütün adımlar, başarısızlıkla sonuçlanacaktır.

Soru “Türkiye ne yapmalıdır?” diye sorulsaydı, devleti idare eden kadrolara tavsiye niteliğinde önerilerde bulunmak mümkündü.

Fakat siyasi kadrolar ister iktidarda ister muhalefette olsun, bağımsızlık iradesine sahip değildir.

İktidar partisinin programı bile kuruluş sırasında bir lobi şirketi üzerinden ve “memorandum” başlıklı bir gizli belge halinde ABD’den gönderilmiştir.

Muhalefet ise iktidar olmak için dış desteği özellikle

¹ **Arslan Bulut:** Gazeteci, avukat. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1983 mezunu, 1979 yılından itibaren çeşitli gazetelerde muhabir, editör, yazı işleri müdürü, yayın koordinatörü, genel yayın müdürü ve yazar olarak çalıştı. Hâlen Yeniçağ’da yazmaktadır.

ABD ve İngiltere desteğini şart görmekte ve uluslararası ilişkilerde bu beklentiyi sarsmayacak düzeyde tavırlar geliştirmektedir.

Kısacası, Türkiye için bir şey yapmayı düşünüyorsanız, tavrınız ve tutumunuz da yeniden bağımsız devlet yapısı oluşturmaya dönük ise bugünkü siyasi yapı içinde, uzun süre dayanmanız mümkün değildir. Zaten devre dışı bırakılırsınız.

Bağımsızlık bilincinin neden bu kadar önemli olduğuna gelince... Bu konuda elbette yeni sözler söylemek mümkündür ama Türk Milleti'ni yok olmaktan kurtaran mücadelenin lideri, bunu çok açık bir şekilde ifade etmiştir:

“Tam bağımsızlık, bizim bugün üzerimize aldığımız vazifenin temel ruhudur. Bu vazife, bütün millete ve tarihe karşı yüklenilmiştir. Bu vazifeyi yüklenirken, tatbik kabiliyeti hakkında şüphe yok ki çok düşündük. Fakat netice olarak edindiğimiz görüş ve iman, bunda, muvaffak olabileceğimize dairdir. Biz, böyle işe başlamış adamları. Bizden evvelkilerin işledikleri hatalar yüzünden, milletimiz sözde mevcut zannolunan bağımsızlığında kayıtlı bulunuyordu. Şimdiye kadar Türkiye'yi, medeniyet dünyasında kusurlu gösteren neler düşünülebilirse, hep bu hatadan ve bu hataya uymadan doğmaktadır. Bu hataya uyma neticesi; mutlaka, memleket ve milletin bütün haysiyetinden ve bütün yaşama kabiliyetinden soyunma ve uzaklaşmasını gerektirebilir. Biz; yaşamak isteyen, haysiyet ve şerefiyle yaşamak isteyen bir milletiz. Bir hataya uyma yüzünden bu özelliklerden mahrum kalmaya tahammül edemeyiz. Bilgin, cahil, istisnasız bütün millet fertleri, belki içinde bulundukları güçlükleri tamamen anlamaksızın, bugün yalnız bir nokta etrafında toplanmış ve fakat sonuna

kadar kanını akıtmaya karar vermiştir. O nokta; tam bağımsızlığımızın temini ve devam ettirilmesidir.” (1921)

“Hürriyet ve istiklâl benim karakterimdir, ben milletin en büyük ve ecdadımın en kıymetli mirası olan istiklâl aşkı ile dolu bir adamım. Çocukluğumdan bugüne kadar ailevî, hususî ve resmî hayatımın her safhasını yakından bilenlerce bu aşkım malûmdur. Bence bir millette şeref, haysiyet, namusun ve insanlığın vücut beka bulabilmesi mutlaka o milletin hürriyet ve istiklâline sahip olmasıyla kaimdir. Ben şahsen bu saydığım vasıflara çok ehemmiyet veririm. Ve bu vasıfların kendimde mevcut olduğunu iddia edebilmek için milletin de aynı vasıfları taşımasını esas şart bilirim. Ben yaşayabilmek için mutlaka müstakil bir milletin evlâdı kalmalıyım. Bu sebeple millî istiklâl bence bir hayat meselesidir.” (1921)

Görüldüğü gibi bu sözler, 1921 yılında yani mücadeleye başlarken söylenmiştir.

Bağımsızlık bizim için de bir hayat meselesi ise bu bilinci ülke halkında hâkim kılmak için ne yapacağımızı düşünebilir ve projelerimizi geliştirebiliriz:

- Bilince hitap etmek, hatta bilinçaltına bir fikri yerleştirmek için bilimsel yöntemler vardır. Fakat bütün bu bilimsel yöntemler, insan ruhuna hitap edecek sanatla beslenebilirse kalıcı olabilir ve millet hayatına yön verebilir.

Bu itibarla önce, Türk Ocağı'nın kuruluşundaki gibi bir çekirdek kadro oluşturmak gerekir. Bugün bu iddiayla ortaya çıkmış birçok ekip vardır. Fakat hedefleri somut olarak belirleyemedikleri, siyasi partilerden de etkilendikleri için güçlerini ve zamanlarını çoğunlukla israf etmektedirler.

Oysa bu kadrolar sadece bugünün Ömer Seyfettin'ini yetiştirebilse ve eserlerini günün teknolojisiyle, sinemayla,

şarkıyla, türküyü, sosyal medya ile çocuklara ulaştırabilse idi, 10 yıl içinde, milletin bir 100 yıllık geleceği daha garanti altına alınmış olurdu.

- Bu itibarla, “Genç Kalemler” gibi milli bir edebiyat hareketi oluşturulmalıdır.

- Bağımsızlık bilinci, bilimsel yöntemlerle, kültür-sanat hareketi ve medya ordusu ile yeniden ülke halkının birinci önceliği haline getirilebilirse, ülkenin bütün sorunları, kendiliğinden çözüm yoluna girecektir. Bu takdirde, siyasi partiler, bağımsızlık bilincini ön plana alanların hâkimiyetine girecek, devlet bürokrasisi, bağımsızlık bilincine sahip ehliyet ve liyakat sahibi kadrolarla oluşturulacaktır. Üniversiteler, ancak bağımsızlık bilinciyle ve kendileri de bağımsız olabilirse bilgi üretebilecek, Batı’nın bilgileriyle yetinmek zorunda kalmayacaktır.

Üçüncü somut önerim, çekirdek kadronun gözetiminde bağımsızlık bilincine sahip, bir medya ordusu kurmaktır.

Medya; yazılı, işitsel ve görsel bütün araçların tamamına verilen isimdir. İş üretmek olan insanlar, aynı zamanda bu organizasyonu yapamayabilir.

Bu sebeple başlangıç sermayesi temin edilmesi için de bir grup kurulmalıdır. Bütün büyük hareketlerin temelinde hedefe ulaşmak için kurucu sermaye vardır!

- Türk Ocağı 1912 yılında kuruldu, 1923’te ilan edilen cumhuriyetin temelini atmış oldu! Türk Ocağı, Sovyet tehdidini frenleyebilmek için Halkevlerine dönüştürüldü ama niteliğini kaybetti. Bugünkü Türk Ocağı ise mevcut siyasi kadrolardan bağımsız hareket etme imkân ve kabiliyetine sahip değildir. Esas olan, devletten de bağımsız düşünebilmek ve düşündüklerini icra edebilmektir. Esas

olan millettir.

- “Türkiye için ne yapmalı?” sorusuna çok geniş cevaplar vermek mümkündür. Aslında, her vatandaşın “Türkiye için ne yapmalı?” yerine “Türkiye için ne yapmalıyım?” diye düşünmesini sağlamak, sihirli bir anahtar gibi bütün kilitli kapıları açacaktır. Çünkü ilk soruda, kimin yapacağı sorulmamaktadır. “Ben yapmalıyım”ı ise ancak bağımsızlık bilinci sağlayabilir.

ESKİ - YENİ TÜRKİYE

Av. Hüsamettin CİNDORUK ¹

Bir devleti bölmek için, yaşadığı süreci yapay zaman dilimlerine ayırmak, önemli bir tarihi yanıltır. Yirmi yıldır iktidarda olanlar bunu yapıyorlar. Siyaset diline çevirirsek, Türk Cumhuriyeti son yirmi yılda bir ümmet ve hilafet hedefine yönelmiş ve görülmemiş değişim yaşıyor.

Siyasal partiler yasasına göre örgütlenmiş siyasal İslam hareketi gerçekten son yirmi yılın genel seçimlerini kazanarak iktidarı sürdürüyor. Sovyetler Birliği'nin dağılıştından sonra ortaya çıkan Soydaş Türk akraba devletleri ile değil dindaş Arap ülkeleri ile iş birliğini sürdürüyor. İslam Birliği'ni kurmak, öncülük etmek hedefi ile çaba sarf ediyor. Başaramıyor.

Açıkçası yüz yıllık Türk Cumhuriyeti'nin Milli kimliğini değiştirme hedefine odaklanıyor. Kendi iktidar dönemine "Yeni Türkiye" diyor. Türkiye Cumhuriyeti, 23 Nisan 1920'de, Türk halkı tarafından kurulmuş Milli bir devlettir. Bir halk Meclisinin yazdığı, içinde Kurtuluş Savaşı, hak ve hukuk, Anayasaların yer aldığı benzersiz bir destandır.

Türkiye Cumhuriyeti bu olumsuz baskıya karşı koyuyor. Çünkü tamamlanmış devlettir. Yüz yıldır, sınırlarını korumuş, nüfusunu seksen dört milyona yükseltmiş, 'Hatay'ı' kazanmış, Lozan ve Montrö ile egemenlik elde etmiş,

¹ **Hüsamettin Cindoruk:** Hukukçu, Türkiye Büyük Millet Meclisi 1991-95 dönem Başkanı, Milli Merkez Başkanı.

Kıbrıs'ta savaşarak kardeş bir devlet kurmuştur.

Cumhuriyetin kurucusu Türkiye Büyük Millet Meclisi'dir. İlk başkanı ve ordusunun Başkomutanı ilk Cumhuriyet başkanı Atatürk'tür. Cumhuriyet bir Meclis devletidir. Türk halkı bu değerleri içtenlikle koruyor. Yüz yıllık süreçte, işleyen bir rejimin ara verildiği dönemler olmuştur. Ne var ki, kazanan her zaman yüce Türkiye Büyük Millet Meclisi'dir. Kaybedenler; cuntalar, Kurucu Meclis, Danışma Meclisi ve ara rejimlerdir. Bugün de aynı sona yaklaşıyoruz. Patates, zerzevat, aşı ile fotoğraf veren başkanlık görüntüsü, adresi ve anayasal dayanağı olmayan kabine özentisi kısa bir süre içinde bu ara rejim ile birlikte silinip gidecektir.

Yeni Anayasa arayışları, bu sonucun ilk ışıklarıdır. Parlamenter yönetim, Cumhuriyetin doğuşunda var. Aradığımız, güçlendirilmiş demokrasidir. Kesintisiz sürdürülebilir 'Parlamenter Rejim'dir. Bu sonuç için bir i barışa gerek var. Cumhuriyet, dış ve iç politikada dayanıklı çıkmıştır. Her siyasi görüşün söylenebildiği ancak Cumhuriyetin temeline sadakatin paylaşıldığı bir i barışa gerek var.

Bu ortamda anayasal uzlaşma olmaz.

nce barışan Türkiye.

Bütün Türkiye.

ÜLKEYİ YENİDEN CANLANDIRMAK İÇİN YAPILMASI GEREKENLER

Dr. Muazzez İlmiye Çığ ¹

Halkımıza ülkesini sevmesini ve sahiplenmesini öğretmemiz gereklidir. "Laikliği ve Atatürk ilkelerini kabul edenlerin bir araya gelmesi gerekir.

Diyanet işlerinin laikliği kabul ettiğini şiddetle vurgulaması ve kızların genç yaşta evlenmesi değil okumasını, eğitim yapmasını, öğretim yapmasını teşvik etmesi gerekir.

Tarikatların kesinlikle kapatılması, tarikat faaliyetleri içinde olanların cezalandırılması gerekir. Kadına karşı şiddetin önlenmesi bunun için de diyanetin kadınları aşağılamaması ve bu suçtan yakalananların ciddi bir şekilde cezalandırılması beklenir.

- Tarımın ve sanayinin canlandırılması,
- Eğitimin ön plana alınması,
- Hukukun bütün vatandaşlara aynı ölçüde işlemesi,
- Savcılara, cumhuriyet savcıları olduklarının hatırlatılması,
- Askeri okulların tekrar açılması,
- Ordumuzun Atatürk zamanındaki orduya tekrar dönüştürülmesi,
- Kuran kurslarının kapatılması,
- İmam Hatip mezunlarının ancak ilahiyat fakültesine kabul edilmeleri,

¹ Arkeolog - Sümerolog.

- İhalelerin açık olması,
- Sanata önem verilmesi,
- Devlet kurumlarında çalışanların liyakatlarına göre atanmaları,
- Dışişleri Bakanlığı mensuplarının kendi dallarında eğitim almış olmaları gerekir.

107 yaşındaki bir kadının aklına gelenler ve önerdikleri bunlar. Ne yazık ki güzel ülkemiz çok kötü bir duruma getirildi. Bu kokuşmuşluğu kim düzeltebilir ki? Umudumuz bunun gerçekleşebilmesi.

Av. Mustafa Duman ¹

Bugüne kadar ülkemizde, askeri vesayet, sivil vesayet, cemaat vesayeti, yargı vesayeti, bürokrasi vesayeti, lider vesayeti gibi tanımlamalarla vesayeti konuştuk, eleştirdik. Vesayetlerin, parlamenter sistemi, çoğulculuğu, demokrasiyi, hukuk devletini yok ettiğine, otoriterleşmeye yol açtığına birçok defa tanık olduk.

İktidar partisi AKP, askeri vesayeti bitirdiğini iddia ediyordu.

Bugün ise; AKP iktidarında cemaat vesayeti ve lider vesayeti gündemi oluşturuyor. Kendini eleştirene tahammülü olmayan, toplumu karşı kuvvetler gibi söylemlerle kutuplaştıran bir vesayet.

Bu vesayetler nasıl doğuyor? Anayasal Devlet kurgumuz, vesayetlerin doğmasına doğrudan hizmet mi ediyor? Bir vesayet gidiyor diğeri hakim oluyor. Yıllardır değişen bir şey yok. Hukuk devleti ve demokrasi adına arpa boyu yol alamıyoruz.

15 Temmuz 2016'da bir faciaya tanık oldu ülkemiz, yüzlerce yurttaşımız öldü. Yine 2016 yılında 20 bombalama yaşandı, 400 civarında yurttaşımız öldü, binlerce yaralı. "Olağan Üstü Hal" ilan edildi. FETÖ/PDY kapsamında tutuklamalar, ihraçlar yaşandı. Ülke, Kanun Hükmünde Ka-

¹ **Mustafa Duman:** Avukat. İstanbul Barosu'na kayıtlıdır. 1989 Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde lisans yapmıştır. 2015 Bilgi Üniversitesi Ekonomi Hukuku üzerine yüksek lisans yapmıştır. Evli ve iki kız babasıdır.

rarnamelerle yönetildi.

Bu olağan üstü hal ortamında, AKP ve MHP liderleri Anayasa değişikliği ve Başkanlık sistemi üzerinde uzlaştılar, Anayasayı değiştirdiler.

Yargının, iktidar partisinin, devlet kurumlarının, Anayasaya aykırı karar, söylem ve uygulamalarına tanıklık ediyoruz. Anayasa Mahkemesi kararlarına uymamalarına, Anayasamızın “görünüşte anayasa” haline getirilmesine tanıklık ediyoruz. Anayasanın görünüşte olduğu bir devlete “hukuk devleti” denemez. Hepimizin Anayasaya, kanunlara ve nihayetinde hukuka ihtiyacı var.

“Kuvvetler Ayrılığı” ilkesinin bertaraf edildiği, Anayasanın “görünüşte anayasa” haline getirildiği, yargının işlevsizleştirildiği, kurumların kapsayıcılıklarını yitirdiği bir dönem yaşıyoruz.

Darbelerin, vesayet güçlerinin yaptığı Anayasal kurular, kendi vesayetlerinin devam etmesini sağlayan sistemlerdir. Çoğulcu, toplumun her kesimini kapsayan sistemler değildir.

Bu noktada, “çoğulcu, kapsayıcı, siyasal, ekonomik kurumlar” ve “verimli döngü” kavramlarına “Ulusların Düşüşü” kitabında yer veren Prof. Dr. Daron Acemoğlu’nun bazı tespitlerine alıntılarla yer vermek istiyorum. Siyasal ekonomi, ekonomik kalkınma, ekonomik büyüme, gelir ve ücret dengesi eşitsizliği gibi konularla ilgili Acemoğlu’nun tespitlerini önemsiyorum. Çoğulcu, kapsayıcı, vesayet güçlerinin yapmadığı Anayasalar, hukukun, kurumların, demokrasinin işlerlik kazanmasına, sonuç olarak ekonomik kalkınma ve refah yaratmaktadırlar.

Daron Acemoğlu’na göre; piyasalar, kendi mekanizmalarına bırakıldıklarında çoğulculuğa, kapsayıcı olmaya

son verebilir, siyasal ve ekonomik bakımdan güçlü kişiler ve şirketler tarafından kontrol edilir hale gelebilirler.

Çoğulcu, kapsayıcı ekonomik kurumlar, kapsayıcı siyasal kurumların filizlenebileceği temeller oluşturur. Kapsayıcı siyasal kurumlar da, kapsayıcı ekonomik kurumların dışındaki sapmaları sınırlandırır. Verimli Döngü.

Çoğulcu, kapsayıcı siyasal kurumlar, yalnızca kapsayıcı ekonomik kurumlardaki büyük sapmaları denetlemekle kalmazlar, ayrıca kendi sürekliliklerine zarar verecek girişimlere de direnirler.

Çoğulcu, kapsayıcı siyasal kurumlar, özgür basınının gelişmesine olanak tanır; özgür basın da geniş kesimlerin kapsayıcı ekonomik ve siyasal kurumlara yönelik tehditlerden haberdar olmasını ve direnebilmesini kolaylaştırır.

Akademisyen Daron Acemoğlu, kitabında tarihsel süreçte ulusların doğuşunu ve düşüşünü, siyasal, ekonomik, kültürel, coğrafi faktörlerle açıklamakta, çoğulcu ve kapsayıcı kurumlardan oluşan devlet yapısının önemini vurgulamaktadır.

İktidar partisi AKP ve ortağı MHP'nin dışlayıcı, ötekileştirici, dayatmacı söylemleriyle, yeni Anayasa yapılması gündemdedir.

AKP'nin istediği, dayattığı, kutuplaştırıcı, vesayetlerin devamını sağlayan bir Anayasal kurguya ihtiyacımız yok. Çoğulcu, kapsayıcı, tüm siyasi partilerin, sivil toplum örgütlerinin, üniversitelerin, sendikaların, toplumun katkı vereceği bir çalışma ile oluşturulacak Anayasaya ihtiyacımız var.

Evrensel değerleri, hukuk devletini, parlamenter sistemi, kuvvetler ayrılığını, Türkiye Cumhuriyeti kurucu değerlerini merkezine alan, taraf olunan uluslararası

sözleşmelere aykırı olmayan, çoğulcu ve kapsayıcı kurumların güvencesi olan bir Anayasal kurguya ihtiyacımız var.

Anayasalar, devletlerin temel taşlarıdır.

Temel sağlam değil ise o yapı, huzur ve refah üretmeyecektir.

Kuvvetler ayrılığı ilkesine Anayasal güvence ve işlerlik sağlanmadıkça, Başkanlık sisteminden vazgeçilip parlamenter sisteme geçilmedikçe, çoğulcu ve kapsayıcı Anayasa kurgusu oluşturulmadıkça; vesayetler ülke gündeminden düşmeyecektir.

PARLEMENTER SİSTEME DÖNÜŞ

Haluk Dural ¹

İsmet İnönü Cumhurbaşkanı iken İngiltere ve Fransa'yla 1939'da yapılan Üçlü Bağlaşma Anlaşması'yla başlayan Batı'ya bağlanma süreci, İkinci Dünya Savaşı'nın bitmesi ile hız kazandı, ABD'ye verilen ödünler yoğunlaştı. BM'den sonra, o dönemde kurulan başta Dünya Bankası ve IMF olmak üzere hemen tüm uluslararası örgütlere üye olundu. ABD ile çeşitli ikili anlaşmalar yapıldı ve 1952'de Demokrat Parti döneminde NATO'ya üye olunarak, Atatürk'ün tam bağımsızlıkçı Türkiye'si Amerikan etki alanına girdi. Soğuk Savaş döneminde Amerikan etkisinin giderek arttığı ülkemizde, 1980 faşist darbesinin ardından kurulan Özal hükümetleri eliyle başlatılan özelleştirmeler ile devletin ekonomideki ağırlığı azaltıldı, iç pazarımız AB'ye girilmediği halde yapılan Gümrük Birliği anlaşması ile tamamen yabancı mallarının istilasına açılarak, yerli sanayinin gerilemesine, Ecevit başbakanlığı döneminde tarımda teşvikler kaldırılıp, girdi maliyetleri arttırılarak, tarımsal ürün ithalatı serbestleştirilerek Türk tarımına büyük bir darbe vurulmaya başlanmış ve özellikle son on dokuz yıldaki AKP iktidarı döneminde kamunun elindeki bütün fabrikalar, madenler, limanlar, enerji üretim tesislerinin tamamı özelleştirilerek ekonomideki devlet ağırlığı bitirilmiş, tarım çö-

¹ **Haluk Dural:** Kimya Yüksek Mühendisi, DPT eski Uzmanı, E. Holding Genel Koordinatörü, Milli Merkez Genel Sekreteri.

kertilmiş, ekilebilir topraklarımızın önemli bir kısmı tarım dışı kalmış, yabancılara toprak satışı tarım topraklarını da içerecek şekilde hızlanmıştır. Turgut Özal ile başlamış olan serbest piyasa ekonomisi nedeniyle 1982 yılında 130 milyar dolar olan ülke dış borcu, günümüzde 450 milyar dolar düzeyine çıkmıştır.

2002 Kasım seçimleriyle iktidara gelen AKP, ülkemizin ekonomik yapısını değiştirmekle kalmamış, idari yapımızı değiştirmek için 19 yıllık “tek parti” iktidarında anayasada 12 kez kritik değişiklikler içeren düzenleme hazırlamıştır. TBMM’deki çoğunluğuna dayanarak, 177 maddelik anayasanın 30’u aynı maddelerde olmak üzere toplam 134 hükmünde değişiklik yapmıştır.

16 Nisan 2017 yılında referandum ile kabul edilen en kapsamlı anayasa değişikliği ile başbakanlık kaldırılmış, TBMM’nin yetkileri kısılmış, yürütme yetkisi cumhurbaşkanına verilmiş, cumhurbaşkanının kanun hükmünde kararname çıkartması kolaylaştırılmış, yüksek yargıya yapılacak atamaların neredeyse tamamı cumhurbaşkanının yetki ve etkisine bırakılmış, böylece yaptıkları nedeniyle denetlenemeyen bir “tek adam” rejimi kurulmuştur. 1921 Anayasasının birinci maddesi ile “Hakimiyet bilâkaydû şart milletindir.” şeklinde demokratik yaşamımızın vazgeçilmez en temel ilkesi olan “egemenliğin kayıtsız ve şartsız millete ait olması” tümüyle çiğnenmiştir.

Bakan olarak atanan memurların yetkileri bulunmadığından, devlet aklının devamlılığını sağlayan bürokrasi zayıflatılmış, cumhurbaşkanlığı sarayında, kimler ve kaç kişi oldukları bilinmeyen, devlet hizmetlerinden yetişmemiş kişilerden oluşan, bakanlıklara paralel bir yapı oluşturularak, ülkenin iç ve dış politikası saydam ve

öngörülebilen olmayan bir kapalı sisteme çevrilmiş, TBMM özellikle dış politika hakkında tamamen bilgisiz ve yetkisiz kılınmıştır.

Bu kurulan rejim ile devletimizin başta; hukuk, maliye, milli savunma (Türk Ordusu), dışişleri, milli eğitim, sağlık, tarım ve sanayi yapıları çökme noktasına getirilmiş, iktidarın basın ve medya üzerinde kurduğu baskı ve denetim nedeniyle, ifade ve fikir özgürlüğü önemli ölçüde küçültülmüş, ayrıştırıcı söylemler ile toplum “biz ve onlar” şeklinde ikiye bölünmüştür. Ekonomik olarak güçsüzleştirilen ve muhalif kesimlere uygulanan baskıların artması yüzünden Türkiye dünya demokrasi sıralamasında gide-rek en altlara düşmüş, dış politikadaki tutarsızlıklar nedeniyle dünya ve bölgemizde yalnızlaşmıştır.

Nasıl Yapılmalıdır?

- Cumhur İttifakını oluşturan AKP+MHP+VP+BBP karşısında kurulmuş olan CHP+İYİ Parti+SP+DP'den oluşan Millet İttifakı hızla büyütülmelidir. Bunun için TBMM'de temsil edilen veya edilmeyen tüm muhalif siyasi partiler, sendikalar, demokratik kitle örgütlerinden oluşan bir “Türkiye İttifakı” kurulmalıdır.

- Türkiye İttifakı için kısa bir ortak program yapıp, tüm katılımcıların imzası alınmalıdır. Bunlar;

- Cumhuriyetimizin Kuruluş Felsefesinin, Asli Kurucu İradenin, Atatürk ve Cumhuriyet ilkelerinin belirtildiği günümüz Anayasasının “Başlangıç Bölümü ve ilk 4 Maddesi” hiçbir şekilde değiştirilemez.

- Devletin, ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğü, Üniter ve Ulus Devlet yapısı kesinlikle tartışılmaz.

- Devletin Dili Türkçedir,

- Türk Milleti; Atatürk'ün "Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türkiye halkına Türk milleti denir" tanımı olup, kesinlikle değiştirilemez,
- Vatandaşlık; din, mezhep ve etnik kökene dayalı olmaz,
- Laiklik ilkesi tartışmaya açılmaz,
- Tek adam rejimi, iki yıllık yeniden yapılanma dönemi sonunda yapılacak kapsamlı anayasa değişikliği ile tam kuvvetler ayrılığına dayanan parlamenter sisteme dönüştürülmeli ve anayasada;
- Uluslararası ilişkilerde karşılıklılık koşulu (mütekabiliyet şartı) mutlaka yer almalıdır,
- Milletvekili ve senatör seçilme yeterliliğine dört yıllık yüksek okul şartı getirilmelidir,
- TBMM 400 milletvekili ve 120 senatörden oluşmalıdır,
- Seçimlerde Milli Bakiye ve Nispi Temsil esasına geçilmeli, her seçmenin tercihi Meclise yansıtılmalıdır,
- Seçim bölgeleri il bazında değil, seçmen sayısı/520 esasında olmalı, seçmen sayısı yetmeyen iller, ilçeler birleştirilmelidir,
- Milletvekili ve senatör seçiminde, sayısının yüzde 15'i merkez yoklaması, gerisi ön seçimle olmalıdır,
- Yeni anayasaya, değişiklikler için (milletvekili+senatör) sayısının 4/5 (416), referandum için 3/4 (390), referandumda ise geçerli oyların % 75'i şartı getirilmelidir.
- Türkiye İttifakı içinde yer alan siyasi partiler propaganda çalışmalarında bu ilkelerin dışına çıkmamalıdır,
- Türkiye ittifakı içindeki siyasi partiler, yasalara aykırı işlem ve eylemde bulunan bütün devlet memurları hakkında suç duyurularında bulunmalıdır,

- Her parti kendi cumhurbaşkanı adayını açıklamalı, ancak ikinci tura kalınması durumunda en yüksek oy alan adayı destekleyeceklerini taahhüt etmeli ve kendi seçmen tabanlarına bunu net şekilde duyurmalı, propaganda döneminde partiler bütün mitingleri ortaklaşa yaparak, seçmenlerine kararlı duruş göstermelidir.

- Türkiye ittifakı bileşenlerinin çalışma hedefi; AKP seçmeninin yarısını oluşturan Atatürk ve cumhuriyetle sorun olmayan, milliyetçi, muhafazakâr eski merkez sağdan gelen seçmenler ile her gün çığ gibi büyüyen genç işsizler olmalıdır.

- İki yıllık yeniden yapılanma dönemi için Türkiye İttifakı bileşenlerinin katılımı ile ayrıntılı bir ortak program yazılmalıdır.

HUKUK DEVLETİ VE YOLSUZLUKLA MÜCADELE

Av. Orhan Eraslan ¹

*İstiklâl, istikbâl, hürriyet her şey
adaletle kaimdir. (Kemal Atatürk)*

Yirmi yıldır iktidarını sürdüren AKP hükümetlerinin, Cumhuriyetimizin kurucu değerleri ve T.C. Anayasası'nın başlangıç ve ilk dört maddesinde ifade edilen devletin nitelikleri ile barışık olmadığı bir sır değildir. Bu nedenledir ki iktidar kimi zaman açık, kimi zaman da sinsi sinsi Cumhuriyetimizin kurucu değerlerini ve devletin niteliklerini kemirmekten ve aşındırmaktan geri kalmamıştır. Doğrusunu söylemek gerekirse bu konuda belirli bir mesafe kaydettiği de gerçektir.

Artık Türkiye Cumhuriyeti'nin ne kurucu değerleri ne de Anayasa'nın ilk dört maddesindeki nitelikleri taşıdığını söylemek kolaydır. Bu tespit durumu bir kabulleniş olarak değerlendirilmemelidir. Somut durumun somut tahlili ile doğru sonuca ulaşma çabasından başka bir şey değildir. Karşı karşıya bulunduğumuz durumu her yönüyle doğru anlayabilirsek daha etkili çözümler, çareler bulabiliriz.

Ne yapmalı sorusunun bir tek yanıtı vardır. Türkiye

¹ **Orhan Eraslan:** Hukukçu, 22. Dönem Niğde Milletvekili. İlköğrenimini Niğde'de, orta öğrenimini Nevşehir, Erzurum ve Adana'da tamamladı. ODTÜ'de bir süre okuduktan sonra, Ankara Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Avukatlık mesleğinin yanı sıra siyasal çalışmalarına da devam etti. Sırasıyla SODEP, SHP ve CHP'de il başkanlığı ve il yöneticiliği yaptı. 22. Dönem Niğde Milletvekili olarak TBMM'de bulundu. CHP Yüksek Disiplin Kurulu Başkanlığı yaptı. Evli, iki çocuk babasıdır.

Cumhuriyeti'ni yeniden kurucu değerlerine ve Anayasa'nın başlangıç ilkeleri ve değişmez ilk dört maddesindeki niteliklere kavuşturmaadır. Yapılması gereken ilk iş budur. Bu konunun oldukça kapsamlı olduğunu biliyoruz. Öyle ki; devletin tüm kurum ve kuruluşları bozulmuş, liyakatsiz yandaş kadrolarca işgal edilmiştir. Bu yerleşme ve işgal doğal olarak, kendilerinden sonra gelen ya da gelecek olan iktidara karşı koyuş ve çalıştırmama biçiminde ortaya ı-kacaktır. Nitekim daha küçük ölçekte olsa da yerel yöne-timlerde bunun örneğini hep birlikte gördük.

O zaman devletin ekonomiden maliyeye, savunma-dan güvenliğe, yönetimden dışışlarına, sağlıktan eğitime, bayındırlıktan enerjiye kısaca her alanda restorasyonu nasıl olacaktır? Bu sorunun yanıtı 'hukuk devletini' yeni-den inşa etmektir.

Hukuk devleti çok önemli bir kavramdır. Hukuk dev-leti, ulus devletin diğer yüzüdür. Hukuk devleti, laik dev-letin de diğer yüzüdür. Hukuk devleti, demokratik devletin de diğer yüzüdür. Hukuk devleti olmadan kişi egemenliğine dayanan devletin demokratik devlet, ulus devlet ya da laik devlet olduğundan söz etmek olanaklı değildir. Hukuk devletinin yeniden inşası bir bakıma her alanda Cumhuriyetin restorasyonu anlamına gelecektir. Bu sürecin kilit kavramı hukuk devletidir. Her şey hukuk içinde, her şey hukuka göre ve her şey hukuk için yapılmalıdır. Hukuk insanlığın binlerce yıllık ortak serüveninin bir özetidir.

Hukuk devletinin yeniden inşası sorunu, hukuk ev-relerinde çok farklı boyutlarda anlaşılır ve tartışılır. Her türlü tartışmanın ve anlayışın kendi içinde haklılık payı ol-duğu kuşkusuzdur. Çoğunlukla hukuk devletinin yeniden

inşası sorunu bir anayasa meselesi olarak görülür. Yeni anayasa taslakları üzerinde sonu gelmeyen anayasa tartışmaları sürer gider.

Hukuk devletini yeniden inşa etmenin anayasal boyutunun da olduğu kuşkusuzdur. Peki başlamak için doğru bir nokta mıdır? Doğrusu çok o kanıda değilim. Belki çok uygun koşullarda anayasadan da başlanarak hukuk devleti inşa edilebilir. Fakat somut koşullarda böyle bir tartışma yersiz ve yararsızdır. Büyük olasılıkla değerli zamanın boş yere tüketilmesi sonucunu doğurur. Yeni bir anayasa sürecinin önünde hukuki, siyasi, fiziki, ideolojik, psikolojik çok sayıda önemli engeller var. Bu gerçeği görmek gerek. Görünümde herkes yeni bir anayasa yanlısı ancak herkesin bu anayasadan beklentisi birbiriyle uzlaşacak gibi değil.

Hukuk devletini daha az iddialı, daha kolay ve daha işlevsel bir yoldan inşa edebilmenin bir başka yolu vardır. Bu yol herkesin bildiği, diline pelesenk ettiği bir yoldur. Bu yol yolsuzluklarla etkin mücadele etmektir. Belki başlangıçta garip gelebilir. Denilebilir ki yolsuzluklarla mücadele ederek hukuk devleti nasıl kurulabilir? Bu yeterli olabilir mi? Cumhuriyetimizi kurucu değerlerine ve Anayasa'daki niteliklerine yeniden kavuşturmak için 'hukuk devleti' kavramı kilit önemdeyse, 'yolsuzlukla mücadele' de bu kilidin anahtarıdır. Bu konuyu biraz daha ayrıntılı değerlendirmek istiyorum.

Tarihte çoğu kez bu tür küçük sayılan atılım ve eylemlerin beklenenden çok daha büyük sonuçları olmuştur. Yakın tarihimizden iki örnek vermek isterim.

Birincisi; 03.05.1985 günü 3194 sayı ile kabul edilen İmar Kanunu, yürürlükteki 6785 sayılı Kanun'unu yürür-

lükten kaldırmıştı. İki imar kanunu arasında teknik düzenlemeleri bir yana bırakacak olursak, en temel fark 3194 Sayılı Yasa'nın 8. maddesindeki "Planlar, belediye meclisince onaylanarak yürürlüğe girer" cümlesiydi. Eski yasada planlar belediye meclisince onaylanınca yürürlüğe giremiyordu. İmar ve İskan Bakanlığı Belediye Teknik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 'şehircilik ilkelerine' uygun olup olmadığı inceleniyor ve bu uzman kurul incelemesi sonucu onanırsa yürürlüğe girebiliyordu. Yeni düzenleme yetkiyi tamamen belediye meclisine terk ediyordu. Böylelikle planlar, plan değişiklikleri, plan revizyonları tamamen belediye meclislerinin yetkisine geçmiş oluyordu. Bunun etkisi korkunç oldu. Bütün şehirlerin arsaları, yeşil alanları yağmalandı. Kent ormanları ve kıyılar yağmalandı. Kentlerin imar düzeni ve yapı stoku eşi görülmemiş düzeyde bozuldu. Rant yağması ve yolsuzluk her yerde olağan hale geldi. Metropollere göç teşvik edilmiş oldu. Göçün yarattığı toplumsal sorunlar anlatmakla bitmez. Yolsuzluklar giderek sektör haline geldi. Farklı bir ahlak, farklı bir din, farklı bir siyaset anlayışı yerleşti. Bu durumu hiçbir Anayasa değişikliği ile yaratabilme olanağı yok.

İkincisi; 26 Haziran 2009 gecesi "torba kanun" denilen ve Cumhurbaşkanı A. Gül tarafından 9 Temmuz 2009'da onanarak 5918 Sayılı Kanun olarak yayımlanan 5271 Sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun mülga 250/3 maddesinde yapılan bir sözcük değişikliğidir. Buna göre bu maddedeki "Anayasa Mahkemesi ve Yargıtay'ın yargılayacağı kişilere ilişkin hükümler ile savaş ve sıkıyönetim hâli dahil askerî mahkemelerin görevlerine ilişkin hükümler saklıdır" cümlesindeki "hâli dahil" ifadesi yerine "halinde" ifadesi konuldu. Bunun yarattığı korkunç sonuçları hepimiz

biliyoruz. Buna dayanılarak Türk Ordusuna kumpaslar kuruldu. Mahrem yerlerine el atıldı. Her düşmanın savaşmayı göze alamayacağı Türk Ordusu ve Donanması büyük ölçüde zaafa uğratıldı. Bu sonucu hiçbir anayasa değişikliği ile elde etme olanağı yoktur.

Bu iki örnekte de görüleceği üzere, bazı küçük düzenlemeler beklenenden daha büyük toplumsal değişiklikleri yaratabilir. Hukuk devletini inşa etmekte yolsuzlukla etkin mücadelenin doğru anahtar olup olmayacağına bakalım. Bir bakıma bu olay ünlü fıkradaki “kirlenen sadrazamı” keseciye teslim etmektir. Bakalım kiri çıkınca “devletlünden” geriye ne kalır?

Hukuk devleti, hatta kendisine saygısı olan her hangi bir devlet suçla mücadele eder. Devlet olmanın gereği budur. Devlet sadece bireysel suçlarla değil, örgütlü suçlarla da, mali suçlarla da, terör suçlarıyla da ve yolsuzlukla da mücadele eder, etmesi gerekir.

Yolsuzluk nedir? Yolsuzluğun genel kabul gören bir tanımı yoktur. Dünya Bankası “kamu gücünün şahsi çıkarlar elde etmek amacıyla kötüye kullanılmasıdır” diyor. Uluslararası Şeffaflık Örgütü ise emanet edilmiş yetkinin özel çıkarlar için kötüye kullanılması olarak tanımlamaktadır. Yolsuzluk sadece Türkiye’nin sorunu da değildir. Her geçen gün başta ‘hukuk devleti’ niteliği kazanmayan kazanamayan ülkelerde olmak üzere, Dünya’nın çeşitli ülkelerinde artarak devam etmektedir.

Avrupa Konseyi yolsuzluğu, yüzyılın tehdidi ve sosyal kötülüklerin en yaygın ve sinsi olanı olarak tanımlıyor. Sürdürülebilir kalkınma ve sosyal ilişkilerin güven ortamını yıktığını söylüyor. AB ise organize suç ve terörizmle olan bağları nedeniyle yolsuzluğun aynı zamanda bir “gü-

venlik tehdidi" olduğunu belirtmektedir.

Birleşmiş Milletler ise yolsuzluğun demokrasinin kurum ve değerlerini, etik değerleri yok ettiğini belirtiyor. Keza adaleti zayıflatığı, sürdürülebilir kalkınmayı ve hukukun üstünlüğünü tehlikeye soktuğu konusu da BM tarafından saptanmaktadır. Yolsuzluğun toplumların istikrar ve güvenliğine ciddi sorun ve tehdit yönelttiğini de açıklamaktadırlar. Ayrıca kara para aklama da dahil olmak üzere, özellikle örgütlü suçlar ve ekonomik suçlar gibi diğer suç türleri ile yolsuzluk arasında bağlantı bulunduğu bildirilmektedir. Devlet kaynaklarının önemli bir bölümünü teşkil edecek boyutta varlıkların yolsuzluğa konu olduğu ve devletlerin siyasi istikrar ve sürdürülebilir kalkınmasını tehdit ettiği belirtilmektedir.

Gerçekten de yolsuzluk ile demokrasi, hukukun üstünlüğü, basın özgürlüğü, ifade özgürlüğü, yargı bağımsızlığı ve yargıç güvencesi arasında sıkı bir ilişki var. Yolsuzluğun olduğu yerlerde diğerlerinin varlık şansı olmuyor. Ayrıca yolsuzluk kamu kaynaklarının çarçur edilmesi, verimsiz alanlara yatırılması, ülke varlıklarının yurt dışına kaçırılması sonucunu da yaratmaktadır. Yolsuzluğun siyasi ve ekonomik istikrar ile doğrudan ilgisi olduğu gibi eğitim üzerinde de etkisi büyüktür. Yolsuzluk önlenmeden sosyal devlet olabilmek de olanaklı değildir. Hatta yabancı yatırımların gelip gelmemesi ile de yakın ilgisi yadsınamaz.

Evrensel kabullere göre hangi haller yolsuzluk sayılmaktadır. Bu konuya da kısaca değinmek, belki kastımızın ne olduğunun anlaşılmasına yardım eder. Rüşvet, yolsuzluğun en bilinen şeklidir. Rant kollama, pek çok değişik biçimlerde ortaya çıkabilir. Genellikle devletin sınırlamalar

koyduğu alanlarda imtiyazlı sözleşmeler, devirler, kota, lisans biçiminde ortaya çıkar. Devlet tarafından tam bir serbestlik yaratılmayarak rant alanlarının oluşturulmasıdır. Akraba eş-dost yandaş kayırmacılığı, (nepotizm, kronizm, clientelizm) siyasi yada idari güç sahibi olanların, güç ve otoritelerini istihdam (işe alma) ya da devlet alım ve ihalelerinde her türlü kayırmacı kullanmalarıdır. Kollanma ya da desteklenme, (patronaj), kârlı alanlarda tam rekabet yaratılmaksızın ihalenin istenilene verilmesi. Daha bu gibi pek çok türü vardır. Fikir vermesi bakımından yeterli olduğunu düşünüyorum.

Yolsuzlukla mücadele; kendi Anayasamızın ve yasalarımızın yerine getirmekle zorunlu kıldığı bir görev olduğu gibi aynı zamanda uluslararası yükümlülüğümüzün gereğidir. Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi 18.05.2006 tarih ve 5506 Sayılı Yasa ile onanarak, Anayasa'nın 90. maddesine göre 'iç hukuk' hükümleri haline gelmiştir. Dolayısıyla sözleşme ile yükümlenilen şeylerin yapılması gerekir.

Oldukça kapsamlı olan bu sözleşmeyi çok iyi incelememiz gerekiyor. 71 maddeden oluşan bu sözleşmeye şimdiye kadar 186 ülke iştirak etmiş ve taraf olarak yükümlülük altına girmiştir. Yolsuzlukla mücadele için gerekli her türlü hukuksal çerçeve belirlenmiştir. Sadece yürütebilmek için siyasi irade ve 'temiz el'e gereksinim var.

Yolsuzlukla mücadele hukukun dışına taşmadan, olağan dışı yollara sapmadan 'hukuk devletine' yakışır bir ağırbaşlılık içinde yapılmalıdır. Yargılama aşamasında en üst seviyede saydamlık sağlanmalı, kamuoyu yapılan her şeyin hukukun gereği olduğunu da görmelidir. Siyasi otorite yargıya hiçbir şekilde müdahale etmemelidir. Yapılan

soruşturma ve kovuşturma sonuçları nereye ve kime ulaşırsa ulaşsın yargıya yardımcı olunmalıdır. Yargılama engel ve bağışıklıkları kaldırılmalıdır.

Yukarıda belirttiğimiz ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmede belirtildiği gibi yolsuzluk suçlarında zaman aşımının kaldırılması ya da uzatılması konusunda düzenleme yapılarak sözleşme taahhüdümüz yerine getirilmelidir. Yine sözleşme çerçevesinde yargılamayı etkinleştirecek her türlü düzenleme yapılmalıdır.

Yolsuzluk yargılaması yasama, yürütme yargı alanlarında hiçbir engele takılmadan sürdürülmeli ve her aşamada basına ve kamuoyuna açık, her yönüyle saydam bir yargı süreci sağlanmalıdır. Yolsuzluk sonucu elde edilen ve yurt dışına kaçırılan mal varlıklarına el konulması ve getirilmesi için Birleşmiş Milletler Yolsuzlukla Mücadele Sözleşmesi ile taraflara tanınan haklar titizlikle izlenmelidir.

Yolsuzlukla Mücadele sırasında, “Birleşmiş Milletler Yargı Bağımsızlığı Temel İlkeleri”ne ve “Bangalor Yargı Etiği İlkeleri”ne titizlikle uyulması sağlanmalıdır. Gerçekten adil bir yargılama ve saydam bir yolsuzlukla mücadele süreci ülkemizde hukuk devletinin yeniden inşasının anahtarı olabilecek en etkili yoldur.

Ünlü Romalı hatip ve hukukçu Marcus Fabius Quintilianus’un da belirttiği gibi: “Toplumda en büyük güveni, her şeyin sonunda adil bir mahkemenin bulunabileceği inancı sağlar.”

TÜRKİYE YENİDEN Mİ KURULMALIDIR?

Prof. Dr. Övgün Ahmet Ercan ¹

II. Dünya Savaşı sonrasında Yalta Görüşmeleri sonucu, ABD ile SSCB kanatlı egemenlikler arasında ülkeler “Batı” ile “Doğu” olarak paylaşılmıştır.

İşte bu paylaşımda Batı yakasına düşen Türkiye’de Türk Devrimlerinin bitişinin başladığı evre de burasıdır.

ABD, Türkiye’yi güdümüne almak için “demokrasi” adına, “Çok Partili Yönetime” geçmeyi dayatmış, ayrıca üretilen borç (kredi) ile bağış yardımları önererek, bağımsız, özgür, üreten Türkiye Cumhuriyeti’ni, kurdurduğu Demokrat Parti aracılığıyla egemenliği altına almıştır.

Türkiye’de sanayi yatırımları kalkınmasına yardımcı olan, ayrıca 1917 devrimiyle Kurtuluş Savaşı’nın yapılmasına olanaklar sağlayan, en başta dostu, komşusu SSCB’dir. ABD öncelikle; Doğu ile Batı arasında köprü olan, Türk boğazlarını elinde tutan, Ege, Akdeniz ile Karadeniz’de egemenliği olan, İslam dünyasında sözü geçen Türkiye’nin SSCB ile olan iyi ilişkilerinin önünü kesmek istemiştir.

Bu amaçla, durup dururken Rus karşıtlığı yaratmak üzere genç Türkiye’yi, kendi ülküsü olan “ortaklaşa düzen-komünizm” karşıtlığına sürüklemiş, kurdurduğu DP’yi de Amerikan ülküsünün kolluk gücü yapmıştır.

¹ **Övgün Ahmet Ercan:** Prof. Dr. Jeofizik Yüksek Mühendisi, Milli Merkez Yön. Kur. Üyesi, Boğaziçi Aydınlar Topluluğu Kurucu Başkanı, İTÜ Em. Öğr. Üyesi, İst. Üniv., Stanford, Colorado Sc. Mines, MIT, Yerin Diriliği ile Yeraltı Kaynakları Aramacısı, Türk Dili Köken araştırmacısı, gezgin, yazar. 42 Basılmış kitabı bulunmaktadır.

Sözde ortaklaşacı düzen karşıtlığı olarak, genç cumhuriyeti, Orta Doğu'nun tutucu yeşil kuşağının içine itmiş, tabandan kalkınmanın temel taşı, ayrıca en önemli eğitim kuruluşları olan köy enstitülerini, inanç tabanlı okullara evirtmiştir.

DP döneminde bolca alınan sözde Amerikan Marşal yardımlarıyla, yükselmekte olan bağımsız, üretken, "biz yapabiliriz" ülküsüne yapışık Türkiye'yi borç batağına sürükleyerek, güdümüne almış, Atatürkçülükten uzaklaştırıp, yeniden Osmanlılık eksenine oturtmuştur.

Ulaşım, eğitim, tarım, sanayi, teknoloji, dış siyaset, sonunda NATO ile ordumuz ABD denetimine girmiş, dost Rusya ile o yıla kadar dost Yunanistan baş düşman yapılmıştır. İngilizce öğreteceğiz diye, ABD'de yetiştirilmiş, güler yüzlü CIA çasıtları (casusları) tüm ıssız yurt yüzeyine dağılarak ırkçılık, mezhepçilik, bölünme, ayrılıkçı yıldı (terör) olaylarının tohumlarını atmışlardır. Buna uyan siyasi yönetim, yalnızca varlıklarını sürdürmek pahasına Türk toplumunu, "milliyetçiler", "komünistler-ulusçular-solcular" olarak, kahvelere, camiler varasıya kadar ikiye bölmüş "vatan cephesini" oluşturmuşlardır. Bir bilimgüder olan Menderes, beş vakit yükünen (namaz kılan) inançlı İnönü'yü "dinsiz solcu", ötesi "komünist" bile diyebilmiştir. Tıpkı bugün, toplumun; "ümmeçiler", "ulusçular", ayrıca "mezhepsel", "ırka" göre bölündüğü gibi. Güncel yönetim, "Yeni Türkiye" dediği ülkemizi inançgüder (şeriat) rayına oturma çabasında oldukça yol almıştır. Oysa, yeryüzünde hiçbir inanç yoktur ki; yoksulluk, yolsuzluk, toplumsal sorunlara çözsün! Tüm bunlarla birlikte, çözülen karşılıklı ilişkiler sonucu ortaya dökülen açıklamalar, siyaset ile yasa dışı suç örgütü ilişkilerinin ürpertici boyuta

ulaştığı göstermiş, ülke bütün bileşenleriyle çökmeye doğru hızla ivme kazanmıştır.

Oysa, 1950’de demokrasi diyerek yönetimi eline geçiren “sözde milli” DP yönetimi, Amerikan ordusuna üsler vererek, tapınma dilini Arapçaya çevirerek, borç kısıklını (ekonomisini) benimseyerek, üretmeden tüketmeyi yeltenmiş, Türkiye borç batağı içine sürüklenerek parası pula dönmüştür. DP’nin başı, batının yayılmacı-sömürücü yönünü göremeyerek, “Türkiye’yi küçük Amerika yapacağız” düşüne sürüklemiş, onların ağına düşürmüştür. Bakın bu çöküş durumunu görenlerden biri olan, sürgün ozan Nazım Hikmet, 1959’da şu dizesiyle nasıl çığrınmıştır:

İnsan olan yurdunu satar mı?
Suyun içip ekmeğini yediniz.
Dünyada yurttan aziz şey var mı?
Beyler bu yurda nasıl kıydınız?

Onu didik, didik didiklediler,
Saçlarından tutup sürüklediler.
Götürüp kâfire: «Buyur..» dediler.
Beyler bu yurda nasıl kıydınız?

Eli kolu zincirlere vurulmuş,
Yurt cırılçıplak yere serilmiş.
Oturmuş göğsüne Teksaslı çavuş.
Beyler bu yurda nasıl kıydınız?

Günü gelir çark düzüne çevrilir,
Günü gelir hesabınız görülür.
Günü gelir sualiniz sorulur:
Beyler bu yurda nasıl kıydınız?

DP ile başlayan Türk Devrimlerinde aşınma, ayrıca yönetimde inancın artan etkisi ile baskısını gittikçe arttırarak, günümüzdeki elerkiyi (demokrasiyi), tüzeyi (hukuku), gezili (adaleti), güçler ayrılığını hiçe sayan “Yeni Türkiye’yi” türetmiştir.

Yeni Türkiye ile devleti devlet yapan bileşenler çözülmüş, yönetim; bağınazlık, baskı, dayatmacı, özgürlükleri kısıtlayan tek kişinin erkine evrilmiş, Cumhuriyet’in değerleri bir bir yok edilmiş, parlayan yıldız Türkiye, yabancı ülkeler arasında saygınlığını, güvenilirliğini yitirmiş, yalnızlaşmıştır.

İşte bu koşullar altında, Türkiye için ne yapmalı denildiğinde, “Atatürk olsa ne yapardı?” diye düşünmek gereklidir. Bunun için yukarıda anlatılanları, günün koşullarına uyarak geri sarmak yeterlidir.

- Tek erkli yönetime karşı duran tüm demokratik güçler bir araya toplanıp, birlikte davranıp, yalnız Cumhurbaşkanlığını değil, kamutay (meclis) çoğunluğunu ele geçirmeyi erekleyip, yeniden toplumu temsil eden kamutaya dayalı, yargı-yürütme-yasama güçler ayrılığını koruyan düzene dönülmelidir. Kamutayda çoğunluğu olmadan güçlü, erkli kamutay düzenine geçilemez.

- İlk, orta, bilgitey (lise) okullarımızın tümü de bilişim-üretim çağının bilgileriyle donatılmış “Uygulamalı Bilim Okullarına” dönüştürülmelidir. Tüm kuşakların çocukluk çağından bilimteye (üniversiteye) kadar, inanç tabanına dayalı tek tür okullardan geçirilmesi ulusal istenci baskılar, köreltir, araştırmaya açık bilimsel düşüncenin gelişmesini engeller, ancak yalnızca siyasi yönetimin sürekliliğini sağlar. Tersine, 7’den 70’e okuma ile araştırma alışkanlığı geliştirilmeli, günlük spor alışkanlığı aşılmalı,

erkin, üretken, iyimser, yazgıcı olmayan, özgür düşünen, kararlar veren, özgüvenli gençlik yaratılmalıdır.

- Anaokulundan, ilkokuldan başlayarak tüm okullarda eğitim, uygulamalı, deneye dayanan, üretim ile buluşçuluğa yönelik biçime getirilmeli, günümüzün iletişim ile teknoloji düzeyi yakalanmalıdır.

- Toplumun tüm kesimleri için okul dışı, “Bilim ile düşünsel eğitim, sanat öğretileri ocakları” açılarak, özellikle kadınlarımız ile çocuklarımızın bu eğitimden geçmesi güdülenmelidir.

- Köy Araştırayları (enstitüleri) yeniden açılmalıdır. Köye dönüş yönelimi oluşturulmalı, Anadolu toprakları yeniden ekilmeli, boş toprak bırakılmamalı, besin dış alımı durdurularak yerli üretici korunmalı, geliştirilmelidir.

- Tarikatlar, tekkeler, zaviyeler kapatılmalı, inanç adamlığı bir meslek, ayrıca devlet görevlisi olmaktan çıkarılmalıdır.

- Diyanet işleri başkanlığı bir mezhebin dili değil, bilimgüderliğin (laikliğin) savunucusu olmalıdır.

- Gereğinden çok inanç ocaklarının birçoğu, okuma otağlarına, betikevlerine (kütüphanelere) dönüştürülmelidir.

- Genel iletişim araçları (işitsel, görsel, yazınsal) ile basın yönetimin yandaşı değil, özgür olmalı, kimse yazdıkları, düşünceleri için suçlanmamalıdır.

- Siyasiler, inançsal söylemlerden, bir inancı ya da mezhebi yüceltmekten kaçınmalıdırlar.

- Irkçılık ile mezhepçiliğe dayanan “Millilik” yerine, devletin birliğine dayanan “ulusçuluk” kucaklaşması yerleştirilmeli, “Türklük” üst kimliği yeniden benimsetilmeli, ırklara dayanan alt kimlikler kaşınmamalı, öne çıkarılmamalıdır.

- Özellikle komşu ülkeler başta olmak üzere tüm ülkelerle olan sorunlar; uluslararası yasalara bağlı kalarak, karşılıklı çıkar, anlayış, barış tabanına dayalı olarak çözülmesi, başka ülkelerin iç işlerine karışılmamalıdır. Suriyeli-ler evlerine yollanmalıdır.

- Bilimteylerin (üniversitelerin) özerkliği geri verilmesi, kendi kendine işleyişi sağlanmalıdır.

- “Doğal Kıranlar (felaketler)” diye anılan depremin yarattığı yitimlerin ana kaynağı kötü yönetim sonucu oluşan “yoksulluktur.” Kısıkl (ekonomi) ile eğitim yükseldikçe yitimler; “sağlam yerde, sağlam yapılar dikerek”, olaylar “kırana (afete)” dönüşmeden düşecek, ötesi ortadan kalkacaktır.

- Yeraltı kaynaklarımızın aranma ile işletilmesinde Türklere öncelik tanınmalı yabancı kökenli Türk gibi görünen sömürücü işletmeler kazınıp atılmalı, işlenmemiş tözlerin (madenlerin) ancak türev ürünleri dışa satılmalıdır. “Mavi Vatan” hem boyut hem de denizaltı kaynakları bakımından korunmalıdır.

- Yatırımlarımız, içgüdüsel düşe değil, toplum yararına olmalıdır. En büyük yatırım da eğitim olduğu unutulmamalıdır. Yetişmiş üretici, buluşçu beyinlerin dışa göçü önlenmelidir.

- Yönetim orunlarına, yetki ile bilgisi olan kişiler yerleştirilmeli, kayırmacılık kaldırılmalı, yolsuzluklarla savaşılmalıdır.

- İşsizliği azaltan üretimevleri açılmalı, toprak köylüye dağıtılmalı, yeniden kendine yeten Türkiye için tarımsal üretim ile üreticiyi koruma yasaları çıkarılmalıdır.

- “Yeşil Türkiye” söylemi ülkümüz olmalı, kırsal kesimlerin ormanlaştırılması için ordu birliklerimiz ile köy-

lülerimiz, yaz dinlencesindeki öğrencilerimiz yurt yüzeyinde çalıştırılmalı, verimli topraklarımızın aşınmayla yitirilmesi durdurulmalı, ülkemiz orman ürünleri satan konuma getirilmelidir.

- Denizlerimiz, ırmaklarımız, topraklarımız, yaşam ortamlarımız çöpten, atıklardan, gürültüden, araç yoğunluğundan arınık tutulmalı. Çevre temizliği ile koruma ilkokul çağlarında yerleştirilmeli, basın bu yönde kullanılmalıdır.

- Türkçe'nin bir ulus dili olduğu vurgulanmalı, Türk Dil Derneği'ni yeniden yetkin kişilerden oluşturarak, yeni buluşların Türkçeleri dilimize kazandırılmalı, dilimizin arılaştırılıp, durulaştırılması bitmeden sürdürülmelidir.

- ABD-AB-Rusya ile Çin arasında yanlı değil dengeli bir tutum ile yönelim izlenmelidir.

- Devlet, yeniden toplumun güven duyduğu, sığındığı, kişi özgürlüklerini, ülke bağımsızlığını koruyan, işsizliği önleyici, toplum yararına yatırımcı görevini üstlenmelidir.

TÜRKİYE’NİN DENİZCİLEŞME GEREĞİ

Cem Gürdeniz ¹

21. Yüzyıl bütün dünyada okyanuslar ve denizler yüzyılı olacaktır. Zira insanlık, tarihinde hiç olmadığı kadar okyanus ve denizlere bağımlı olacaktır. Bugün Ege ve Doğu Akdeniz’de yaşayanlardan bu gerçeği öğrenmemiz gerekiyor. Türkiye coğrafyası itibarı ile bir deniz ülkesidir. Ancak denizci bir devlet değildir. Bunun temel nedeni Selçuklu ve Osmanlı İmparatorluklarının da denizci devlet olmayışındandır. Başta kapitülasyonlar olmak üzere çeşitli nedenler vardır. Ancak asıl neden, devlet yapısının üst kademesi denizci jeopolitiği asla benimsememiş dünya okyanuslarının ve denizlerinin yüzde biri olan Akdeniz dışına çıkmamışlardır. Unutulmamalıdır ki hiçbir halk denizci doğmaz, denizci olur. Onları denizci yapacak olan da devlettir.

Mustafa Kemal dönemi hariç Cumhuriyet hükümetlerinin hiçbirinin programında halkın denizcileşmesi bir hedef olmamıştır. Dolayısı ile devlet hiçbir zaman denizci olamamıştır. Günümüze kadar donanma dışındaki denizcilik gücü unsurlarımız maalesef bir deniz uygarlığı yaratabilecek ya da deniz uygarlığı sahibi ülkeleri endişeye sevk ederek “bu Türkler de çok oluyor” dedirtebilecek yol kat edememiştir. Donanmamız savunma sanayine yaptığı katkılarla beraber özellikle soğuk savaş sonrası gelişimini sürdürmüştür. Donanmanın içinde bulunduğumuz kon-

¹ Cem Gürdeniz: Eski Tümmiral. Mavi Vatan kavramının isim babası.

jonktürde değil bir gerileme duraksamaya bile tahammülü olamaz. Askeri ve sivil komuta ve karar yapıları içinde denizciliğin ve denizin yeni ağırlıkla yer alma vakti çoktan gelmiştir. Başta Denizcilik Bakanlığı ihdası ile MSB ve Genelkurmay Başkanlığı'nın yapısının deniz ağırlıklı şekillenilmesi, dolayısıyla jeopolitik ve stratejik gelişmelere deniz perspektifi ile bakabilme gündeme girmelidir.

21. Yüzyıl'da Türkiye'nin gerek jeopolitik gerekse ekonomik perspektifte geleceği, denizlere tam bağımlı olacaktır. Bu çerçevede savunma, güvenlik ve refah yaratan denizlerimize devletin her açıdan önem vermesi ve bu alanda durumsal farkındalığını artırması gerekir. Türk Boğazları, Mavi Vatan olarak da adlandırılan deniz yetki alanlarımız ile KKTC'nin bağımsız varlığı deniz jeopolitiğimiz çerçevesinde vaz geçilmez çıkarlarımızın olduğu alanlardır.

Türkiye'nin deniz jeopolitiğinde 3 asli merkez vardır. Bunlar, Türk Boğazları, Mavi Vatan ve KKTC'dir. Her üçü de birbirine bağımlıdır. Bu alanlar 3 ayrı jeopolitik etkileşim içindedir. Birincisi kenar kuşak jeopolitiği, diğerleri İsrail'in güvenliği ve enerji jeopolitiğidir. Akdeniz ve Ege sorunları uzun soluklu süreçlerdir. Bu sorunlara soğuk kanlılık, kararlılık ve azimle yaklaşılmalıdır. Savunma sanayi ve üretime dayalı ekonomisi gelişen Türkiye karşısında Yunanistan ve GKRY'nin galibiyet şansı yoktur. Türkiye için bu alanlarda geri çekilme asla söz konusu olamaz.

Karadeniz ve Türk Boğazlarının statüsü 1936 Montreux Sözleşmesi ile garanti altına alınmıştır. Ege'de 1963 sonrası başlayan Yunanistan kaynaklı sorunlar uygulanan politikalar ve donanmamızın yarattığı caydırma ile en azından kontrol altında tutulabilmiştir. Doğu Akdeniz'de

2000'ler sonrası ortaya çıkan hidrokarbon kaynak potansiyeli bu denizi ağırlık merkezine dönüştürürken, devlet uygulamaları kamuoyu ve devlette Mavi Vatan doktrini altında yeterli farkındalık yaratmıştır. Denizlerimizde jeopolitik çerçevede yaratılan bu farkındalık ekonomi boyutunda mevcut değildir.

Türk denizcilik gücüne hayat veren başta deniz ticareti, limancılık, gemi inşa, deniz dibi madenciliği ve balıkçılık olmak üzere 14 alt alanda denizciliğimizin ve deniz endüstrimizin gelişmesi şüphesiz refahımızı ve ekonomik gücümüzü etkileyecektir.

Türkiye'nin bu çerçevede denizcileşmesi bir seçenek değil 21. Yüzyıl'da artık zorunluluktur. Artan nüfus ve ekonomik ihtiyaçlar deniz endüstrisinin henüz kullanılmayan potansiyeli ile karşılanabilecektir. Deniz diplerinin özellikle enerji potansiyeli kuvvet çarpanı yaratacak değerdedir. Bu süreçte anahtar kelime denizcileşmektir. Denizcileşmenin iki anahtarı vardır. Birincisi Devlet/Hükümetin iradesi, ikincisi halka denizin sevdinilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır. Devletin egemen gücü, yasama ve yürütmede denizciliği gerçek anlamda partiler üstü bir ölküye dönüştürerek siyasi, ekonomik, kültürel ve sosyal alanlarda elle tutulur projelerle somutlaştırabilir ve hepsinden önemlisi "Toprak Gemi" Anadolu'nun iç kısımlarına deniz kültürünü taşıyabilirse, Türkiye'nin kaderi değişecektir. Deniz kültürü ile farkındalığı artacak Türk milleti, denizciliğin her alanında ekonomik çıkarlarını çoğaltıp, genişletirken, denizi ve onun eşsiz kültürünü yaşam tarzının önemli bir parçasına vazgeçilemeyecek şekilde ekleyebilecektir.

Devlet denizcileştiği ve denizcileşmeyi askeri, ekonomik, siyasi, teknolojik, sosyokültürel ve çevre boyutlarında

ulusal stratejik hedef haline dönüştürebildiği takdirde, halkın da kısa sürede denizcileşebileceği bir gerçektir. Anadolu insanının çok hızlı öğrenme ve yeniliklere uyum sağlama yeteneği ile doğaya yakın karakteri bu süreçte kuvvet çarpanı rolündedir. Anadolu insanı eğitildiği ve yönlendirildiği takdirde, kısa sürede okyanus denizcisi olabilecek, en iyi savaş ve ticaret gemileri ile yat ve sportif tekneleri inşa edebilecek, en uzak alanlarda deniz ticareti ve balıkçılık yapabilecek ve denizcilik kültürünü kısa sürede geliştirip benimseyebilecek yetenektedir. Denize dönmek için daha fazla beklememek gerekir. O gün geldiğinde, daha bağımsız, daha uygar, daha demokratik, daha akılcı, daha bilimsel, daha üretken, daha çalışkan, daha cesur, daha çevreci ve tüm bunların sonucunda daha zengin ve daha mutlu olacağız.

“TÜRKİYE İÇİN 3 T” FORMÜLÜ: TEKNOLOJİ, TARIM VE TURİZM

Dr. Sedef Kabaş¹

“Hangi limana gideceğini bilmeyen yelkenliye, hiçbir rüzgâr yardım edemez” derler. Cumhuriyetin ilk yıllarında Millî Mücadele sonrası elde edilmiş siyasi ve ekonomik tam bağımsızlık, bunun verdiği yüksek motivasyon ile oluşan güçlü “yeni ve çağdaş bir ülke kurma” ülküsü, bu net vizyon ışığında uygulamaya konulmuş ve halkın çoğunluğu tarafından benimsenmiş devrimler sayesinde toplumun dönüşümünde hızlı ve dev adımlar atılmıştı.

600 yıl hüküm sürmüş padişahlık yönetimine alışık “tebaa”, egemenliğin kayıtsız şartsız kendisine verildiğine şahit olmuş, “vatandaş” olma bilincine kavuşmuştur. Köyler dahil ülke çapında üretim ekonomisine geçilmiş, tarımsal üretimi artıran teknikler ve yöntemler uygulamaya konulmuş, fabrikalar kurulmuş, yerli sanayi için ciddi hamleler atılmıştır. Sosyal yaşamda kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınması, eğitimde fırsat eşitliği yaratılması, harf devrimi sonrasında artan okuryazarlık oranı, ilkokuldan yüksek öğretime, eğitimin her safhasında yüzyıllara dayanan eksikliklerin giderilmesi, bir toplumun atar damarı kabul edilen kültür-sanat yelpazesinin her katmanına verilen devlet desteği; arkeolojiden edebiyata, operadan spora kaydedilen mucizevi ilerlemeler... Türkiye yelkenlisi, Mustafa Kemal Atatürk gibi ehil bir kaptanın dümende olmasının da verdiği

¹ Sedef Kabaş: Siyaset ve İletişim Bilimci.

büyük ve tarihi avantaj ile ekonomik, sosyal ve siyasi fırtınaların üstesinden gelmiş; kararlılık ile varmak istenilen “çağdaş Batı medeniyetleri” limanı rotasında uzun yol kat etmeyi başarmıştır. Tekrar edelim; kaptan ehildir, tekne yeni ve sağlamdır (malzemeden çalınmamıştır), mürettebat yüksek motivasyonludur.

100 yıl sonrasında gördüğümüz güncel tabloda ise 2023 hedeflerini gerçekleştirmekten maalesef çok uzağa düşmüş bir ülke yani yönünü şaşırmış, pusulasını kaybetmiş, kamaraları su alan, dümeni son derece ehliyetsiz bir kaptana teslim edilmiş, varmak istediği liman konusunda yaşadığı kafa karışıklığı nedeniyle iç ve dış siyasi rüzgarların oradan oraya sertçe savurduğu bir yelkenli tekne görüntüsü vermektedir... Bu tabloyu ortaya çıkaran sorunları analiz etmek bu yazının konusu değil, zaten buna ne zaman ne de sayfalar yeter. Dolayısıyla hemen elinizde tuttuğunuz bu değerli kaynak kitabın yazılmasına neden olan soruya geçelim: Türkiye’nin Geleceği için Ne Yapılmalı? Bir ülkenin altında ezildiği ağır ekonomik sorunları ve içinde debelendiği siyasi buhranı sihirli tek bir formül ile bertaraf etmek mümkün değildir. Demokratik, laik, çağdaş bir hukuk devleti olma yolunda ilerlemeyi engelleyici bir anlamda toplumun takılıp, tökezlediği taşlar ivedilikle kaldırıp atılmalıdır. Bunu yapmak için öncelikle geniş bir toplumsal mutabakatı tesis etmeyi başarmış güçlü siyasi bir irade, problemlerin çözümüne yönelik nesnel, ideolojik takıntılardan muaf yaklaşım, kalkınmayı ve özgürleşmeyi birbirinden bağımsız düşünmeyen bir zihniyet gerekir. Yakın gelecekte AKP döneminin yol açtığı ciddi tahribatı onarmak, ötekileştirme siyasetinin kanattığı toplumsal barışın yaralarını sarmak, resmiyette Cumhurbaşkanı hükümet sistemi diye nitelendirilen ama

pratikte “tek adam” rejimi uygulamalarının ülkeye dayatılmasının sonucu tahrip edilen yargı bağımsızlığının yeniden tesis edilmesi elzemdir. Taşı toprağı, madenleri limanları, ormanları koyları, yer altı ve yer üstü kaynaklarının umarsızca talan edildiğı, satıldığı bu ülke son 20 yıldır mahkûm edildiğı rant ve yağma ekonomisi kısılcısından kurtarılıp, çağdaş üretim ve adil dağıtım düzleminde ilerleyen bir ekonomik düzene kavuşturulmalıdır. Türkiye’nin bunu başaracak eğitimli ve donanımlı kadroları, yeterli insan kaynağı ve maddi olanakları mevcuttur.

Böylesine bir onarım ve “kaldığımız yerden başlama” sürecinin akabinde Türkiye sahip olduğı güçlü kartlar ışığında stratejik alanlarını belirleme yoluna gitmelidir. Her lider her konuda iyi olamaz. Her şirket her alanda üretim yapamaz. Her ülke her alanda küresel ölçekte rekabet edemez. Türkiye görece daha avantajlı olduğı alanlara yatırım yaptığı ve kaynaklarını bu alanlara yönlendirdiğı takdirde, kalkınma hamlesinde hız ve değer kazanacaktır.

Öyleyse soralım, Türkiye hangi alanlarda rekabet avantajına sahiptir?

Yanıt “Türkiye için 3T” formülüdür.

“Türkiye için 3 T” formülünün ilk T’si teknolojidir. Teknoloji bugünün dünyasında ekonomiden eğitime, güvenlikten üretime, sanattan spora hayatın her alanında değişimin, dönüşümün kilit taşıdır. Teknoloji ve bilim alanındaki geometrik (eksponansiyel) ilerleme sayesinde bugün Mars’ta koloni kurma; beyinden bilgisayara, bilgisayardan beyne bilgi aktarımı sağlama; karbon salınımı sıfır enerji tüketebilme gibi daha önce hayalini bile kurmakta zorlandığımız konuların gerçeğe dönüşmesinin mümkün olduğu yeni bir dünya düzenine girmektedir. Türkiye geleceğı

şekillendirecek teknolojilerin üretiminde rol oynayacak genç nüfusa yatırım yapmalı, teknoloji okuryazarlığını yaygın kılmalı, küresel rekabetin yeni faktörü Endüstri 4.0 ile ekonomik dönüşümünü hızlandırmalıdır. Yakın gelecekte kol gücünü minimuma indirecek olan karanlık fabrikalar, trafik güvenliğini üst düzeye çıkaracak insansız hava ve kara araçları, blok zinciri (blockchain) mantığı ile kurulmuş “yolsuzluğa sıfır toleranslı” siber güvenlik sistemleri, sebzelerden üretilmiş gerçek et lezzetinde hamburgerler ya da organik insan uzuvları dahi üretecek 3 boyutlu yazıcılar, nesnelerin interneti sayesinde komut almaksızın arzu edilen düzeni otomatik sağlayacak akıllı evler, ofisler, şehirler; hayatın akışını belirleyecek nano ve bio teknolojik ürünler gelişkin bir hayatın vazgeçilmezleri olacak... Bu gelecek hızla geliyor... Mesele bu gelecek geliyorum derken Türkiye’nin neye yöne gideceği... Bu değişimden kaçacak mı? Bu değişimi yakalayacak mı? Bu değişimi yaratacak mı? Geleceğin dünyasında var olabilmenin, söz sahibi olabilmenin ve geleceği şekillendirme gücünü elde etmenin yolu artık tartışmasız yüksek teknoloji üretebilme kapasitesinden yani “en hakiki mürşit ilimdir” vizyonundan geçiyor...

“Türkiye için 3 T” formülünün ikinci T’si tarımdır:

Güneşi, suyu, verimli toprağı, iklimsel avantajı, tarımsal ve botanik çeşitliliği bu denli zengin bir ülkenin gelişkin tarım açısından parmak ile gösterilen bir ülke konumuna gelmesi imkânsız değil, gelmemiş olması büyük bir imkansızlıktır. Bu imkansızlığı AKP iktidarı “başarmış” gözükmektedir. Nesiller boyunca süren “tarımda kendi kendine yeten dünyadaki 7 ülkeden biri” olma gururunu çoktan geride bırakmamıza neden olan yanlış (ve kasıtlı) tarım politikaları, ülkeyi yerli tohumun yasaklandığı, Türk mutfağı-

nın demirbaşı kuru fasulye dahil patatesten mercimeğe, buğdaydan pirince her türlü tarımsal ürünün yurtdışından ithal edildiği, bir anlamda “milli mutfak” ipotek altına alınan bir kısıpca sokmuştur. Türkiye tarım için gereken suya, toprağa, güneşe, rüzgâra, yağmura, insan gücüne ve alana sahiptir. Eksik olan niyetdir. Konya ovası büyüklüğünde olan Hollanda bu niyete sahip olduğu için Türkiye’nin 6 katı tarımsal ürün ihraç etmektedir.

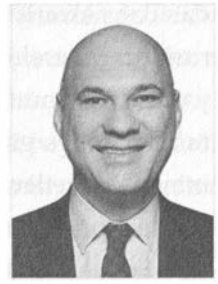
“Türkiye için 3 T” formülünün üçüncü T’si turizmdir: Derinleşen ekonomik krizin (Prof. Daron Acemoğlu – 26 Mayıs 2021, T24) atlatılması için turizm gelirlerinden medet uman ama bugüne kadar turizmin gelişimi için olmazsa olmaz değerdeki ne kadar tarihi ve doğal zenginlik varsa restorasyon adı altında harap eden, rant uğruna talan eden, ülkeyi arkaik bir yaşam biçimine mahkum etmeyi “dindarlık” diye empoze eden, turiste maliyetinin beş yüz katı fiyattan mal satmayı meziyet zanneden, beş yıldızlı otel deyip kıyı şeritlerini beton bloklar ile bezeyen zihniyet Türkiye’de ne turizm, ne turizm geliri, ne de gelen turist bırakmıştır. Bir ülke düşünün ki, 10 bin yılı aşkın bir zaman dilimine yayılmış onlarca büyük medeniyete ev sahipliği yapmış; Akdeniz ve Ege gibi dünyanın cennet denizlerine eşlik eden sayısız koy, kumsal ve doğal limanla çevrili... Bir ülke düşünün ki Kafkaslardan Ortadoğu’ya, Balkanlardan Anadolu’ya uzanan lezzetlerin harmanlandığı eşsiz zengin çeşitliliğinde bir mutfak sahibi... Bir ülke düşünün ki Nuh’un gemisinin karaya çıktığı yer olarak inanılan Ararat (Ağrı), Batı tarihinin ve edebiyatının ilham kaynağı kabul edilen Truva (Troya), Roma İmparatoru Sezar’ın ünlü “Veni, Vidi, Vici” (geldim, gördüm, yendim) sözünü zikrettiği yer (Tokat’ın Zile ilçesi), yazıyı bulan Sümerlerin en değerli tabletlerinin sergilendiği

müzeler, parayı bulan Lidyalıların yaşadığı topraklar, 2.5 milyar mensubu olan Hristiyanlık dinine ait ilk 7 kilise, 6. Yüzyıl mimarlık ve yapı teknolojisinin sınırlarını mucizevi şekilde aşan dünya mirası AyaSofya, Mimar Sinan'ın eşsiz camileri, Asya ve Avrupa'yı kucaklayan dünya kenti İstanbul, Amazonların özgür ruhunun melteme dönüştüğü İzmir, dünyanın 7 harikasıdan ikisi, dünya tarihinin yeniden yazılmasına sebebiyet veren Göbeklitepe, dört bir yanını dantel gibi ören ve kendisine "açık hava müzesi" tabirini kazandıran on binlerce ören yerine sahip... Bir ülke düşünün ki kışın kar sporları, yazın su sporları, güz ve baharda trekking, bağ bozumu vb. her çeşit keyifli faaliyete imkân tanıyan dört mevsimi doya doya yaşayan ve dünyanın her yerinde de dört mevsim yaşandığını sanan insanlar yaşıyor... Özetle deniz-kum turizmi, gastronomi turizmi, sağlık turizmi, kültür turizmi gibi her açıdan elmas değerinde avantajlara sahip, ancak her bölgesi bilinçli bir markalaşma ile "işlenerek" pırlantaya dönüştürüldüğü takdirde on milyonlarca turisti ağırlayabilecek kapasiteye sahip dünyadaki tek ülke... Tek sözcüğü dikkat, özenle seçilmiştir.

Sonuç olarak aynı gemideyiz hepimiz... Varmak istediğimiz liman net; çağdaş medeniyetler... Rotamızda ilerlerken bize stratejik üstünlük kazandıracak turizm, tarım ve teknoloji gibi yelkenler hem yolculuğu daha keyifli kılacak, hem daha hızlı yol almamızı sağlayacaktır... Sert dalgaların, hırçın fırtınaların neticesinde dümenin elden kayması, yön duygumuzun yitmesi halinde yapılacak hamle ise paniğe kapılmaksızın kutup yıldızımız Mustafa Kemal Atatürk'ün durduğu yere gözlerimizi kaldırıp bakmak ve onun yol göstericiliğinde rotamızı yeniden rayına oturtmaktır.

HÜKÜMET SİSTEMİMİZDEKİ AÇMAZ VE ÇIKIŞ YOLU

Prof. Dr. Osman Korkut Kanadoğlu

Demokrasi endekslerinde Türkiye, yarı-otoriter melez rejimler (seçimli otokrasi) arasında sayılıyor. Minimal bir demokrasi için gerekli olan özgür ve adil seçimler, ifade özgürlüğü, alternatif bilgi kaynaklarına erişim hakkı, örgütlenme özgürlüğü ve eşit vatandaşlık haklarından gittikçe uzaklaşıyoruz.

Eğer bir ülkede demokratik kültür gelişmiş ise hükümet sisteminin parlamenter ya da başkanlık olması, pek fazla bir sorun yaratmayacaktır.

Buna karşılık alt yapı demokrasiyi yaşatmaya elverişli olmadığında, hangi hükümet sistemi getirilirse getirilsin sonuç değişmemektedir.

Siyasal özellikler ne tam demokratik ne de tam otoriter olduğunda ise anayasal model tercihi önem kazanmaktadır. Bu noktada araştırmalar, parlamenter sistemin demokrasiyi destekleyen kurumsal bir alt yapı sunduğunu göstermektedir.

Parlamenter sistem, daha etkin ve demokrasi açısından

¹ **Osman Korkut Kanadoğlu:** 1990 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olmuş, doktora derecesini de yine aynı üniversiteden almıştır. Doktoradan sonra İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak görevine devam eden Kanadoğlu, 2005 yılında doçent, 2010 yılında ise profesör unvanını almıştır. Galatasaray, Yeditepe, Özyeğin ve Girne Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde anayasa hukuku alanında lisans, yüksek lisans ve doktora dersleri vermiştir. Halen İstanbul Okan Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde çalışmaktadır.

dan daha elverişli ortamı, tek bir seçimle çifte meşruluk sorununu çözerek ve müzakere yöntemleriyle hükümet ve yasama organını bir araya getirerek sağlamaktadır. Ülkemizde olduğu gibi uygun koşullar altında başkanlık sisteminde kuvvetler ayrılığı çok kolay biçimde kuvvetlerin tek kişide toplandığı rejimlere dönüşebilmektedir.

Sonuç olarak başkanlık sistemlerinin, parlamenter sistemlere göre demokratik gelişim açısından daha zayıf, kırılmaya daha yatkın olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

2017 Anayasa değişiklikleriyle getirilen hükümet sistemi aslında hiç de Türkiye'ye özgü olmayan, az gelişmiş otoriter ve yarı-otoriter Afrika ve Asya rejimlerinde ve geçmişte Latin Amerika'da gözlemlediğimiz bir tür patronlu hiper başkanlık sistemidir. Başkanlık sisteminin yozlaşarak, başkancı olarak da ifade edilen bir hale dönüşmesidir. Bunun nedenlerini şöyle sıralayabiliriz;

a. Yasama ve başkanlık seçimlerinin ilk turunun aynı gün yapılmasının arkasındaki amaç, yasama ve yürütmeye aynı partinin hakim olacağı bir sonuç yaratmaktır. Çok partili bir yapıda, cumhurbaşkanlığı seçimleri ikinci tura kalacak, ilk turdaki dağınık tablo olduğu gibi TBMM'ye yansıyacaktır. Bu durumda şu an Türkiye'de olduğu gibi koalisyon olasılığı, seçimlerden önce tartışılmaya başlanacaktır.

b. Cumhurbaşkanına, yasama organını fesih yetkisi tanınmaktadır. Bu yetki, özellikle yasama organı başka parti ya da partilerin kontrolünde olduğunda cumhurbaşkanını güçlendirmektedir. ABD örneğinde yoktur. Parlamenter sistemlere özgü bir silahtır.

c. Cumhurbaşkanına salt çoğunlukla aşılacak bir veto yetkisi ve kanun gücüne varan kararname çıkarma yetkisi tanınmaktadır. Bunun fiili sonucu yasama bölünmüş oldu-

ğunda yasama sürecini veto ile tıkayan ve kararname ile dilediği şekilde yasama gücünü kullanan bir cumhurbaşkanı olacaktır. ABD örneğinde başkanın böyle bir yetkisi yoktur.

d. Bütçe ve kesin hesap kanun önerisi hazırlama tekeli tamamen cumhurbaşkanına bırakılmaktadır. Parlamenter sistemlere özgü bu yetkiler, başkanlık sistemlerinde genellikle kontrol denge amacıyla yasamada bırakılmaktadır. Üstelik bütçe için yasamanın onay yetkisi de kaldırılmıştır. ABD örneğinde ve demokratik diğer örneklerde ekonomik kaynaklar üzerinde böyle bir kişisel kontrol bulunmamaktadır.

e. Cumhurbaşkanına yargısal organlara ve bürokrasiye tek taraflı atama yetkisi verilmiştir. Bu şekilde özerk bürokratik kurumlar ile yüksek mahkemeler, cumhurbaşkanının kontrolüne bırakılmıştır. ABD ve diğer demokratik örneklerde yasamanın nitelikli çoğunlukla (üçte iki gibi) onayı ile birlikte atama yetkileri verilmektedir.

f. Bakanlara dokunulmazlık verilmiştir. Bu, hiçbir başkanlık sisteminde yoktur. Dokunulmazlık kurumu yasama üyeleri içindir; yürütme üyeleri için yaratılmış yargıdan kaçma yolu değildir.

Yukarıda ana hatlarıyla değinilen özellikleriyle mevcut sistem, parlamenter sistemin kimi özelliklerinin alınarak başkanlık sisteminin bazı kurumlarına monte etmiştir. İktidarı kontrol ve denge araçlarından arınmış olarak cumhurbaşkanında bırakmıştır.

Türkiye'nin temel sorunu hukuk devleti, özgürlükler ve demokrasi eksikliğidir. Bu temel eksiklikler göz önüne alındığında öncelikle parlamenter bir demokrasi yaratılmalıdır. Bunun için şu öneriler getirilebilir;

a. Doğrudan halk tarafından seçilen ve kurumsal yapıda öncelikli bir yere sahip bir cumhurbaşkanı yerine tö-

rensel ve bütünlleştirici bir figür olarak devletin birliğine vücut veren bir işlev yerine getiren bir cumhurbaşkanı tercih edilmelidir. Parlamenter rejimdeki bu cumhurbaşkanı, dar anlamda anayasanın koruyucusu olamaz; anayasal sorunlar üzerinde karar veremez ya da bu sorunları çözemez.

b. Başkanın pozisyonu cumhurbaşkanı, kabine ve parlamento karşısında güçlendirilmeli ve nihayet hükümeti oluşturan partilerin destekledikleri güçlü hükümete olan bağlılığı da pekiştirilmelidir. Bu çerçevede işlevsel bir hükümet oluşturmak ve olabildiğince azınlık hükümetlerinden kaçınmak için Alman Anayasası (md. 63) gibi ayrıntılı hükümler getirilebilir, daha basit bir model de öngörülebilir. Basit yöntemde, cumhurbaşkanı tamamen devre dışı bırakılarak, Meclis'te doğrudan başbakan adayları arasında seçim yapılır. Toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla başbakan ikinci turda da seçilemezse, Meclis otomatik olarak fesih olur.

c. Kurucu güvensizlik oyu, rasyonelleştirilmiş parlamenter rejimlerin bir başka aracı olarak ortaya çıkmıştır. Kabulü için oyların mutlak çoğunluğunu gerektiren güvensizlik önergesine, başbakanlık için bir adayın da eklenmesi gerekmektedir. Hükümetin herhangi bir zamansal kesintiye uğramaksızın devamlılığının sağlanması ve yürütme görevinin aksamaması amacına hizmet eden bu yöntemi, 1949 Alman ve 1978 İspanyol Anayasaları da benimsemiştir. Bundan daha kuvvetli formüller de mevcuttur. Göreve başlarken güvenoyu kurumu, koalisyonların süreklilik arz ettiği parlamenter sistemlerde yoktur. Negatif parlamentarizm olarak isimlendirilen bu durum en azınlık hükümeti kurulmasını kolaylaştırmaktadır. Eğer parlamento hükümete itiraz ediyorsa üye tam sayısının salt

çoğunluğu güvensizlik oyu ile düşürmelidir.

d. Buna karşılık Genel Kurul görüşmeleri ilginç ve dönüştürücü bir hal alması için muhalefete daha geniş bir ifade ve etkileme şansı tanınmalı ve böylelikle parlamenterizmi canlandırmak için parlamenter usulde birçok değişiklikler yapılmalıdır. Parlamento yeni öz anlayışıyla hükümet sistemi içinde siyasal bir aktör olarak kendini göstermelidir.

e. Bu bağlamda parlamenter denetim de güçlendirilmelidir. Örneğin Meclis araştırması için Anayasa'da öngörülen çoğunluk, muhalefetin bu konudaki haklarını ihlal etmektedir. Nitekim Almanya, Letonya, Çekya ve Portekiz Anayasaları, meclis araştırması açılması için 1/4 - 1/5 üyenin başvurusunu yeterli görmektedir. Zira "bilgi edinme hakkı" kapsamında meclis araştırma komisyonunun işi, genel siyasi görüşleri toplamak değil, olguların tespitine yöneliktir.

f. Sert parti disiplinini kıracak formüller üretilmelidir. Partilerin yerel düzeyde göreceli özerkliğini belirleyen ana değişken çoğunluk seçim sistemidir. Aday belirlemede parti tabanının belirleyiciliğini ve buna paralel olarak yürütmeyle dengeyi sağlayacak şekilde parlamentonun etkisini artıracak bir çözüm olarak ülkemiz seçim sistemine tek isimli çoğunluk sisteminin unsurlarının yerleştirilmesi akla gelebilir.

g. Hakimler ve Savcılar Kurulu'nun yeniden yapılandırılması dışında yargıyla ilgili şu iki öneri getirilebilir: Yargıçların eylemlerinden sorumlu olacakları bir anayasa hükmü haline getirilmelidir. İkincisi, mahkemelerin iş yükü ilgili mahkemenin hâkimleri tarafından önceden kanunda belirlenen süre için paylaştırılmalıdır.

h. Anayasal özgürlükler çok daha kuvvetli anayasal güvencelere sahip kılınmalıdır. Özel sınırlandırma sebeplerinin gözden geçirilmesi bunların başında gelmektedir.

i. Siyasi partiler kanunu tümüyle gözden geçirilmeli; ön seçim, parti içi kurumların demokratik çalışmasını sağlayıcı güvenceler, devlet yardımı gibi hususlarda esaslı bir çalışma yapılmalıdır.

j. %10 ülke barajı, %5 civarına çekilmelidir.

YENİ SİSTEM İSTİKRARSIZLIK GETİRDİ

Ertuğrul Kumcuoğlu ¹

Cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği seçimlerinin birlikte yapılacağı bir sonraki genel oylamaya -bir sürpriz olmazsa- sadece iki yıl kaldı. Kanaatimce bu seçim günü Türkiye ve Türk ulusu açısından yakın tarihimizin en yaşamsal dönüm noktası olan 30 Ağustos 1922 günü kadar önemli bir gün olacaktır. Zira milletçe bütün boyutlarıyla çağdaşlaşma ve uygar dünyada layık olduğumuz gelişmişlik düzeyine ulaşma çabalarında başarıya ulaşmamız Cumhuriyet'imizin temel değerlerinin yeniden ihyası ve daha da kökleştirilmesi ile mümkündür. Bu da ancak, önümüzdeki yarıştan hepimizin içinde yer aldığı, demokrasinin erdemine inanmış "özgürlükçü kesim" in zaferle çıkmasına bağlıdır.

Burada "demokrasi ve özgürlükçü kesim" ifadelerini, özellikle kullanıyorum. Çünkü bugün ülkemizde yaşanan siyasi ayrışma, pek çok diğer unsur yanında "hukukun üstünlüğüne dayalı özgürlükçü yaşam tarzının, dolayısıyla demokratik bir yönetim sisteminin vazgeçilmez olduğuna inananlarla" "kendisinin ve yakınlarının günlük yaşamını -asgari düzeyde de olsa- sürdürme arayışında olan ve bunu güvence altına aldığı anda işin özgürlükler boyutunu pek umursamayan" bir kesim arasında yaşanmaktadır. Bu durumda siyaset arenasının temel aktörleri olan siyasi partilerden umudunu, temelde, birinci kesimden gelecek

¹ Eski Milletvekili, Avrupa Komisyonu Parlamenterler Meclisi Üyesi, Başbakan Danışmanı.

oylara bağlayan tarafın, önümüzdeki seçim yarışında -özellikle aday belirleme sürecinde- dayandıkları tabanın bu özelliğini gözardı etmemeye özen göstermesi uygun olur. Soruna bu açıdan bakıldığında, özellikle cumhurbaşkanı adayının belirlenmesinde, tabanda seçme hakkının kısıtlandığı izlenimini verecek uygulanmalardan kaçınılması önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, iktidar ittifakının seçime tek aday ile girmeye kararlı olduğu anlaşıldığına göre, muhalefet kanadında tek aday arayışında ısrarlı olunmaması daha isabetli bir tercih gibi görünmektedir. Böylece, ikinci turda ittifak adayının kim olacağını belirleme konusunda -liderlere veya parti yönetimlerine değil de- seçmene söz hakkı tanınmış ve daha demokratik bir yaklaşım sergilenmiş olacaktır. Ayrıca çok adaylı bir cumhurbaşkanlığı seçiminde, birinci turda en yüksek oyu alsa bile seçilecek yeni kişinin -çok büyük bir ihtimalle- yüzde ellinin çok altında bir seçmen teveccühüne mazhar olduğu görülecek ve bu gerçek yeni cumhurbaşkanının muhtemel otoriter eğilimlerinin frenlenmesine yardımcı olacaktır. Bu görüş değerlendirilirken, geçmişteki iki adaylı seçimlerin kime yaradığının hatırlanmasında ve KKTC’de yapılan çok adaylı ve iki aşamalı son seçimde birinci turda en çok oy alan adayın seçimi kaybettiğinin bilinmesinde yarar görüyorum.

Öyle anlaşıyor ki, önümüzdeki seçimlere muhalefet kanadı “demokratik parlamenter sisteme dönüş” vaadiyle girecektir. Bu durumda, muhalefet kanadının milletvekili seçimleri sonunda TBMM’de çoğunluğu elde etmesi halinde -ki büyük bir olasılıkla öyle olacaktır- en riskli tercih ayrıntılı bir anayasal düzenleme arayışına girmek olacaktır. Böyle bir tercih yeni düzenleme sürecinin en azından bek-

lenmedik biçimde uzaması anlamına yol açabilecektir. Halbuki seçim sonrası ülkemizin ekonomiden, dış politikaya, eğitimden güvenliğe karşı karşıya bulunduğu sorunlar böyle bir arayışa olanak vermeyecek düzeyde vahimdir. Onun için, seçimden hemen sonra bu konuda yapılacak ve üzerinde şimdiden mutabık kalınması gereken iş 2017’de yapılan Anayasa düzenlemesinin -mümkünse tek bir madde düzenlemesiyle- yürürlükten kaldırılması ve bir önceki düzenin aynen ihyası olmalıdır. Eğer güçlendirilmiş bir parlamenter sistem arayışında ısrar edilecekse bu girişim bir süre ertelenmelidir.

2017 yılında yapılan Anayasa değişikliği ile getirilen “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi” diye adlandırılan yönetim biçiminin başarılı olamadığı ve bu değişikliğin beklenenin aksine hızlı karar verme yerine -alelacele alınmış yanlış kararlar yüzünden- sık karar değiştirme sonucunu verdiği görülmektedir. Yani, yeni sistem umulanın ve iddia edilenin aksine, devlet yönetiminde istikrar yerine istikrarsızlık getirmiştir. Mevcut siyasi iktidar bu gerçeği kabul etmemekte direndiğine göre, çözüm için ufukta, mevcut siyasi iktidarı meşruiyet sınırları içinde kalarak, demokratik yollarla değiştirmekten başka çare görünmemektedir.

Demokratik düzen içinde seçimle iktidara gelmek ancak rakibinden daha çok oy almakla mümkündür. Bu da, daha çok seçmene ulaşmaktan ve onları teker teker kendi tezinin haklılığına inandırmaktan geçer. Bu nedenle mevcut iktidarla devlet gemisinin artık sağlıklı bir biçimde yürümeyeceğine inanan özgürlükçü kesimin, herhangi bir siyasi parti veya oluşumla bağlantı kurmayı düşünmeksizin ve zaman kaybetmeksizin yollara düşmesinin zaman gelmiştir. Bunun için de her şeyden önce geleneksel medya ya-

nında dijital medya ile olan bağlantıların ve bu alana ayrılan zamanın asgariye indirilmesi ve bunun yerine -pandemi sıkıntısının elverdiği ölçüde- geniş seçmen tabanıyla bire bir ilişkiye geçilmesinde yarar görüyorum.

Bu kişiler belli aralıklarla evimize gelen temizlikçi, yaşlı bir büyüğümüze bakmakla görevli hanım, mahallemizin bakkalı, manavı veya berberi, bindiğiniz taksinin şoförü, eğitim desteği verdiğimiz bir öğrencinin ebeveyni, Anadolu'nun sapa bir köşesinde uzaktan akraba olduğumuz birisi olabilir. Yapılacak iş, inceden inceye bu insanlara yaklaşmak, eleştirici ve/veya emredici olmadan onları uyarmak ve aydınlatmak, doğup büyüdüğü yer ile hala bağlantısı olanlar için bu yörelere yapılan ziyaretleri sıklaştırmak, kalış sürelerini uzatarak ulaşılan coğrafyayı genişletmek ilk aklıma gelen yöntemler ve uygulamalar oluyor.

Bu bağlamda, 2017 Anayasa referandumu öncesinde, Milli Merkez şemsiyesi altında ve değerli büyüğümüz Hüsamettin Cindoruk'un öncülüğünde, merhume eski Amasya Milletvekili Gönül Saray ile birlikte yürüttüğümüz etkinliğin daha geniş çapta tekrarlanması üzerinde de düşünülmesinde yarar var. Bu çalışmada, zorlu bir çaba sonucunda, önceki dönemlerde görev yapmış 550 milletvekilinin "Anayasa Değişikliğine Hayır" kampanyasına katılmasını sağlamayı başarmıştık.

Doğru bir strateji ve inançlı bir kararlılıkla kutsal emanetimiz Cumhuriyetimizi daha aydınlık bir geleceğe taşımak mümkündür. Bunun için de yapılacak tek doğru iş, inançlı bir kararlılıkla öncelikle sahada bıkıp usanmadan çalışarak, seçimle geleni seçimle uğurlamaktır.

TÜRKİYE DIŞ POLİTİKADA ŞUNLARI YAPMALIDIR

Dr. Deniz Kutluk ¹

- Dış Politika hedeflerine ilerlerken ulusal gücünü ve etkinliğini doğru hesaplamalı, siyasi, ekonomik (yumuşak) gücünü öne çıkarmalı, askeri (sert) gücünü çok seçilmiş nadir alanlarda son çare olarak kullanılmalıdır.

- Dış politikada hedeflerin 30-100 yılda ele geçirilebilir olduğunu dikkate alarak, iktidar muhalefet ayırımına gitmeksizin işbirliği içinde doğru ve sürdürülebilir politikalar üzerinde uzlaşa içinde hareket edilmeli; dış politika kazanımları içerde seçmen hoşgörüsü kazanmaya alet ve/veya bu yönde istismar edilmemelidir.

- Buzdağının tepesi kadar görünen dış politik meselelerin derin altyapısı, tarihsel geçmişi ve hassas/çelişik görünen yönleri olduğu dikkate alınarak, birkaç iktidar döneminde sürdürebilecek ehil ve liyakat kazanmış kadrolar eliyle yürütülmesine özen gösterilmeli; yetersiz siyasi kimlikli, entelektüel veya yabancı dil birikimi sorunlu kişilere emanet edilmesinden ısrarla kaçınılmalıdır.

- Yurtta Sulh, Cihanda Sulh ilkesi izlenmeli, ancak değişen dünya ve bölge dinamikleri doğrultusunda reaktif değil, proaktif, önden tedbir alıcı girişimci politikalar uygulanmalı, buna ilişkin uygulayıcı kadrolar yetiştirilmelidir.

¹ Genelkurmay Başkanlığı ve Dz.K.Komutanlığı'nda Politika Planlama ve İstihbarat Direktörü olarak görev aldı. NATO Ana Merkezi'nde Kuvvet Planlama Bölüm Başkanı ve Ortaklar İlişkisi Direktörü olarak görev aldı. Yüksek lisansını A.Ü.'de yapmıştır.

- Ege’de Lozan Antlaşması ile kurulmuş dengelere istinaden politikalar izlenmeli, bu noktadan geriye düşülmemelidir. Bu bağlamda 1772-1982 arasında karasularının uluslararası ortamda sadece 3 (üç) deniz mili genişliğinde olduğu, antlaşmanın 6’ncı ve 12’nci maddelerinin de bu ilkeyi anımsatıcı olduğu dikkate alınarak, kıyıdaşların 3 deniz mili karasuları genişliğine geri dönmesi talep edilmelidir. Adaların uluslararası hukuktaki tanımının 1923’te yapılmamış ve onlara özgü haklarının da tanınmamış olduğu müzakerelerde ana konu olmalıdır. Buna dayalı olarak Lozan’da adı geçen adalara Hava Sahası, Kıta Sahanlığı veya Münhasır Ekonomik Bölge hakları tanınamayacağı politikamız olarak açıklanmalıdır. (Bu haklar 1923’ten çok sonra ve sırasıyla 1944, 1945, 1982 yıllarında ortaya çıkmış olmakla 1923 tarihli Lozan Antlaşması’nı değiştiremez nitelikte görüldüğü savunulmalıdır.) Lozan Antlaşması ve orada bahsi geçmekle beraber sonradan Paris Antlaşması (1947) ile egemenliklerinden Yunanistan lehine şartlı olarak (silahsızlandırılmak ve/veya askersizleştirilmek şartıyla) devredilmiş 23 büyük ve Türkiye’ye çok yakın konumdaki Ege adasının silahlandırılmış durumları düzeltilmedikçe bunların egemenliklerinin De Jure olarak Türkiye’ye ait olduğu Yunanistan nezdinde dile getirilmelidir; durum değişmez ise egemenlik gösterisi içeren adımlarla politika desteklenmelidir.

Yunanistan’ın Ege’de hak sahibi olmadığı 152 Kardak benzeri ada, adacık ve kayalık ad ve konumları açıklanmalı, hükümetimiz tarafından haritaları yayınlanmalı ve iadesi resmen talep edilmeli, fiili Yunan uygulamalarının ters yüz edilmesine kadar ısrarla baskıyı artıran politikalar sürdürülmelidir. Ege dışında fakat Girit Güneyi’nde hiçbir antlaş-

mayla Yunanistan'a devredilmemiş adalar üzerinde egemenlik iddiaları somutlaştırılmalıdır. Doğu Akdeniz deniz yetki alanları üzerinde etkisi itibariyle Meis Adası'nın Doğu ve Batı'sındaki iki adanın (Fener ve Karaada) egemenlikleri hukuk bakımından tartışmaya açılmalıdır.

- Dünyadaki 20 kadar çok sorunlu deniz yetki alanı çatışması olan bölgede Ortak İşletim yolu ile Ege'dekilere benzer karmaşık sorunların 50-100 yıl için dondurulduğu dikkate alınarak, henüz keşif aramaları da yapılmamış olan Ege deniz yetki alanı paylaşımı uzlaşmazlıkları için bu yöntemin çözüm olup olamayacağı sivil toplumda tartışılmalı ve akademik çalışmalar bu alana yönlendirilmelidir.

- Karadeniz'de, bu denizin güvenliğinin 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması'ndan öncesine kadar ve devamında bugüne kadar Türkiye'nin asli sorumluluğu içinde kaldığı ve bu denizde Almanlar tarafından 1. Dünya Harbi'ne sürüklendiğimiz dikkate alınarak, Batılı müttefiklerimizin Rusya Federasyonu'nu sıkıştırmak adına bu denizde ve kıyılarında yapmakta olduğu emrivakilerin dışında kalınmalı, Montreux Boğazlar Sözleşmesi'nin bu alanda 85 yıldır sağlamakta olduğu anahtar rolden azami istifade edilmelidir. Karadeniz'in Türkiye'nin tarihi ilişkileri ve ortak çıkarları uzun olan Rusya ile arasında bir düşmanlık vesilesi olmasını önleyici politikalar izlenmelidir.

- Kıbrıs'ta, Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ve Türkiye'nin Rum-Yunan ikilisinin yarattığı kanlı ve zalimce adımların sonucu olarak bir maliyetli Barış Harekatı'na 1974'te sürüklenmiş olduğu dikkate alınarak, mevcut ateşkesin "Kalıcı Barış Antlaşması" ile değişimi, savaşa ve zararlara yol açan bu ikilinin tazminat ödemesi karşılığı kabul edilmelidir. Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin, dünyadaki diğer

41 adada örneği görüldüğü gibi, bir ada üzerinde iki bağımsız devletten birisi olarak tanınmasını sağlayıcı Türkiye tanıtım programı kabul edilmeli ve Türki devletler ile 7-9 milyar dolar dış yardım yapılmış olan 20'nin üzerindeki devletin/siyasi grubun bu konuda destek sağlanması hedeflenmelidir.

- Doğu Akdeniz'de Yunanistan'ın denizlerde yetki ileri sürmesini sağlayacak kıtalara/karalara ve onların kıyılarına sahip olmadığı, bunların ancak adalar ülkesinden olan Arşipel Devletlerine hak olarak verildikleri dikkate alınarak Yunanistan ile Doğu Akdeniz politikaları Çoklu Konferans yoluyla veya diğer şekillerde müzakere edilmemelidir. Ege'deki sorunları göz ardı edip, "benim olanı tartışmam, senin olanı ise tartışmaya açıp pay isterim" özündeki Yunan politikaları doğru okunmalı, zemin kazanması engellenmelidir.

- Ortadoğu'da, Mısır, Suriye ve İsrail ile dış politik ilişkilerde normalleşme sağlanmalıdır. Etnik inanç odaklı yanlış politikalardan ulusun ortak gönenci ve çıkarını gözeten dış politika işbirliklerine geçilmelidir.

- Washington ile sayıları bir düzineye yaklaşan olumsuz ve zıt Türk-ABD politikalarının topluca ele alınacağı siyasi görüşmeler başlatılmalı ve bu alanda Yahudi Örgütlerinin Tel Aviv ile normalleşme sonrasında desteğinden istifade yoluna gidilmelidir. ABD ile zıtlaşılan konularda Yahudi Lobiciler dışında en önemli mekanizmaların NATO içinde her üyenin tek ve bağımsız oy kullanması seçeneğinde bulunduğu dikkate alınmalıdır.

- Moskova ile sayıları ve alanları her dönem artmakta olan çeşitlilikte ortak çıkar veya iş birliği yapılmakta olduğu dikkate alınarak batı politikaları izlenirken bunlarda kayıp-

lara uğranmaması hedeflenmelidir.

- NATO'da en becerikli, lisan ve organizasyon yapısına hâkim görevlilerin bulundurulması (sivil-asker) sağlanmalı, merkezde Brüksel faaliyetlerini ve gelişmelerini en erken hissedecek ve gereken çıkar düzeltici elemanlarla faaliyet bütünleştirilmeli; oralardan gelecek uyarılar ve yol haritaları en erken zamanda ele alınarak diğer süregelen dış politika hedeflerimiz ile uyumlu olup olmadığı test edilmelidir.

ÇÖZÜM ATATÜRK'ÜN İLERİCİ VİZYONUNDA

A. Nasuh Mahruki

Türkiye 20. Yüzyıl dünyasında, 1950'ye kadar örnek gelişme gösteren bir ülkeydi.

Sonrasında din istismarıyla halkı aldatarak siyaseti ve devleti ele geçiren, emperyalizmle doğrudan işbirliği içindeki dinci iktidarlar, gayri milli hedefleriyle, yolsuzluk ekonomileriyle giderek ülkenin taşıyıcı kolonlarını sarstıkça ve Atatürk karşıtı iktidarlara uzadıkça, güçlendikçe ülkemiz çok büyük kayıplar yaşamaya başladı ve çok tehlikeli yerlere savruldu.

Bizim çocukluğumuzda Türkiye kendine yetebilen dünyanın 7 ülkesinden biriydi.

Türk Ordusu dünyanın sayılı ordularından biriydi. Bugün ne kendimize yetebiliyoruz ne de ordumuz artık eskisi gibi caydırıcı.

Türk milleti birbirine sonsuz bağlı, dayanışma ve yardımlaşma duygusu yüksek, her sorununu birlikte çözebileceğine inancı olan, duyguda, fikirde, idealde, hedefte ortak olan bir toplumdur. Bugün toplum siyaset üzerinden birbirine düşman edilmiş durumda. AKP ile hukuksuzlukla dolu geçen 19 yılın sonunda, artık devasa sorunlarımızın hiçbirinin kısa, kolay ve ucuz bir çözümü yok. Tek çözüm, demokrasiye ve hukuka geri dönmek ve süratle nitelikli insan yetiştirmektir...

Türkiye'nin en yakıcı sorunu adalettir. Buradan çıkı-

¹ AKUT Vakfı Başkanı.

şın tek yolu hukuk devleti olmaktır. Evrensel hukuk ilke-
leriyle toplumsal düzenimizi, siyasal sistemimizi, devletin
denetim, kontrol ve denge mekanizmalarını, şeffaflığı ve
hesap verebilirliği, ehliyet ve liyakati, bürokrasimizi, ku-
rumların yetki ve sorumluluk alanlarını, birbirleriyle olan
ilişkilerini, bireyin temel hak ve özgürlüklerini çağdaş öl-
çütlere göre yeniden düzenlemektir...

Toplum bireylerden oluşur. Sağlıklı bir toplum ancak
sağlıklı bireylerle oluşur. Gerçek ve sürdürülebilir bir de-
mokrasiye ancak merkeze bütün kimliklerinden sıyrılmış
birey yerleştirilirse ulaşılabilir. Tüm sistem bireyin hak ve
özgürlükleri etrafında kurulmalıdır. Dünyadaki en değerli
şey bireydir, insandır. Herkes yalnızca bir kez sahip ol-
duğu bu yaşam deneyimine, diğer herkesle eşit şartlarda
başlamak ve sürdürmek hakkına sahip olmalıdır. Devlet
aygıtı en önce fırsat eşitliğine ve adalete, çağdaş dünyayla
rekabet edebilecek seviyede eğitim vermeye ve eğitilmiş
yurttaşına nitelikli istihdam yaratmaya odaklanmalıdır.
Sistemini eşitliği ve adaleti geliştirecek, eksik ve kayıpları
giderecek şekilde tasarlamalıdır. Bunun başkaca hiçbir
yolu ve yöntemi yoktur. Bizim buralara ulaşmayı hedefle-
memiz ve Türk Milleti'ne bunları anlatmayı başarmamız
tek seçeneğimizdir...

Devlet demokrasiye ve hukuka, nitelikli insan yetiş-
tirmeye geri dönmelidir. Devleti yüceltmenin yolu eği-
timli, donanımlı, duyarlı yurttaşların çoğalmasından
geçer. Devlet bekası ve güvenliği için, milletin huzuru ve
refahı için yurttaşını, çağdaş dünyanın gerektirdiği ve çağ-
daş dünyadaki rakipleriyle rekabet edebilecek şekilde
eğitmeli ve yetiştirmelidir.

Türkiye'nin terör dahil tüm sorunlarının sadece bir

çözümü var: Hak temelli yaşam kültürüyle, daha fazla demokrasi ve daha fazla özgürlük ortamının sağlayacağı daha eşit, daha adil, daha şeffaf bir sistem. Çağdaş eğitimin ve fırsat eşitliğinin getireceği daha yüksek verimlilik ve daha eşitlikçi, daha adaletli bir ekonomik paylaşım. Bugünler ne kadar zor, karanlık ve ümitsiz görünürse görünsün, benim bildiğim Türkiye'm, bütün bunları ve daha fazlasını yapabilecek güçtedir ve yapacaktır.

Tarihi bilerek geleceği görebilen Atatürk, Türk'ün kendine özgü tarihsel zafiyetleri konusunda bizi uyarmıştı:

“Tarihimizi tetkik ediniz. Türk'ün çektiği bütün felâketler, maruz kaldığı tehlikeler ve musibetler hep kendi öz benliğini, millî varlığını ihmâl ederek nereden geldikleri ve ne oldukları, hangi nesle mensup bulundukları belirsiz birtakım kimseleri kendilerine reis tanıyarak onların şursuz bir vasıtası olmak mevkiine düşmüş olmasındandır.”

Ancak bu yaşamsal derecede önemli uyarısını anlayamadık...

Atatürk, Türk milletinin seçeceği liderler konusunda şu uyarıyı da yapar:

“Muhterem milletime şunu tavsiye ederim ki; sine-sinde yetiştirerek başının üstüne kadar çıkaracağı adamların kanındaki, vicdanındaki cevher-i asli'yi çok iyi tahlil etmek dikkatinden bir an feragat etmesin.”

Bu uyarısını da anlayamadığımız için şimdi bedelini ödüyoruz...

Egemenlik ve özgürlük konusunda tavizsiz olan, “Ya istiklal, Ya Ölüm” diyerek Milli Mücadele'yi başlatan Atatürk bir de şunu öğütler hepimize:

‘Ulusal egemenliğimizin bir zerresini dahi vermeye yeltenenlerin kafalarını koparacağınızdan eminim.’

Bugün ödediğimiz korkunç bedeller, Atatürk'ün bu çok önemli işaretini de anlayamamış olmamızın ve kendi ellerimizle milli egemenliğimizin değil zerresini tamamını tek adama bırakmış olmamızın bedelidir...

Kök sorunlarımız bunlardır, geri kalan her şey bu kök sorunlardan kaynaklanan görünen sorunlardır.

Bu sorunlardan kurtulmanın yolu da doğrudan bu kök sorunlara müdahale ederek durumu geri çevirmekle başlayacaktır. Önce, erksiz kimselerin şoursuz bir vasıtası durumuna kendini düşüren ve bütün bu sıkıntıları yaşamamıza yol açanlara bunun yanlışlığı gösterilmelidir ki bugün çoğu bu gerçeği zaten kendi yaşam kalitesindeki büyük düşüş ve yeni yaşadığı büyük gelecek kaygısıyla kendisi görmektedir. İşin bu tarafı bence artık çok zor değildir...

İlk seçimde yaşanacak iktidar değişikliği sürecinde de, Atatürk'ün paylaştığım diğer uyarısı gereğince, Türk milletinin başının üstüne kadar çıkaracağı kimselerin kanındaki, vicdanındaki asıl cevheri çok iyi analiz etme konusunda bir daha böyle dikkatsizlik yapmaması gerektiğini hatırlatmalıyız.

Bu konu ilkinden biraz daha fazla yol göstericiliğe ihtiyaç duysa da çok zorlanacağımızı sanmıyorum çünkü yine hayatın kendisi, gerçekleri kötü siyasi liderlerin ne ağır bedeller ödetebileceğini büyük çoğunluğa gösterdi. Milletimiz bundan sonra Din ile, Allah ile aldatanlara karşı daha tecrübelidir...

Üçüncü konu ise bence tüm bunlardan daha önemlidir. Egemenliğimizi hileyle, hurdayla, yalanla, oy çalarak, Anayasa'yı ihlal ederek gasp edenler, adalet sisteminin içinde mümkün olan en ağır şekilde cezalandırılmalıdır ki

bir daha hiç kimse, hiçbir siyasi parti böyle bir şeye yeltenmeye kalkmasın.

Milli egemenliğimizin değil zerresini tamamını çalanlar ve tüm işbirlikçileri, dünyanın neresine kaçarlarsa kaçsınlar bulunmalı, getirilmeli ve de yargılanmalıdır, kendilerinin ve yakınlarının haksız elde ettikleri tespit edilen tüm kazançları devletleştirilmelidir...

Dün olduğu gibi bugün de tek ihtiyacımız, yol göstericimizin ışığında akıl, mantık, sağduyu, cesaret, özgüven, dayanışma ve mücadele etme azmi ve kararlılığıdır.

BAĞIMSIZ YARGI

Av. Şahin Mengü

Modern demokrasilerde hukuk devleti, demokrasinin temeli olarak kabul edilmekte, devletin hukuka bağlılığını, erklerin bağımsız yargı tarafından denetlenmesini ve kurumsallaşmış bir temel hak olarak korunmasını gerektirmektedir.

Yürürlükteki anayasamızın 2. Maddesi “Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devletidir” demektedir. Hukuk devleti en kısa tanımıyla, işlem ve eylemlerinde kısaca faaliyetlerinde hukuk kurallarına bağlı olan, her türlü işlem ve eylemi bağımsız yargının denetimine tabii olan; vatandaşlarına hukuk güvenliği sağlayan devlet demektir.

Hukuk güvenliği, bir hukuk devletinde bireylerin kendilerine uygulanacak hukuk kurallarının neler olduğunu önceden bilme ve kendi davranışlarını onlara göre ayarlayabilmesidir. Tabii bunun gerçek anlamda hayata geçebilmesinin olmazsa olmaz koşulu bağımsız bir yargı ile söz konusu olabilir.

Yürütme ve yasama işlemlerinin hukuka uygunluğunu denetlemekle görevli organlar tarafsız ve bağımsız değillerse, yargı denetimi bir yarar sağlamayacaktır.

Yargıçların, yargı yetkisini özgürce kullanabilmeleri için bağımsız ve güvenceye sahip olmaları zorunludur. Bu nedenle Anayasanın 9. Maddesi’nde “Yargı yetkisi, Türk

¹ Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi’ni bitirdi. Türkiye Barolar Birliği Genel Sekreteri ve Türk Eğitim Derneği Genel Başkan Yardımcısı olarak görev yaptı. 23. Dönem Manisa milletvekilidir.

Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır” denilmektedir. Yargıçların bağımsızlığı, kişilerin her türlü hak ve özgürlüklerinin güvencesidir. Bu nedenle demokratik tüm ülkelerde, yargıç bağımsızlığı kabul edilmiş ve güçler ayrımı ilkesinin doğal bir sonucu olarak bu bağımsızlık özellikle yasama ve yürütme organlarına karşı korunmuştur.

Yargıçların bağımsızlığı onların kararlarını verirken özgür olmaları, her türlü kaygıdan, maddi ve manevi baskı ve etki olasılığından uzak bulunmaları demektir. Yargıçların hiçbir etki altında kalmadan yargılama yapabilmeleri için bağımsızlıklarının sağlanması gerekir.

Bağımsız yargı, yönetenlerin, yani yürütmenin, yargı mensuplarını mesleğe girişlerinden başlayarak meslek hayatları boyunca hiçbir şekilde etkileyemediği, onlara emir, talimat veremediği ve tavsiyede bulunamadığı bir düzeni ifade eder.

Hakimler ve Savcılar kurullarının yeniden yapılandırılmaları ve siyasi unsurlardan arındırılmaları gerekmektedir.

Hangi sistem uygulanırsa uygulansın, yasama ile yürütme, yürütme ile vatandaş arasındaki ihtilafların çözülmesi için güçlü ve bağımsız bir yargıya ihtiyaç vardır. Bu olmazsa olmaz bir şarttır.

Yargı sistemimizde kendine özgü yargılamanın doğasına aykırı bir yapılanma söz konusudur. Hakimlik ile savcılık birlikteliği, yargılamanın iddia kanadı ile hüküm makamının birlikte düşünülmesi sonucunu doğurmuştur. Bu yapılanma yani Hakimlik ve savcılık birlikteliği, yargılama diyalektiğine aykırı olduğu gibi bağımsız olduğu düşünülen yargıyı, dolaylı olarak siyasi gücün etkisi altına sokmaktadır. İdareye daha yakın olması gereken savcılık

kanadıyla dolaylı biçimde hakimlerin etkilenmesi ilgili Anayasa maddelerindeki güvencelerin etkisiz hale gelmesi sonucunun doğmasına neden olmaktadır.

Bu gerekçelerle Hakimler ve Savcılar Kurulları birbirlerinden ayrılmalıdır.

Hakimler Yüksek Kurulu (Yüksek kelimesi tekrar kurulun adına ilave edilmelidir, zira bu kurul yüksek hakimleri de atamaktadır). Kurul Sekizi Yargıtay, beşi Danıştay üyeleri arasından, Yargıtay ve Danıştay Genel Kurulunca salt çoğunlukla seçilmek kaydıyla ON ÜÇ üyeden oluşur. Kurulun Yargıtay'dan gelen Sekiz üyesinden ikisi, Danıştay'dan gelen beş üyesinden biri yedek üye olarak seçilirler ve görev yaparlar. Kurul kendi içinden, salt çoğunlukla bir başkan ve birde başkan vekili seçer.

Bu kurulun asil ve yedek üyeleri altmış yaşını doldurmuş üyeler arasından yedi yıl için seçilirler.

Bu kurul adli ve idari yargıçları mesleğe kabul etme, atama yer değiştirme, yükselme, birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında işlemlerini yapacak, yükselmelerde ve yüksek yargı yeri üyelerinin seçiminde liyakati esas alacak ve yasayla belirlenecek öteki görevleri de yapacaktır.

Hakimler Yüksek Kurulu, aynı zamanda kendisine bağlı çalışan yargıç müfettişler eliyle yargıçların görevlerini, hukuka ve yasalara uygun olarak yapıp yapmadıklarını denetleme; görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerini, davranış ve eylemlerinin görev ve gereklerine uyup uymadığını araştırma ve gerektiğinde inceleme ve soruşturma yaptırmaya: ve aynı zamanda gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, hizmetin aksamaması için Kurul Başkanı aracılığı ile, kurulun

ilk toplantısında onaya sunulmak üzere geçici yetki ile görevlendirmeye yetkilidir.

Savcılar Yüksek Kurulu: Savcılar Yüksek Kurulu yedi asil ve üç yedek üyeden oluşur. Kulunun dört asıl, iki yedek üyesi Yargıtay; üç asıl bir yedek üyesi Danıştay'ın, kendi mensupları savcılar arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğu ile gizli oyla yedi yıl için seçilirler.

Kurulun başkanı Yargıtay başsavcısıdır.

Savcılar, görevlerini mahkemelerin bağımsızlığı ve savcılık güvencesi esaslarına göre yerine getirir.

Kurul adli ve idari yargı savcılarını mesleğe kabul etme, atama yer değiştirme yükselme birinci sınıfa ayırma kadro dağıtma meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma işlemlerin yapar, yükselmelerde ve yüksek yargı yerlerinde çalışacak savcılarının seçiminde liyakati esas alır.

Savcılar azledilemez, kendileri istemedikçe altmış yedi yaşından önce emekliye ayrılamaz veya kadronun kaldırılması nedeniyle de olsa, aylık, ödenek ve öteki özlük haklarından yoksun kılınamazlar.

İl ve İlçelerde Savcıya bağlı adli kolluk teşkilatı kurulmalı, Adli kolluğun kuruluş ve çalışma esasları kanunla düzenlenmelidir.

ANAYASA YARGISI:

Anayasa Yargısı'nın varlık nedeni, kanunlar ve anayasa arasında hiyerarşi olduğuna göre, Anayasa yargısının fonksiyonu, bu hiyerarşinin müeyyedilendirilmesidir.

Anayasa yargısı Anayasa hukukuna saygıyı garantilemek istemektedir. Bu nedenle kuruluşundaki amaç Ana-

yasanın korunmasına hizmet etmektir.

Anayasa Yargısı, Anayasanın mutlaklığı ve bağlayıcılığının güvence altına alınması için hukuksal bir koruma aracı durumundadır. Anayasa Mahkemelerine genelde “Anayasanın bekçisi” olması fonksiyonu tanınmıştır.

Bu nedenle Anayasa Mahkemesinin de her türlü baskıdan uzak, bir yapıya sahip olması gerekmektedir. Bu nedenle kuruluşu ve üye seçimi çok önemlidir.

ANAYASA MAHKEMESİ KURULUŞU:

Anayasa Mahkemesi on beş üyeden oluşur. Üyelerden beşi Yargıtay, dördü Danıştay genel kurulunca, bu görevlerde en az üç yıl çalışmış elli beş yaşını doldurmuş üyeler arasından üye tam sayılarının salt çoğunluğu ve gizli oyla seçilir.

İki üye, genel kamu hukuku, anayasa, İdare ve Ceza hukuku alanlarında profesör olarak görev yapmış olanlardan Yüksek Öğrenim Kurumu tarafından, her bir boş üyelik için göstereceği üçer aday arasından; bir üye en az yirmi yıl fiilen avukatlık yapmış olanlardan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca önerilecek üç aday arasından, biri en az üç yıl üyelikte bulunmuş Sayıştay başkan ve üyeler arasından olmak üzere dört üye Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca üye tam sayısının beşte üç çoğunluğu ve gizli oyla seçilir.

Bir üye elli beş yaşını doldurmuş, Anayasa Mahkemesinde en az on yıl raportör hakimlik yapmış olanlar arasından Anayasa Mahkemesince üye tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilir.

Üyeler on iki yıllığına seçilirler.

Anayasa Mahkemesi, üyeleri arasından gizli oyla ve

ye tam sayısının salt çoğunluğu ile dört yıl için bir başkan bir başkan vekili seçer. Bu seçimlerde toplantı yeter sayısı en az on tr. İlk turda seçilme için yeterli oyun sağlanamaması durumunda en çok oy alan iki aday arasında oylama yapılır; bu oylama da en çok oy alan aday seçilmiş olur.

Demokrasinin sağlıklı çalışabilmesi için bağımsız yargı şarttır. Eğer bir lkede bağımsız yargı yoksa o lkede kişi güvenliğinden ve demokrasiden söz etmek mümkün değildir.

ÇAĞDAŞ UYGARLIK DÜZEYİNE NASIL ULAŞIRIZ?

Onur Öymen ¹

Türkiye'nin Gücünü Oluşturan Unsurlar

Ulusal gücü etkileyen en önemli unsurlardan biri nüfus. Türkiye dünyadaki 208 devlet arasında nüfus sıralamasında 18. sırada geliyor. Avrupa'da, Almanya'yı da geçerek, Rusya hariç, ilk sıraya geldik. AB'ye üye olursak ağırlıklı oylamalarda ilk başta gelenlerden, Avrupa Parlamentosunda da en büyük gruplardan biri olacağız.

Toprak büyüklüğünde, gene Rusya hariç, Avrupa'nın en büyük ülkesiyiz. Dünyada hem toprakları hem nüfusu bizden büyük sadece 10 ülke var. Toprakları bizden küçük, fakat nüfusu bizden büyük ülke sayısı dörtten ibaret. Askeri güç açısından dünyada dokuzuncu, NATO'da ikinci ülkeyiz. G 20'ye üyeyiz ve Avrupa Konseyinin kurucu üyelerindeniz.

Halkı Müslüman olan ülkelerden laikliği anayasaya maddesi yapan tek ülkeyiz. Dünyada kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanıyan dokuzuncu ülkeyiz. Hem NATO'ya hem de İslam Konferansına üye tek ülke Türkiye'dir. Ortadoğu ülkeleriyle sınırdaş olan tek Avrupa ülkesiyiz. Yani stratejik önemimiz çok büyük. Bu özelliklerimiz nedeniyle yaşadığımız sorunların arkasında iç nedenlerin yanında büyük devletlerin çıkarlarından kaynaklanan unsurların da rolü var.

¹ Emekli Büyükelçi, Yazar

Madalyonun Öbür Yüzü

Osmanlı devletinin aydınlanma çağını ve sanayi devrimini kaçırmaması nedeniyle büyük devletlerin arasındaki yerimizi kaybettik. Atatürk diyor ki “İstanbul’un fethini başaran büyük kudret aynı tarihlerde keşfedilen matbaayı 300 yıl boyunca Türkiye’ye getirmeyi başaramadı”.

Şimdi de maalesef teknoloji devrimini kaçırmak üzeriz. Araştırma, teknolojik yenilik, yaratıcılık, yapayzeka, robot, tıbbi keşifler, uzayın keşfi gibi alanlarda Türkiye’nin adı pek geçmiyor. Dünyadaki yerimizi görmek için bazı göstergelere bakmamız gerekiyor. 23,8 milyon hektar ekilebilir araziye sahip olan Türkiye tarım alanında 2,3 milyon hektarlık araziye sahip Danimarka ile 1021 hektarlık araziye sahip Hollanda’nın çok gerisinde kaldı. Hollanda’nın tarım ürünleri ihracatı Türkiye’den fazla.

Dünya Ekonomik Forumuna göre, genel ve mesleki eğitimde sağlanan yeteneklerin bireylerin ve toplumun ekonomik değerlerini yükseltmek amacıyla kullanılması anlamına gelen “insan sermayesinde” dünyada 53. sıradayız.

Almanya’da 109, G. Kore’de 91, Brezilya’da 35 milyar dolar ARGE harcaması yapılıyor. Türkiye’de ise 15 milyar dolarla dünyada 21. sırada geliyor. Güney Kore’de ARGE harcamalarının GSMH’ye oranı %4,2, Türkiye’de ise %1’den ibaret.

OECD’nin araştırmasına göre, saat başı çalışmanın GSMH’ya etkisini gösteren verimlilik sıralamasında Türkiye sondan üçüncü geliyor. Eğitim harcamalarında da OECD ortalamasının çok altındayız. Dünya Ekonomik Forumunun sıralamasına göre, Türkiye eğitim kalitesinde 99. geliyor.

Bugün kadın haklarında dünyada 131. Parlamento-

lardaki kadın milletvekilleri sıralamasında 129. sıradayız.

Sosyal Harcamalarının GSMH içindeki oranında Fransa %30,9, İspanya %24,6, Polonya %21,3, OECD ortalaması % 20,0, Türkiye ise % 11,9.

Kültür, eğitim, uluslararası çalışmalara katılma, üniversitelerdeki yabancı öğrenciler, turizm, sanat ve kültür faaliyetleri gibi unsurları içeren ve devletlerin dünyadaki etkinliğini, diğer ülkeleri etkileme yeteneğini gösteren Yu-
muşak Güç sıralamasında Türkiye, yıllara göre 27 ila 30. sırada yer alıyor.

Türkiye, demokratik ilkelere dayalı laik bir Cumhuriyet olarak kurulduğunda Avrupa'daki demokrasilerin sayısı iki elin parmaklarını geçmiyordu. Bugün Economist Intelligence Unit'in sıralamasına göre Türkiye ne tam demokrasiler ne de arızalı demokrasiler arasında yer alıyor. Demokrasilerle otoriter ülkeler arasındaki karma listedeyiz ve dünyada 104. sıradayız.

İnsan hakları, yargı bağımsızlığı, özgürlükler alanında da Türkiye'yi ileri ülkeler arasında gösteren uluslararası göstergelere rastlayamıyoruz.

Dış politika alanında yaşadığımız sorunlar diğer alanlarda karşılaştığımız güçlüklerden daha az önemli değildir. Bölgemizde ve dünyada Türkiye'yi yalnızlaştırmak, köşeye sıkıştırmak, baskı altına almak isteyen ülkeler az değildir. Devletlerin çıkar çatışmalarının en yoğun olarak yaşandığı bir bölgede yaşıyoruz. Stratejik menfaatleri Türkiye'nin çıkarlarıyla örtüşmeyen ülkelerin yardımına, desteğine ve tavsiyelerine uyarak sorunlarımızı çözemeyiz.

Ne Yapmalı?

Tekerleği yeniden keşfetmeye çalışmamıza gerek yok. Dünya ülkelerinin başarı örneklerini tekrarlamak önemli ama yeterli değil. Biz onların düzeyine çıkmaya çalışırken onlar daha ileri gidecek. OECD'nin FOCUS projesi çerçevesinde ülkeler hatalarını düzelterek eksiklerini gidererek en ileri düzeye yükselmek için yarış halindeler. Onların yürüttükleri çalışmaların örnekleri “Geleceği Yakalamak” isimli kitabımda yer alıyor.

Atatürk'ün hedef gösterdiği “çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkmak” için Türkiye'nin bu yarışta geride kalmaması lazım. Ancak bütün çalışmalarımızın temelinde demokrasi, insan hakları, özgürlükler, yargı bağımsızlığı ve adil seçimler alanlarında en kısa zamanda ileri ülkelerin benimsedikleri standartlara ulaşmamız yatıyor. Bunlar topyekûn kalkınmanın da vazgeçilmez öncelikleri.

Atatürk'ün benimsediği barış politikasını izlerken onun dış politikasının tam bağımsızlık ilkesine dayandığını unutmamalıyız. Ulusal çıkarlarımızı ilgilendiren konularda tam bir birlik ve beraberlik içinde olmamız gerektiğini gözden uzak tutamayız. Bütün çalışmalarımızda Cumhuriyetimizin kurucu değerleri olan laiklik ve tam bağımsızlık ilkelerini kararlılıkla korumak öncelikli hedefimiz olmalıdır.

TÜRKİYE’NİN ACİL İHTİYACI ANAYASADIR

Prof. Dr. Mehmet Tefik Özcan ¹

16 Nisan 2017 referandumunu ile yürürlüğe giren anayasa değişiklikleri sonrasında Türkiye yürütmeyi sınırlandıran hukuksal ve siyasal kısıtların tümüyle yok edildiği bir siyasal rejime geçmiştir. Aslında işaret ettiğim tarihteki referandum bir zirvedir; süreç yargı bağımsızlığının kalıcı şekilde yok edildiği 12 Eylül 2010’da referandum ile yürürlüğe giren anayasa değişiklikleri ile başlamıştır. “Türk tipi başkanlık rejimi” olarak adlandırılmak istenilen bu rejim, yasama, yürütme ve yargı olarak birbiriyle sınırlandırma ve yönetim ilişkisi içinde olan iktidar kümesinin sorumsuz konumdaki devlet başkanının elinde toplanmasıdır. Bu sistemde yasama organı yürütmeyi denetleyemez durumdadır, yasa yapımı Cumhurbaşkanlığı makamının istediği yasa tekliflerini şeklen onaylamak düzeyine inmiştir. Bütün karar alma süreçlerini Cumhurbaşkanlığı sarayında oluşturulan danışma kurulları kullanılarak tek kişi tarafından yürütülmektedir ve bakanlıklar bürokratik mahiyette sekreterliklere dönüşmüş durumdadır.

Cumhurbaşkanının çıkardığı alelumum kararnameler yasaların üstünde bir etkiye sahiptir ve açıkça normlar hiyerarşisini ortadan kaldırmıştır. Yargı tamamen yürütmenin kontrolüne geçtiği için hukukun üstünlüğü tamamen ortadan kalkmış ve yargı erki fiilen yürütmeye bağlı idari

¹ İstanbul Çapa Hukuk Fakültesi’nde görev yapmaktadır. Milli Merkez Yönetim Kurulu Üyesi’dir.

bir sisteme dönüşmüştür. Yasama ve yargının işlevsiz olduğu bir sistem anayasal bir düzen değil, aksine tam bir anayasasızlık durumudur.

Anayasada açıkça yazılmadığı halde, fiilen Başkanlık olarak ifade edilen böyle bir sistem Kıta Avrupası'nda 13. Yüzyıl başından itibaren görülen mutlak monarşilerin tıpatıp aynısı olan bir sistemdir. Bu mutlak monarşilerin en önemli örneği, Valois ve Bourbon kollarıyla birlikte, bütün olarak Capet hanedanının tahtta olduğu Philip Augustus'tan XVI. Louis'e uzanan Fransa tarihinde görülebilir. Bu rejim 1789 Büyük Fransız Devrimi ile son bulmuş, ancak Fransa'nın 20. Yüzyıl'a kadar süren sarsıntılı yaşamına yol açmıştır. Aynı hükümet sistemleri "istisna hali" sayılarak ve anayasaları askıya alarak 1930'lar Avrupası'nda bugün "faşizm" kavramıyla nitelendirilen siyasal oluşumun yaşandığı ülkelerde ortaya çıkmış ve geride sadece felaket bırakmıştır. İşaret edilen 20. Yüzyıl örneklerinde "istisna hali" denilerek fiili durum mantığıyla ülkeye musallat edilen olağanüstü rejim biçimindeyken, ülkemizde bu anayasal düzen sayılmaktadır. Oysa, fiili durum tam tersine bir anayasasızlık halidir.

Anayasasızlık durumu, ancak bir anayasanın neleri "olmazsa olmaz" şeklinde içerdiği dikkate alınarak anlaşılabilir. Anayasa devleti kullanma kılavuzu değildir. Bir devletin anayasası, metni ve uygulanışı ile iktidarın üç temel alanının yapısal kısıt oluşturacak şekilde birbirini dengelediği bir yönetim sistemidir. Bir metne "anayasa" diyebilmemiz için, bu metnin en azından üç temel bileşeni ihtiva etmesi gerekir. Bu bileşenler ayrı ayrı kendi içlerinde birer anayasa derecesinde bağlayıcılığa sahip olmalıdır.

- Ülkede yaşayan insanlar yönünden, hukuksal kişilik

ve siyasal anlamıyla yurttaşlık esaslarına dayanan bir bütünlüğün algılandığı koşullarda hukuk önünde eşitliğin, yurttaşlarca tanınmış hukuk kurallarınca güvenceye alınmış özgürlüğün ve insan haysiyetinin temel dayanaklarını oluşturduğu bir haklar manzumesinin (bill of rights) ortaya konulmuş olması gerekir. Bu haklar ve özgürlükler anayasada sarıh şekilde yazıya geçirilmiş ve uygulamada yaşanılır olması durumunda yurttaşların anayasasını oluşturur. Bu anayasa açık uçludur ve mevcut haklar manzumesinde yer almayan, ancak hukukça tanımaya kavuşması ile anayasallaşacak olan insan haklarını da içinde toplar.

- İnsan eşitliğine uygun surette pozitif ve aktif statü hakları olarak siyasal katılma haklarının mevcudiyeti zemininde siyasal anayasa. Bu, kuvvetler ayrılığının siyasal kurumlar sistemi olarak işleyişi ve siyasal denetimi sistemidir. Bu durum kamusal erdeme uygun surette örgütlü toplumsal grupların meşru çıkarlarını yaşama geçirme olanağı olarak yasama organının etkin şekilde mevcudiyetidir. Ayrıca, yasama organı yürütme erkinin meşru sınırlarının siyasal denetimini muhakkak şekilde yapabilmelidir. İnsan eşitliğinin gereği olarak, yasama yetkisi münhasıran toplumun bütününün katılımına açık şekilde toplumsal çıkarları yaşama geçirmeyi hedeflemek ve tekil bir bireye veya bir zümreye yönelik imtiyaz ve mükellefiyet getirmemek zorundadır. Nihayet, yargı erkini kullanacak mahkemeler ve adli kurumlar sisteminin anayasada yeterli açıklıkta tanımlanmış ve başta yargıçlar olmak üzere bütün adli görevlilerin mesleğe kabulü, disiplin düzeni, terfileri, tayinleri ve özlük haklarının kanun ve objektif esaslarla tasrih edilmiş liyakat ölçülerine

uygun surette, kıdem esasına göre belirlenmiş yargıçlardan oluşan (collegial) kurullarca yapılacak şekilde düzenlenmiş olması gerekir.

- Yargı erkinin faaliyet alanını güvenceye alan hukuksal anayasa: Bu öncelikle, tekil olarak gerçek kişi, tüzel kişi veya genel olarak bireyin haklarının, yükümlülüklerinin ve hukuki ve cezai sorumluluklarının bağımsız mahkemelerde tabii hakim ilkesine göre yargılanarak belirlenmesi ve bu yargılama ediminin uyuşmazlık öncesinde tesis edilmiş maddi hukuk ve usul hukukuna uygun surette icra edilmesidir. Ayrıca, yargı organının, serbest seçimleri ve yasama ve yürütmenin siyasal takdir yetkisini kullanmada riayet etmesi gereken sınırları koruyacak hukuki gereçleri kullanabilmesi gerekir. Böylece, istisnaları ve icra edileceği usulleri anayasada açıkça belirtilmek koşuluyla, yürütmenin ve yasamanın her türlü tasarrufu yargı denetimine tabi olmak zorundadır. Keza, anayasa, mevcut lafzını aşar şekilde ülkedeki yüksek hukuk olduğundan, usulü ve sınırları anayasada belirlenmiş şekilde, anayasaya ve hukuka aykırı yasaların iptal edilmesi de yargı erkinin yetki alanında olmak zorundadır.

Kısaca “kuvvetler ayrılığı” olarak adlandırılan bu iktidar sistemi sadece yurttaşların temel haklarının güvence altında olmasıyla ilgili değildir; aynı zamanda yönetimde bilimsel ve teknik kapasitenin kullanımıyla da yakın ilişki içindedir. Devletin bilimsel ve teknik kapasiteyi kullanması ve sorumsuz devlet başkanı karşısında yürütmenin sorumluluğunun inşa edilmesi olan kabine sistemi 18. Yüzyıl ortalarında İngiltere’de kuruldu ve diğer medeni ülkeler de aynı yolu izledi. Henüz kapitalizmin belirleyici olduğu modern çağı yeterince kavrayabilmiş olmayan Os-

manlı Devleti bile bu gerekliliği fark etti ve 1826'da kabine sistemine geçti. Aynı güvence Amerika Birleşik Devletleri'nde federasyona dahil 50 federe devletin hkumetleri ve Kongre'nin st meclisi olan Senato'nun başkanı sınırlandıran ağırlığıyla sağlandı. Ülkemizde son anayasa değişiklikleriyle kabine sistemi tümüyle ortadan kalkmıştır ve bilimsel ve teknik kapasite konusundaki halihazır duyarlılık Rönesans dönemi mutlak monarşilerinin ülkelerindeki niversiteleri geliştirme çabalarında dikkati çeken duyarlılıklarının dahi gerisindedir.

Yukarıda ifade edilen üç temel üzerine oturan yazılı veya yazısız anayasanın varlığı hukukun üstünlüğü güvencesini geliştirme gayreti ile bütünleştiğinde cumhuriyet nitelendirmesine konu edilmiştir. 1215'de İngiltere'de akdedilen haklar bildirgesi Magna Carta'nın öncesinde dahi, tahtta bir kralın oturuyor olmasına rağmen, yürütme organının yargı erkiyle sınırlandırıldığı ülkeler "cumhuriyet" olarak adlandırılıyordu. Bu çerçevede, demokrasi cumhuriyetin seçme ve seçilme haklarının en geniş şekilde yaşama geçirildiği ileri düzeyini ifade eder. Ülkemizde 1961'de Avrupa'nın en iyi anayasası yapılmıştı. 1982 Anayasası askeri cunta tarafından yapılmış olsa dahi, hala 1961'in ruhunu taşıyordu ve gerçek bir anayasaydı. Bugünkü anayasasız durumumuzun acı sonuçları şiddetle hissedilmektedir.

Mevcut siyasal durum kurumlaşmış siyasal partiler sistemini de yok olma tehlikesine sürüklemektedir. Bu alanda da, hızla geç Ortaçağ mutlak monarşilerine benzetmekteyiz. Kıta Avrupası'nda Fransız Devrimi'ne kadar devam eden mutlak monarşilerdeki siyasal gruplaşmalara tarihçiler "siyasal parti" adını verse de, bunlar aralarında

müzakere ve karar alma süreçlerinin işlediği birleşmeler değillerdi. Guelf, Ghibbellines, Valdesians, Hussites, Jansenists, Huguenots, Jacobin Clubs veya başkaca isimlerle adlandırılan bu gruplaşmalar, ya mevcut siyasi iktidara koşulsuz boyun eğmiş olan tebaayı, ya krallık iktidarını çevreleyen çıkar şebekelerini veyahut mutlakçılığa karşı ayaklanmayı hedefleyen birbirine yeminle ve dinsel cemaat bağıyla bağlanmış dayanışma şebekelerini ifade etmekteydi. En ziyade hatırlananı Huguenotlara karşı ika edilen 1572 Saint Barthélmy Katliamı olduğu üzere, bu kabil siyasi bölünmeler ya muhaliflerin acımasızca katledilmesine, ya da yoksullar, zanaatkarlar veya alt ve orta sınıfların isyanlarına yol açmıştır. Bu katliamların yaşandığı ülkeler en eğitimli ve en yetenekli nüfus kategorilerinin kaybetmişlerdir. Demokratik siyasi parti kültürünün dışında olan bu gruplaşma türleri ülkemizde Ortaçağı aratmayacak ölçülerde ortaya çıkmaktadır. Sosyal medyada veya basın organlarında sıklıkla görüldüğü üzere, siyasi muhalifleri katletmek niyet ve hazırlıklarını açıkça ifade eden, üstelik bu niyetlerini teşhir ettikleri askeri silahlarla ortaya koyan örneklere sıkça rastlanmaktadır. Üstelik, bu suçları kovuşturmak zorunda olan adli makamlar görevini yapmak yerine, görmezden gelmeyi tercih etmektedir. Ülkemizde egemen hale gelmekte olan siyasi kültürün, aydınlanma karşıtlığının ve yalan yanlış bir dini söylemin ayaktakımı kültürüyle birleştirilmesi olduğu dikkate alındığında, siyasi kamusallığın Ortaçağ örneklerinden çok daha geri ve çağ dışı oluşumlarla yok edilmekte olduğu açıkça görülmektedir. Bunun herkes için acı sonuçlar veren örnekleri 1930'lar faşizm kültüründe görülmüştü; fakat bu durum adeta bilerek tekrarlanıyor.

Yoksullaşma, uzun süredir tarımın ve sanayinin küçülmekte ololmasının sonucu yüksek işsizlik, ulusal ve bireysel planda artan borçluluk ve artan dışa bağımlılık hepimizce hissedilmektedir. Son yıllarda Türkiye insan gücünün en eğitimli kesimlerini dış göç yoluyla yitirmektedir. Artmakta olan örnekler, çokuluslu şirketler lehine vahşi madencilik yapılarak yeraltı kaynaklarının yağmalanması, toprak ve su kaynaklarının tahribi ve üretim süreçlerinin yerini alan rant ekonomisidir. Rant paylaşımına katılan yasadışı aktörler olarak suç örgütlerinin etki alanı politikanın resmi alanlarına kadar uzanmış durumdadır. Son yirmi yılda özel bir akademik disipline dönüşmüş olan çökmüş devletler üzerine yapılan araştırmalarda görüldüğü üzere, bu devletlerde üretim süreçlerinin yerini alan rant yağması adeta taklit edilmektedir. Bu durum Türkiye’de devlet kapasitesini geriletmektedir. Türkiye Cumhuriyeti halihazırda “başarısız devlet” düzeyindedir ve artmakta olan devlet kırılganlığının varacağı son nokta “çökmüş devlet” konumudur. Türkiye uluslararası planda her yıl güncellenen Kırılgan Devlet İndeksi 2020’de “yükseltilmiş uyarı” düzeyinde sınıflandırılmıştır. Buna göre, Türkiye sınıflandırılan 178 ülke içinde en kötü durumda olandan başlayan sıralamada 59’uncu sıradadır (2017’de 64. sıradaydı). Bu veri, ülkemizin Hukukun Üstünlüğü İndeksi 2020’de indekslenen 128 ülkenin 107. sırasında de-recelendirilmiş (2017’de 113 ülke içinde 101. sıradaydık) oluşunda görüldüğü üzere, devlet kapasitesini yitirmekte oluşumuzla paralel durumdadır.

Son olarak, ekonomik kriz, salgın hastalık ve komşu ülkelerle dostluk ilişkilerini yitirmiş olma gibi ağır sorunlarla boğuşan ülkemizin dünyadaki imgesi sürekli kötüleş-

mektedir. Yeni başlamış olan organize suç şebekeleri mensuplarının ortaya saçtığı iddialarla bu kötüleşmenin daha da hızlanacağı anlaşılmaktadır. Bu esnada, Türkiye'nin küresel petrol şirketlerinin yönlendirdiği bir istila savaşı riski altında olduğu da unutulmamalıdır. 1970'lerin petrol ambargosu sonrasında kurulan çokuluslu şirketlerin üst örgütü "Trilateral Commission"un planlarında kırılacak iki fay hattından söz edilmişti. Bu kuruluşun yönlendirme- siyle, gelişmiş kapitalist ülkeler birincisi sıraya konulmuş olan Yugoslavya'da içsavaş çıkarmışlar ve ülkenin varlığına son vermişlerdir. Şimdiki gündemleri, ele geçirdikleri Avrasya petrollerinin denize ulaştırılması için ikinci sıraya yerleştirdikleri Türkiye Cumhuriyeti'ni yok etmektir. Çevremizdeki ülkelerin egemenliklerinin milyonlarca masum vatandaşın katledilerek ortadan kaldırıldığı ve Türkiye'nin dış ilişkilerindeki yalnızlığı dikkate alındığında, yeni büyük saldırının eskiden müttefiki olan devletler tarafından yakın zamanda Türkiye'ye yapılmak istendiği açıktır. Adına ne denilirse denilsin, hukukun üstünlüğünün yok edildiği anayasasız bir siyasal rejim görünümündeki ülkemiz devletin içteki ve dıştaki meşruluğunun asgari düzeyinin altındadır ve egemenliğini yitirme riskiyle karşı karşıyadır. Bu topyekun kötüye gidişin durdurulması için, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin işleyişini ve hukukun üstünlüğünü güvenceye alacak, bu yolla devlet kapasitesini yükseltecek bir anayasanın yapılması ülkemiz yurttaşlarının en önemli görevidir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN EN UZUN ON YILI

Prof. Dr. Ümit Özdağ

“Türkiye için ne yapmalı?” sorusunun doğru cevabı ancak Türkiye’nin karşı karşıya olduğu sorunları, tehditleri ve fırsatları tespit ederek verilebilir. İlber Ortaylı “İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı” adlı anıtsal eserinde Osmanlı İmparatorluğu’nun 19. Yüzyıl’da yaşadığı çöküş sürecini anlatmıştır. Geleceğinin tarihçileri de 2007-2017 arasını Türkiye Cumhuriyeti’nin en uzun on yılı olarak adlandırarak inceleyeceklerdir. Gerçekten de 100 yaşını doldurmaya doğru ilerleyen Türkiye Cumhuriyeti, 2007-2017 yılları arasında tarihinin en yıpratıcı, tahrip edici, yıkıcı döneminden kısaca “Cumhuriyetin en uzun on yılından” geçmiştir.

Cumhuriyetin En Uzun On Yılı

Bu on yıl içinde AKP, tarihin gördüğü en güçlü terör ve casusluk örgütlerinin başında gelen FETÖ ile işbirliği yaparak, polis ve yargıda örgütlenmesini sağlamış, sonra Ergenekon, Balyoz, Casusluk operasyonları ile TSK’ya komplo kurmuştur. FETÖ’nün devlet içinde paralel devlet kurmasına izin vermiştir. Bu en uzun on yıl içinde AKP, PKK terör örgütü ile müzakere sürecini başlatmış, terör örgütünün lideri ile İmralı’da ve örgüt temsilcileri ile yurtdışında Türkiye’nin anayasal yapısının nasıl şekillenmesi

¹Prof. Dr. Ümit Özdağ: İstanbul Bağımsız Milletvekili, Ay yıldız Hareketi sözcüsüdür. İlk, orta ve lise eğitimini TED Ankara Koleji’nde almıştır. Münih Ludwig Maximilians Üniversitesi’nden mezundur.

gerektiği konusunu müzakere etmiştir. Bu müzakereler sonucunda bir anlaşma sağlanmış ve anlaşma Dolmabahçe Mutabakatı olarak açıklanmıştır. Yine bu en uzun on yılın sonunda parlamenter sistem 16 Nisan 2017’de yapılan Kirli Referandum ile tasfiye edilerek otoriter ve ilkel bir başkanlık sistemi kurulmuştur.

Yaşanan Dörtlü Kriz

Cumhuriyetin en uzun on yılından geçerken neoliberal uygulamanın dünyadaki en kötü üç uygulamasından birisi olan AKP’nin rant-talan-soygun ekonomisi ile Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan buyana gerçekleştirdiği bütün kazanımlar tasfiye edilirken Türk ekonomisi ve Türk insanı üretimden, üretim ahlakından kopararak büyük bir yıkıma sürüklenmiştir. 2020-2021’de geldiğimiz nokta insanlarımızın toplu olarak intihar etmeleridir.

Ve bu en uzun on yıl içinde Türkiye dünyanın en fazla sığınmacısının olduğu ülke haline gelmiştir. Ülkemizin demografik yapısı değışmeye ve dış müdahaleler ile çıkarılacak bir iç savaşın sosyolojisi oluşmaya başlamıştır. Türk insanının cebinden beslenen 9 milyon Suriyelinin oluşturduğu 80 milyar doları aşan ekonomik yük taşınmaz hale gelmiştir. Ortadoğu’dan gelen kitleler ile demografimiz değışirken, Saray Rejimi tarafından dışlanan, düşmanlaştırılan yetenekli ve eğitimli insanlarımız Türkiye’den ayrılarak başta Avrupa olarak dünyanın değışik ülkelerine göç etmektedirler.

Özetle, bugün ülkemiz dört ağır krizle karşı karşıyadır. Bu dört kriz, a. Devlet krizi, b. Milli birlik krizi, c. Ekonomik kriz ve d. Suriyeliler krizidir. Türkiye için yapılması gereken bu krizleri aşacak politikaların kararlılıkla uygulanmasıdır.

Devlet Krizi

Ülkede can ve mal güvenliği kalmadığı için devlet krizi yaşıyoruz. Mafyaya iş adamlarını tehdit ettirip mallarına el konuluyor. İktidar muhaliflerini mafyaya dövdürüp, mahkemelerde hapse attırıyor. Türkiye kara para ve uluslararası mafya merkezi olduğu için devlet krizini yaşıyoruz. Tek adama dayanan bir Saray rejimi kurulduğu için devlet krizi yaşıyoruz. Bilimi terk ettiğimiz için devlet krizi yaşıyoruz.

Milli Birlik Krizi

Ülkemizin yaşadığı ikinci kriz milli birlik krizidir. Türk toplumu hiç olmadığı kadar ayrıışmış durumdadır. Erdoğan'ın gerilime dayalı politika anlayışı ve sarı muhalefetin yanlış politikaları Türk halkının cepheleşmesine neden oldu. AK Parti, 2002 senesinden buyana intikam siyaseti izliyor. Bunu da gizlemiyor. Aldığı intikamları yerterli bulmuyor ki, hala "dindar ve kindar bir nesil" yetiştirmek iddiasını taşıyor. AKP, FETÖ ile işbirliği yaparak Türk Ordusundan intikam aldı. Bürokrasiden intikam aldı. Yargıdan intikam aldı. Sermayeden intikam aldı. Basın patronlarından intikam aldı. Türkiye'nin milli güvenliği konusunda endişeleri olan amirallerden intikam aldı. İntikam alırken, muhalefete adeta düşman ceza hukuku uyguladı.

Ve şimdi AK Parti'nin intikam aldıkları sıra kendilerine geldiği zaman AKP'den intikam almaya hazırlanıyorlar. Bu arada Hun imparatoru Atilla'dan buyana 1600 senedir sürekli çatıştığımız Batılı güçler keyifle ellerini ovuşturuyorlar. Yüzlerce yıl çarpıştığımız Rusya bu cepheleşmeyi zevkle izliyorlar.

Bilimi terk ettiğimiz için Kovid salgınından en fazla etkilenen ülkelerden birisi olduk. Devlet krizinin işte bir başka göstergesi: Marmara Denizi'ni yıllar içinde öldüren Saray zihniyeti bugün üç gün içinde salyaları sözde toplayarak sorunu çözecekmiş gibi yapıyor. Aslında Kanal İstanbul denilen Arapları ve yandaşları zengin etmeyi hedefleyen rant projesi ile Marmara denizine altın vuruş yapmaya hazırlanan Saray Rejiminin yaptığı tek şey devlet krizini derinleştirmektir. Devlet krizinden çıkmanın yolu devlet yönetiminde bilimin esas alınmasıdır.

Ekonomik Kriz

Türkiye tarihinin en ağır ekonomik krizlerinden birisini yaşıyor. 2001 krizini yazarkasa fırlatılması ile hatırlıyoruz. Bugün yaşanan krizi ise toplu intiharlar ile hatırlayacağız. Türkiye, küresel gazino ekonomisi olan neoliberal küreselleşme sürecinin en kötü üç örneğinden birisi olarak tarihe geçecektir. Bu dönemi beton-israf-soygun ekonomisi olarak anacağız. Bu ülkenin sade vatandaşları devletten ihale alamaz iken beş firma dünyadaki en fazla devlet ihalesi alan şirketler arasında yer alıyor. Bu ülkenin sade vatandaşları işsiz gezerken, hatta işsizlikten intihar ederken, iki, üç, dört maaş alan yandaşlar, amca, kardeş, dayı, teyze bir işten diğer işe koşuyorlar. Bir tek istatistik veri ekonominin durumunu anlatmak için yeter. 2002'de dünyanın 16. büyük ekonomisi olan Türk ekonomisi 2021'de 20. sıradadır. Hukukun üstünlüğünün olmadığı, mal güvenliğinin kalmadığı bir ülkeye yabancı yatırımcı gelir mi?

Suriyeliler Krizi

Ülkemizde 5,3 milyon Suriyeli sığınmacı yaşıyor. Diğer ülkelerden gelen 2 milyon civarındaki sığınmacı ile

sayı 7 milyonu aşıyor. Suriye'nin kuzeyinde beslediğimiz Suriyeliler ile birlikte hem MSB Hulusi Akar'ın hem BM daimi temsilcimiz Feridun Sinirlioğlu'nun açıklamalarına göre toplam 9 milyon Suriyeliyi besliyoruz. Yediriyoruz, içiriyoruz, okullarımızda eğitiyoruz, hastahanelerimizde bedava tedavi ediyoruz. Türk esnaf vergi veriyor, SGK veriyor. Suriyeli esnaf vergi vermiyor. SGK vermiyor. Kaçak mal satıyor. Türk esnaf iflas ediyor. Suriyeli Türk esnafın mallarını satın alıyor. Şehitlerinin sıvasız evlerinin sıvalarını bile yapmayan Saray rejimi Suriye'deki Suriyelilere beş yıldızlı evler yapıyor.

Bütün bunların Türk halkına maliyeti 2020 sonuna kadar 80 milyar Dolar. Her Türk vatandaşının cebinden Suriyeliler için 975 Dolar çıkmıştır. 2021 harcamaları ile 1000 Doları çoktan aşmıştır.

Hacettepe Üniversitesi'nin yapmış olduğu araştırmaya göre bir Suriyeli kadın 5,3 çocuk doğururken, bir Türk kadın 1,9 çocuk doğuruyor. Hatay, Gaziantep, Kilis, Şanlıurfa'da nüfus dengeleri değişmeye başladı bile. Üstelik her geçen gün daha fazla Suriyeliye Türk vatandaşlığı veriliyor ve gerçek rakamlar gizleniyor. Gerçek rakam açıklananların çok üzerinde. Saray rejimi Suriyeli sığınmacılara yasalara aykırı vatandaşlık vererek seçmen ithal ediyor.

Şimdi, Saray konuyu yeni bir aşamaya taşımış durumda. Bunu ilk kez kamuoyu önünde açıklıyorum. Saray, 2023 seçimlerinden önce uluslararası şartları oluşturabilir ise Suriye'nin kuzeyinde Türk ordusunun kontrol ettiği bölgede plesibit yaparak bu bölgeyi Türkiye'ye ilhak etmeyi planlıyor. İlhak gerçekleşir ise milyonlarca yeni AKP seçmeni olacağını düşünüyorlar. Bölgede yapılan bütün yatırımların hedefi bu. Böyle bir ilhak eğer gerçekleşir ise

Türkiye için felaket anlamına gelen sonuçlar doğuracaktır. Emperyalizm, kısa bir süre sonra Türkiye’de iç savaş çıkarmak için iç savaş kışkırtıcılığına başlayacaktır. Suriye’de bir PKK’istan’ı engellemenin ve Türkiye’de karışıklık çıkarılmasını durdurmanın yolu Suriyelilerin vatanlarına dönmelerini sağlamaktır.

Devlet Krizinin Aşılması

Türkiye’nin 20 yıl içinde gittikçe ağırlaşan devlet krizinden çıkmasını sağlayacak şekilde devletin kuruluş felsefesi zemininde tekrar inşa edilmesi gerekmektedir. Türkiye, otoriter tek parti devletinden tekrar demokratik hukuk devletine dönmelidir. Bu ise ancak baskıcı Saray Rejiminin tasfiyesi ve kuvvetler ayrılığına dayanan parlamenter sistemin kurulması ile mümkündür. Ancak parlamenter sisteme dönüş için acele edilmemelidir. Parlamenter sisteme 2023 seçimlerinden sonra dönmelidir.

Milli Birlik Krizinin Aşılması

Bu cepheleşme ve intikam duygularından yorulan bir kısım insanımız umutsuzluk içinde Türkiye’yi terk ediyor. Sokaklar öfke dolu. İç barış tehdit altında. Yaşanan ve cepheleler tarafından beslenen gerilim sürdürülebilir değil. Öfke, kızgınlık, düşmanlaştırma yerine huzur, sevgi ve dostluğun hakim olduğu bir ülke oluşturulmalıdır. Türkiye’nin yeni intikamlara, mağduriyetlere ihtiyacı ve tahammülü yok. Artık Türk Milleti’nin tasada ve kıvançta birleşme vakti. Gençlerin parkları korumak için polis ile çatışmadığı bir ülke istiyoruz. Köylülerin doğayı korumak için jandarma ile çatışmadığı bir Türkiye istiyoruz. Öğrencilerin rektörü protesto ettikleri için polis ile kavga etmek

zorunda kalmadığı bir Türkiye istiyoruz. Daha özgür bir Türkiye istiyoruz. Yandaşlığın değil, liyakatın esas alındığı bir Türkiye istiyoruz.

Biz hepimiz büyük Türk milletinin evlatlarıyız, eğer birlik olursak hiçbir dış güç, hiçbir düşman bizi yenemez. Ancak içerde bugün olduğu gibi birbirimize düşman olursak, Türkiye'yi kuşatan ve pusuda bekleyen düşmanların isteğini yaparız.

Kendi kendinize şu soruyu sorabilirsiniz? İktidar değişince yapılan hukuksuzluların, soygunların hesabını sorulmamalı mı? Hayır, yürütme organı sormamalı. İdari yoldan intikam alınmamalı. Ancak hukuksuzlukların hesabını bağımsız yargı sorar. Bağımsız yargının kurulmasını sağlanmalı.

Ekonomik Krizin Aşılması

Türkiye'nin mevcut ekonomik krizi aşması neoliberal ekonomik politikaları aşarak serbest piyasa ekonomisi zemininde planlı ekonomiye geçmesi ile mümkündür. Tüketen ve israf eden bir Türkiye'den üreten ve tasarruf eden bir Türkiye'ye dönüşmek ülkemiz için bir zorunluluktur. AVM'lerin değil, fabrikaların damga vurduğu bir Türkiye inşa edilmelidir.

Türkiye devlet krizini aşacaktır. Milli birliğimizi tekrar 9 Eylül 1922'de İzmir'e giren Türk süngüsü kadar sağlam hale getireceğiz. Çalışkan Türk halkı ve girişimci Türk sermayesi, planlı kalkınma ile Türkiye'yi yaşanan ekonomik krizden çıkaracaktır.

Suriyeli Sığınmacılar Krizinin Aşılması

Suriyeli sığınmacılar krizinin aşılmasının ve emper-

yalızmin Türkiye’ye kurduğu iç savaş tuzağının bozulmasının tek yolu Suriyeli sığınmacıların evlerine dönmelerini sağlayacak politikaların gecikmesizin uygulanmaya konulmasıdır.

Kriz Karşısında Sarı Muhalefet

Ancak ne yazık ki değıl bu sorunları aşacak politikaları ortaya koymak, ne sarı muhalefet partileri ne de Saray rejimine muhalif aydınlarımızın bir bölümü Türkiye’nin yaşadığı dört sorun içinde ülkemizin geleceğı için en büyük sorun Suriyeli sığınmacılar sorunun politik, ekonomik ve jeopolitik sonuçlarının farkında değıldir.

Saray Rejimine muhalif aydınların bir bölümü ise yaşamlarındaki konforlardan en ufak bir fedakarlık yapmadan, mücadele etmeden canları ne zaman isterse yaptıkları “müthiş eleştiriler” ile tatmin olmaktadır. Gerçekçi olalım eğer müsabaka futbol maçı ise “Ben basketbol oynayarak sonuç alacağım” diyorsanız hem kendinize hem halka yalan söylüyorsunuz demektir. Özetle, yaşanan siyasi mücadeledir ve siyasi mücadele siyasi parti ile verilir.

Türkiye için yapılması gereken ilk şey örgütlü siyasi mücadele vermektir. Verilecek siyasi mücadeleyi Saray rejiminin istediğı yerde, zamanda ve onun istediğı şekilde vermemek ise ikinci yapılması gerekendir. Saray rejimi Türkiye’yi iki kutba ayırarak gerilim ve düşmanlaştırma stratejisi ile Türkiye’yi 20 yıldır yönetmektedir. Sarı muhalefet her seferinde bu tuzağı düşmekte ve AKP’nin gerilim stratejisine hizmet etmektedir. Bu tuzağı düşölmesinden dolayı, Cumhur İttifakı seçmeni kendi bloğundan uzaklaşsa da yabancılaştığı hatta düşmanlaştığı ve HDP ile arasında güçlü bağı gördüğü Millet İttifakına

yakınlaşmaktan uzak durmaktadır.

Türkiye'nin yaşanan krizi aşması için yapması gereken 1. Erdoğan'ın ayrıştırma ve düşmanlaştırma stratejisini etkisizleştirmek ve 2. Saray rejiminin en zayıf noktasını, Türk halkının en fazla tepki gösterdiği AKP politikasını tespit ederek bu konuyu halkın gündemine bıkmadan usanmadan taşımaktır.

Tekrar edelim; AKP'nin ayrıştırma ve düşmanlaştırma stratejisini etkisizleştirmenin yolu, Erdoğan'ın işini kolaylaştıran cepheleşme politikalarına son vermektedir. Bu ise ancak kapalı kapılar ardında yapılacak gizli ittifak, gizli anayasa toplantıları ile değil, Türk halkının önüne çıkılabilecek gerçekçi projeleri savunarak olur.

AKP sonrası Türkiye'yi kurmak ancak AK Parti'ye şimdiye değin oy vermiş kitleleri ikna edecek politikaların savunarak, desteklerini kazanarak olur. Türkiye'de seçmenin yüzde 90'a yakın bir bölümü başta Suriyeliler olmak üzere bütün sığınmacıların, kaçak Türkiye'de bulunanların ülkelerine dönmelerini istemektedir. Haziran 2021'de İPSOS adlı uluslararası araştırma şirketinin 28 ülkede yapmış olduğu araştırmaya göre Türk halkının yüzde 81'i sığınmacıların zorunluluktan değil, ekonomik nedenler ile Türkiye'ye geldiğini düşünmekte ve Türkiye'nin kapıları kapatmasını istemektedir.

AKP'nin Suriyeli sığınmacılara seçmen potansiyeli olarak görerek vatandaşlık vermesi, Suriyeliler için yapılan büyük ekonomik harcamalar, Suriyelilerin gerçekleştirdiği suç eylemleri, Suriyelilerin Türk vatandaşlarının işlerini ellerinden almaları, Suriyeli nüfusunun büyük bir hızla artması bütün partilere oy veren seçmenin tepkisinin artmasına neden olmaktadır.

Türkiye'nin onda biri kadar sığınmacı veya mülteci alan ülkelerde ortaya büyük politik tepki ve siyasal sonuçlar çıkmasına rağmen Türk aydınlarının önemli bir bölümü sanki 7 milyondan fazla Suriyeli ve diğer ülkeden sığınmacı Türkiye'de değilmiş de başka bir ülkede yaşıyormuş gibi davranmaktadır. Sarı muhalefet partileri ise konuyu gündemlerine almamakta, Türk halkının Suriyelilerin ülkelerine dönmeleri gerektiği şeklindeki talebini gündeme taşımamaktadırlar.

Saray Rejiminin ikinci zayıf noktasını Türk ekonomisinin bir grup yandaş şirket tarafından maruz kaldığı sömürüdür. Dünyada en fazla devlet ihalesi alan on şirketin beş tanesi Türkiye'dir. İhalelerin büyük bir kısmını bu şirketler almakta, vergi indirimleri bu şirketlere uygulanmaktadır. Yap-İşlet-Devret veya yeni adı ile Kamu Özel İşbirliği modeli ile Türk halkının sadece bugünü değil geleceği de sömürülmektedir. Sarı muhalefet bu durumu da Türk halkının gündemine taşımamaktadır. Oysa, sömürülen bütün partilere oy veren seçmendir. Gündeme taşınması gereken ikinci husus, Türk halkına bir sömürge halkı gibi davranan ve kaynaklarını yok edencesine sömüren sistemdir.

Düşmanlaştırmadan, cepheleşmeden, halkın gerçek sorunlarını ortaya koyarak ve çözüm önerilerini kararlı bir şekilde savunarak Türk halkına ısrarla anlatmak gerekiyor.

TÜRKİYE NASIL KURTULUR?

Prof. Dr. Coşkun Özdemir

Türkiye Cumhuriyeti bugün karşı devrim ve bu cumhuriyeti yıkmak isteyen bir iktidar ve İslamcı güçlerle kuşatılmış durumdadır. Emperyalizmin de bu ülke için planları var.

Memleketimizin İkinci bir kurtuluş savaşına ihtiyacı olduğu çok açık. Bu kurtuluş savaşı ancak yurtseverlerin büyük özverisi ve devrimleri, sosyal devleti özgürlükler ve fırsat eşitliğini benimseyen bir muhalefetle başarılabilir. Bu kurtuluş kuşkusuz demokrasi yolu ile halkımızın oyları ile olacaktır. Devrimlere cumhuriyet değerlerine laikliğe karşı olduğunu gizlemeyen AKP iktidarından kurtulmalıyız. Halkımız emperyalizmin desteği ile uzun yıllar akla bilime aydınlanmaya laikliğe öncelik veren bir eğitimden yoksun bırakıldı. Büyük İlahiyatçı Yaşar Nuri Öztürk'ün deyimi ile Allah ile aldatıldı. Onu olabildiğince bu aldanıştan kurtarmak da yurtseverlerin görevi olmalı. Son yıllarda yaşadıklarımız ve son gelişmeler, büyük kayıplar pahasına, halkın uyanışına fırsat yaratmıştır. Halkımızın büyük çoğunluğu çeşitli yoksulluk ve yoksunluk içinde yaşıyor. Onun hem kendisine, hem yurduna yararlı olacak seçim ve tercihleri yapmasına yardımcı olmak yaşamsal önem taşıyor. Bu nedenle ödünsüz cumhuriyetçilerin tüm yurtseverlerin aydınlanmacıların bir takım görüş farklılıklarını bir tarafa bırakıp tam bir dayanışma içine girmesi zorunlu. Seçimlere kadar

¹ İstanbul Üniv. Çapa Tıp Fakültesi E. Öğr. Üyesi.

bu iktidarın demokrasi ve özgürlükler karşısı icraatına ve yargı üzerindeki baskılarına güçlü tepkiler oluşturmali ve halkın desteğini almaya çalışmalıyız. Aydın kişilerin halk ve yurtseverlerin bir araya gelebilmeleri için ciddi gayretlere ihtiyaç var. Çünkü yıllar içinde esefle anacağımız ayrışmalar oldu Cumhuriyet devrimler ve Atatürk karşıtları, ikinci cumhuriyetçiler ve neo liberaller neredeyse emperyalizme destek verircesine, İslamcılığını saklamayan bu iktidardan demokrasi beklediler, Solcularımızın bir bölümü de devrim amaçlı niyetleri ile Atatürk'ü ve devrimleri küçümsediler. Onların içinde büyük pişmanlıklar duyanlar olduğunu, kullanıldıklarını algılayanlar olduğunu biliyoruz. Yineliyorum; içinde bulunduğumuz karanlıktan, bu çıkmazdan kurtulmak için akla bilime uygarlığa çağdaşlığa öncelik veren bir siyasal gücü oylarımızla iktidara getirmeliyiz. Çok dikkatli olmak zorundayız. Bu yönetim iktidardan düşmemek için akla gelen gelmeyen her şeyi yapabileceğini gösteriyor. Daha neler olacak sözü bunun kanıtıdır. Çünkü büyük zorluklar ve suçlamalarla karşı karşıya kalacaklarını iyi biliyorlar. Buna da hazırlıklı olmamız gerekiyor.

Konumuzla ilgili bazı anı ve görüşlerimle devam edeceğim.

Türkler yüzlerce yıl akıl bilim ve sanattan uzak kalmıştır Erdoğan'ın hayranlık duyduğu Osmanlı imparatorluğunun üstünlüğü ordusudur, fetihlerdir. Yazık ki büyük zorluklarla büyük ihanetlere karşı emperyalizmle kahramanca mücadele edilerek kazanılmış Türkiye Cumhuriyeti Osmanlıdan hiç de iyi bir miras almamıştır. Bu miras yoksulluk, eğitimsizlik cehalet ve Osmanlı borçlarıdır. Gökten inen bir dahi Büyük Atatürk bu milletin yoksunluklarını çok iyi biliyor çok iyi algılıyordu. Onun öncülüğünde bizi uy-

garlığı, aydınlanmaya hukuk ve sosyal devlete, laikliğe taşıyan büyük devrimler gerçekleştirildi. Bu toplum adım adım dinsel taassuptan kurtuluyor, uygarlığa çağdaşlığa yaklaşıyordu. Tarikatlarla, taassupla kuşatılmış halk en iyi tarikatın uygarlık tarikatı olduğunu öğrenmekte idi. Atatürkün mirası hiçbir ayet hiçbir dogma, hiçbir donmuş fikir değil akıl ve bilim olmuştur. Yazık ki ondan sonrakiler demokrasiye adım atışımızla birlikte bu mirasa sadık kalmadılar. Halk henüz yeterince ve kendisini ve yurdunu savunacak düzeyde eğitim görmüş ve bilinçlenmiş değildi. İktidarlar bundan yararlanmayı tercih ettiler. Birer aydınlanma odağı olan Köy Enstitüleri ve Halkevleri kapatıldı Büyük eğitimciler Hasan Ali Yücel ve Hakkı Tonguç görevden uzaklaştırıldı. Batı emperyalizmi Türk halkının bilinçlenmesini istemiyordu. Türk siyaseti onlarla işbirliğinden geri duramadı. Bu koşullarda devrimlerle sinmiş dinsel taassup ve tarikatlar gelişme imkanını buldu. İlk karşı devrimci iktidar büyük tepkilere yol açtı ve bir askeri darbe ile iktidardan indirildi. Askerler yeni ve demokratik bir anayasa yapılmasını sağladılar ama 147'ler gibi idamlar gibi yanlışlıklardan geri duramadılar. Ama 27 Mayıs bir sol açılım getirdi. Yön dergisi ve sol kitaplar yaygınlaştı. Nazım'ın bir vatan haini olmadığı anlaşıldı. Sol akımlar gittikçe güçlendi ve yayıldı. 68'liler bir sol devrim peşinde idiler. Amerika ve emperyalizm karşıtlığı iyice güç kazanıyordu. Bu araya şu anımı ekleyeceğim. O yıllarda yurtsever bir bürokrat Devlet Planlama Müsteşarı Memduh Aytür bu gelişmeleri sempati ile izleyen biz gençlere şöyle demişti "çocuklar bu Amerikadan yakayı kurtarmak kolay değil hemen bir şark meselesi çıkartır başımızı iyice ağrıtırılar". Solcu gençlerin karşısına ülkücü gençleri çıkardılar. Üniversitede çok

kaygılı günleri yaşadık. Ardından 12 Mart darbesi geldi. Bu sola çok ağır bir darbe oldu. Deniz, Yusuf, Hüseyin bu yiğit çocuklar idam edildiler. 70'ler büyük kaos. Sokaklarda sağcı ve solcu gençler birbirini vuruyor. Üniversitede kaygılar içindeyiz. Öğretim üyesi arkadaşlarımız öldürülüyor. Bu defa 12 Eylül darbesi. Tam faşizan bir darbe. Bir sağdan bir soldan asıyor. Darbe lideri halka “asmayıp besleyelim mi” diye soruyor Halktan “as, as” sesleri duyuluyor. İzleyen yıllarda en çarpıcı olayları bu kitabın hazırlandığı günlerde bir suç örgütü lideri anlatıyor ve cumhuriyet gazetesine çok ilginç bir dizi var. Orada okunabilir. İşte bu ahval ve şerait içinde bir İslamcı parti iktidara geliyor. Onlarda cihat ruhu var diyebiliriz. Lider dindar ve kindar gençler yetiştirmek istiyor. Bu kin elbette cumhuriyete karşı. Cumhuriyetin bir parantez olduğu dillendiriliyor Yineliyorum. Türkiye'nin büyük dramı bu iktidar Fetocularla işbirliği yapıp Atatürkçü orduyu darmadağın ederken bunlardan demokrasi uman diplomalı aydınlarımız liberallerimiz hatta solcularımız oluyor. İnanılır gibi değil. Oysa reis, bir insan, hem laik hem Müslüman olamaz. O halde laikliği yok etmek lazım diyor. Demokrasi inançları olmadığı da çok açık. Eğitimde İslamcı reformu gerçekleştiriyorlar. Tarikatlar büyük bir özgürlük kazanıyor. Resmi protokollerde yer alıyorlar. Evet gizlisi saklısı yok amaç cumhuriyeti yok etmek ve islam cumhuriyetini kurmak. şeriatı geçerli kılmaktır. Aslında açıkça demokrasiyi ve İktidar gücünü sonuna kadar hedeflerine varıncaya kadar kullanmak istiyorlar.

Bu anlattıklarımınla yurtseverlerin bugünkü misyonunun ne güçlüklerle dolu olduğunu belirtmek istedim. Ama başarılı olacağımıza inanıyorum.

BAZI BASİT YAPILABİLİRLİKLER

Dr. Tarık Özkut ¹

Bu eserdeki değerli katılımcıların uzman oldukları alanlardaki yetkin değerlendirmelerine saygı duyarak konuya daha basit bir şekilde eğildim, bağışlana. Eşgüdümlü ortaklaşa hareket etmek adetimiz değildir. Bunu dikkate alarak;

Türkiye için öncelikle ülkeyi yaşanabilir, ulusu yaşayabilir kılmak gereklidir ki bu olağan, olması gereken bir durum olmasına karşın, olmadığı için.

Birey olarak;

- İyi birer birey, ana, baba, vatandaş olmalıyız, çevremize rol model olmalıyız.

- Mahallemizin sorunlarını evimizin sorunları gibi görmeli, yerel ve ülke yöneticilerine sesimizi yüksek sesle iletmeliyiz.

- Toplumda örnek alınan dürüst, vatansever, çağdaş, hukuka uyan, ahlaklı kişiler olmalıyız, tertemiz kalmaya özen göstermeli davranışlarından ve geçmişlerinden dolayı kuşku uyandıracak kişilerden uzak kalmalıyız.

- Bizler adına geleceğimiz ve çocuklarımız için yönetici adaylarını doğru bireylerden seçebilmek için kültürel ve siyasi anlamda daha katılımcı ve örgütlü olmalıyız.

- Bilinçli olmalıyız. Dinimizin temeli Kuran-ı Kerim ve var oluşumuzun temeli Atatürk'ümüzün Nutuk eseri tüm

¹ Emekli Tümgeneral, 1979 KHO, 1989 KHA, 1994 CGS ABD, 1995 SKA, 1998 NATO DC, 2018 Doktora Mezunu, Okan Üniversitesi Sağlık ve Genel Yönetim Bilgesi.

anlamıyla içimize sindire sindire okunmalı. Yobazlara ve hainlere verilecek yanıtların çoğu bu eşsiz kitaplardadır. Tartışmalarımızda daima doğru ve gerçekleri savunmalıyız.

- Yarının daha güzel olacağını umut etmeliyiz. Bunun için tarih bilincimizi geliştirmeli, kendi tarihimizi ve gelişmiş ülke tarihlerini, siyasi oluşumları okumalı, incelemeliyiz. Uluslar arası gelişmeleri yakından izlemeliyiz.

- Sağlıklı ve neşeli olmalıyız. Roman öykü okumalı, müzik dinlemeli, sanatın içinde kalmalı ve desteklemeli, hobbilerimizle zevkli, ruhsal sağlıklı yaşamalıyız.

Toplum olarak;

- Çağdaş ("Tek mürşiti akıl ve bilim "olanlar), çağdışı (Bilimi değil biatı seçenler) kavramları iyice incelenmeli, tanımlanmalı. Her iki kesime üstten bakarak değil kendimizi sevdirerek düşüncelerimizi açıklamalıyız. Özellikle eğitimsiz kesimlerin anlayacağı bir dil kullanmalıyız, kendi içimize kapanmamalıyız.

- Sosyal medyayı arkadaşlarımız dışındakilerle de uygun şekilde kullanmalıyız.

- Görüşlerimize en uygun ya da yakın siyasi partiye ya da STK'ya üye olmalı, değişim başlatmalıyız. Ancak partiler değil "misyonerlik" yapmalıyız...

- Farklı düşüncelerin bizimle aynı masada tartışabilmesine olanak sağlamalıyız. bizler aynı ülkenin, aynı gezegenin çocuklarıyız.

- Haksızlığa uğrayanlara sessiz kalmamalı geniş kesimlerin tepki göstermesi için çaba harcanmalı.

- Biri birimizi tanımalıyız, bizimle aynı görüşte olmayanların motivasyon kaynaklarını incelemeliyiz. Neden onlar farklı düşünüyor, neden cumhuriyet değerlerine karşılar? Nasıl düşünüyorlar? Kimlerden ve nasıl etkileniyorlar?

- Psikoloji, sosyoloji gibi alanlarda eğitimler düzenlemeli insanımızı anlamaya çalışmalıyı “öteki” ancak ahlaksız ve şerefsiz haydutlardır, halkın bir kesimi değil...

Kurumsal olarak;

- Çağdaş kurumlar; ayrıntıları bir kenara bırakıp kendi aralarında “asgari müştereklerde” mutlak bir beraberlik kurmalılar. Atatürk’ün mücadele yöntemleri incelenmeli, “En Zor 19 Ay”, “Mustafa Kemal’le Anadolu’da Yolculuk” gibi yayınlar birer ders kitabı gibi ayrıntılı incelenmeli, geniş kitlelerle paylaşılmalıdır. Atatürk ve Cumhuriyet ortak payda olmalıdır.

- Geniş kesimleri harekete geçirebilecek savlar için etkin iletişim yöntemleri, etkileyici sloganlar bulunmalı. (mutluluk, hemen şimdi! Her şey çocukların geleceği için!, hak hak edenindir vb...)

- Ulusa yarınların daha yaşanılır kılınacağına ilişkin umut verilmeli.

- İktidar olunursa neler yapılacağı açıkça belirtilmeli:

İlk üç-altı ay “cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde kalıp;

- Anayasanın tam olarak uygulanması, adaletin kurulması (adalet varsa insanlar mutlu ve umutlu olur!)

- Tüm çağdaşların üye vereceği yargı, milli eğitim, milli savunma, sağlık, ekonomi, tarım, ticaret, ulaştırma, şehircilik vb. alanlarda yetkinliği genellikle kabul edilen 7-8 kişilik özel yetkili birimler kurulması ve hızla karar verecek şekilde çalıştırılması,

- Tüm düşünce ve hakaret suçlarının af edilmesi,

- TBMM’nin senato ve temsilciler meclisi olarak düzenlenmesi,

- Rüşvet ve yolsuzluk savlarının deneyimli hakim ve

savcılarca hızla soruşturulması ve karara varılması,

- Kadın, gençler ve çocuklar için özel düzenlemeler yapılması,

- Asgari ücretin vergi dışına alınması, emeklilikte iyileştirmeler

- Tarafsızlığını yitiren kamu kurumlarına derhal işlem yapılması,

- AB, ABD, Rusya ve Çin başta olmak üzere bölge ülkeleriyle ve tüm dünya ile ulusal çıkarlara dayalı ilişkiler kurulması,

- Kamu personelindeki liyakat zayıflığını gidermek için gönüllülük esasıyla gereken emeklilerin göreve alınması,

- Suriye ve Mısır ile ilişkileri düzeltici girişimlerde bulunulması, Suriyelilerin ülkelerine gönderilmesi,

- Askeri yargı, sağlık ve eğitim kurumlarının yeniden tesisi,

ve bunlar gibi tüm devlete ve halka zarar veren uygulamaların yeniden düzenlenmesinin yapılacağı açıklanmalı, umut yaratılmalıdır..

- Parlamenter sisteme çok iyi bir hazırlık ve çok geniş bir toplumsal anlaşma ile seçilen Kurucu Meclisin hızla yapacağı anayasadan sonra geçilmelidir. Var olan ilk 4 madde korunmalıdır.

Tabii ki dahası var, tüm bunlar için şimdiden kollar sıvanmalıdır.

TÜRKİYE NE YAPMALI?

Uluç Özülker ¹

1789 Fransız devrimiyle ulus devlet ve laiklik kavramlarının ortaya çıkışından sonra dünyada Ortaçağ düzenine son veren bir kırılma yaşanmıştır. 19'uncu yüzyıl altı imparatorluğun hakimiyetinde yaşanan bir "danışma çağı" dır. Birinci Dünya Savaşı'nı izleyen süreçte ulus devletler sayıca arttığından, danışma yoluyla yönetimin yapılabilirliği kalmamış, yerine uluslararası örgütlenmeye dayalı bir model geliştirilmiştir. Model "işbirliği çağı" olarak tanımlanmıştır. 1991'de Sovyetler Birliği'nin çöküşünü izleyen dönemde ABD'nin hakimiyetinde küreselleşme sürecine girilmiş, ancak sürdürülememiştir. Japon asıllı ABD'li ekonomist Fukiyama başlangıçta bu dönemi liberal kapitalizmin nirvanası ve ABD'yi bunun temsilcisi olarak tanımlayacak kadar ileri gidebilmiş, ancak bilahare gelişen koşullar nedeniyle bu tanımlamanın gerçekçi olmadığını kabul etmek zorunda kalmıştır. 21. Yüzyıl'ın başlıca öğeleri, devlet bazında çok merkezli dünya, teknoloji, otomasyon ve yapay zeka, buna da bağlı olarak evrensel boyutta sorunlar, yeni güvenlik kavramı (örneğin iklim, su, açlık sorunları gibi. Halen bu bağlamda onbeş sorunsal alan bulunmaktadır), siyasette otokrasiye kayış, insan hak ve hürriyetleri konusunda oluşan hassasiyet, ekonomide uluslararası dayanışmanın kaçınılmazlığı, diyalektiğin komünizm ayağının çökmesiyle birlikte kapitalist dünyanın "islamofobi"yi bunun yerine geçirme ça-

¹ Emekli Büyükelçi, Encümen-i Danış Başkanı.

bası ve izleyen sorunlar yumağı, 20. Yüzyıl koşullarına göre dizayn edilmiş olan uluslararası örgütlerin bu süreçte tümüyle yetersiz kalması, fevkalade hızlı gelişen ve dünyamızı her geçen gün daha da zora sokan gelişmelere karşın, başta veto hakkına sahip başat güçler olmak üzere insanlık aleminin bağınaz tutumu nedeniyle, 21inci yüzyıla cevap oluşturabilecek altyapının oluşturulamaması şeklinde özetlenebilir diye düşünüyorum. Ülkemizi bu kapsam dışında değerlendirmek mümkün değildir. Bu anlayıştan hareketle, geleceği, bu şablona bakarak planlayıp, gerekli önlemlerin şimdiden alınmaya başlanması şeklinde oluşturmak gerekmektedir diye tanımlamaktayım. Oluşum koşulları tahminleri aşan hızda gelişen uluslararası süreçle ayrıışan ulusal hedefler, anlayışlar ve uygulamalar peşinde koşmanın yararı olmadığı kanaatindeyim. Esasen, günümüz koşullarında ülkemizin giderek bölgesel güç olarak kendini kabul ettirmekte olmasının arkasında kısmen de olsa bu gerçeğe uygun hareket etmeye başlamasının yattığı söylenebilir. Kısmen deyişimin nedeni, Atatürk'ümüzün daha o zaman hayata geçirdiği reformların aslında ilkesel olarak bugünün medeni koşullarının simgesi olmasına karşın, bunlardan yer yer sapma arayışına girilerek, yukarıda değindiğim gibi, kendi koşulları ve düzeniyle geride kalmış olan geçmişi ihya etme arayışında olunmasındandır. Oysa Cumhuriyetimiz herhalde kendini her yönden kanıtlamış durumdadır.

Kişisel olarak, ülkemizin geleceğine dair düşüncemi bu kapsamda genelde, iç ve dış siyaset, ekonomi ve sosyal olmak üzere üç başlıkta toplayabilirim.

Kanımca başkanlık sistemi, yaşanan kısa tecrübenin ortaya çıkardığı sıkıntıların ışığında, yeniden dizayn edilmeye muhtaçtır. Denetimsiz sistem olamaz. Bu bağlamda, "haki-

miyet kayıtsız şartsız milletindir” düsturuna uygun olarak, Ulusal Meclis’imizin konumunun güçlendirilmesi gereklidir. Cumhurbaşkanlığı, adı gibi Cumhurun başı ve devletimizin temsilcisi olup, partili olsa bile, seçildikten sonra, siyasetten arınarak, bütünü kapsayıcı olmalıdır. Tabiatıyla Cumhurbaşkanına, göreviyle uyuşan, sembolik olmanın ötesinde yetkiler tanınabilir.

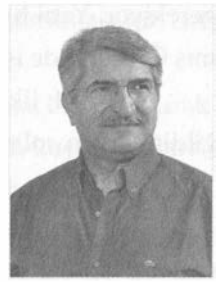
Bugün ABD’de bile Başkan denetlenebilmektedir. Öte yandan, kanımca mevcut Anayasamız ilk haline göre zaten büyük ölçüde değiştirilmiş olup, bütünü itibariyle artık darbe ile ilgisi kalmamıştır. Yeni bir Anayasa yapılacaksa, Meclis’te temsil edilen bütün siyasi partilerin ve hatta diğer siyasi partilerin temsilcilerinin de katılımıyla kapsayıcı biçimde hazırlanmalıdır. Anayasa bir konsensüs olmalıdır. 1982 Anayasası referandumla büyük çoğunlukla kabul edilmişse de, o günün koşullarına bakarak, ayrıca pek çok katılımcının ne içerdiğini pek bilmeden verdiği onayla hayat bulduğunun yadsınamayacağı anımsanmalıdır. Aynı sıkıntı bugün için de varittir. Dış politikada hemen hemen dostumuz kalmamıştır. Uluslararası ilişkilerde duygusallığın yeri yoktur. Bu alanda başarılı olan İngilizlerin tarifiyle, “dış politika çıkar” üzerine kurulmuştur. Bu hususta esasen bilgi sahibi olduğundan hareketle, ayrıntıya girmiyorum. Bu vesileyle, Atatürk’ümüzün “yurtta sulh, cihanda sulh” düsturunun anlamını ve nimetlerini geçmiş tecrübelerin kanıtlamış olduğunu hatırlatmak isterim. Bu da önümüzdeki dönemde izlememiz gereken politika için kanımca genel ilke olarak yol gösterici olmaya devam etmektedir.

Ekonomide reform ihtiyacı had safhadadır. Kurumsal bağımsızlık ve atamalarda liyakat önem taşımaktadır. Devletin bir bütün halinde özel sektörle işbirliği içinde hareket

etmesi gerekmektedir. Sonuçta ekonominin motoru konumuna gelmiş bulunan özel sektörün tecrübe ve sıkıntıları ekonominin gelişmesinde dikkate alınması gerekli öğelerdir. Ekonomiyi kendi değişmez kaideleri içinde düşünmek ve uygulamayı bilimsel bazda gerçekleştirmek lazımdır. Bu bağlamda Bakanlıkların ve kurumların yetkilendirilmesine ihtiyaç vardır. Sonuçta bunlar Hükümetin talimatını yerine getiren, ama bu talimatların oluşması aşamasında bilgi ve becerileriyle en iyiyi bulma yolunda destek olan kuruluşlardır. Bu arada, Devlet Planlama Teşkilatının zamanında üstlendiği işlevsel rolü de hatırlamakta yarar vardır. Esasen DPT’den yetişmiş kadroların ayrıldıktan sonra dahi ekonomimizde üstlendikleri rolü unutmamak gerekir. Adalet mülkün temelidir. Adalete güven duyulmadığında dış yatırımın gelmesi güçtür. Bu konuda da güven artırıcı tarafsız reformların yapılması gerekmektedir.

Sosyal huzur ülkenin birlik ve bütünlüğünün sağlanmasında önemlidir. İnsan hak, hürriyet ve hukuku olmayan toplumların huzur içinde yaşama şansı yoktur. Bu hususta, kurucu üyesi olduğumuz Avrupa Konseyi ilke ve kuralları zaten uymamız gereken yol göstericilerdir. Halen Konsey’in gözetimi altındayız. Bundan çıkmak için uyarılan eksiklerimizi gidermemiz yeterlidir. Bu sonuç Avrupa Birliği üyelik müzakerelerine de olumlu yansıyacaktır. Öte yandan, laiklik konusunda da hassas davranılmasına ihtiyaç vardır. Çok etnili ve çok kültürlü toplumsal yapımızda bu konunun özel bir yeri bulunmaktadır. Aslında çok kapsamlı olan konu hakkında özetle düşüncelerimi sunmaya çalıştım. Bunlar doğal olarak tartışmaya ve tamamlanmaya muhtaçtır.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ SOLDA DURMALIDIR

Fikri Sağlar ¹

Türkiye’de rejim değişti.

16 Nisan 2017’de hileli referandum ile Türkiye Cumhuriyeti Parlamenter demokrasiden vazgeçti.

Yasa dışı, hatta hukuk dışı bir Yüksek Seçim Kurulu kararıyla mühürsüz zarf ve oy pusulaları geçerli sayıldı. Ve ne kadar hileli oy verildi bilinmiyor ama Anayasa çok az bir farkla kabul edildi.

Ana Muhalefet Partisi CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, bu sahtekarlığa karşı çıkmadı, aksine kabul ederek AGİT’İN bile “hileli” raporuna rağmen referandumu meşrulaştırdı.

4 yıldır tüm erklerin’ bir tek adamda toplandığı bir rejimde adeta açık hapishanede yaşıyoruz. Devletin yapısı değişti. Bir partinin eline geçti. AKP devlet oldu!

Hukuk yok. Hak, özgürlük ve adalet yok!

Dolayısıyla “can ve mal” güvencemiz kalmadı!

Son günlerde bana en fazla CHP’nin nasıl bir parti olduğu sorusu soruluyor. Çünkü yurttaşlar anlamışlar ki, CHP olmadan Türkiye için bir şey yapılamaz!

Çok haklılar!

Şayet demokratik yollardan bugünkü AKP/Siyasal İslam iktidarı değiştirilecekse CHP’nin öncelikle değişmesi

¹ E. Devlet ve Kültür Bakanı

gerekıyor. Yani tıpkı Türkiye gibi, kimliğinden uzaklaştırılmış CHP'nin de işgalden kurtulması gerekiyor.

Maalesef; ilkeleri belli olmayan, "laiklik tehlikede değildir" diyen anlayıştaki bir kadro CHP'yi yönetiyor!

Oysa;

CHP Atatürk'ün kurduğu, Cumhuriyet'in tüm ilkelelerini taşıyan Kuvayı Milliye misyonuyla varlığını sürdüren, devrimci vizyona sahip bir partidir!

CHP Sol bir partidir.

Tüzüğü ve programı emperyalizme karşı, insan odaklı sol ve sosyal demoktrattır.

Soranlara; CHP, "Kendisini ifade etmekten korkmayan bir toplum yaratmak adına düşünce ve ifade özgürlüğünü kutsayan, doğuştan elde edilen eşitlik ve özgürlüklerin varlığı için mücadele eden, insan haklarına sahip çıkan, adil paylaşımdan yana olan sol bir partidir" diyorum.

Bu nedenle CHP; "Tek varlığı ve en yüce değeri emeği olan insanların, bugünü ve geleceğini düşünür. Sömürülmelerine, yalnızlaştırılmalarına karşı çıkar.

Onların işi, aş ve güvencesidir. Örgütlü yaşamı önceler, kooperatifleşmenin yaygınlaşması ve sendikaların varlığının etkinleşmesini ister.

Toplumsal hakların, birlikte yaşamanın tutkalı olduğunu bilir.

Dayanışmanın, eşitlik ve özgürlük kadar önemli olduğunu topluma anlatır.

Başta kadınlar ve gençler olmak üzere, ırk, inanç, yaş, cinsiyet, cinsel tercih gibi tüm farklılıkların birlikte barış içinde yaşaması hedefler.

Çoğulcu kültür bir zenginliktir. O nedenle kültürel gelişmenin önünü açar. İnsanların yaşam biçimlerini korur, on-

ların örf ve adetlerinin gelecek kuşaklara aktarılması için her türlü koruma ve geliştirici önlemleri alır.

Çevre ve doğanın korunmasını yaşamsal öncelik olarak görür. Doğal ve kültürel varlıkların gelecek kuşaklara bırakılacak en değerli miras olduğunu bilerek hareket eder.

Bir yandan yenilenebilir enerjinin gereğini yerine getirirken, diğer yandan doğanın dengesinin bozulmasına, ekolojik düzenin yıkılmasına neden olan rant projelerinin karşısında durur” diyorum.

Bunları söyledikçe kimi dikkatle dinliyor, kimi gizli bir tebessümle izliyor. Ben ise büyük ciddiyetle CHP ile ilgili düşüncelerimi aktarmaya devam ediyorum:

“CHP’nin en önemli özelliği, siyasi iktidarlar ve egemen sınıflar tarafından dışlanmış emekçi büyük çoğunluğun partisi olmasıdır. CHP, ezilenleri, mağdurları, siyasal çoğunluğun tasallutundaki azınlıkları korur.

CHP, eşit yurttaş hakkı verilmeyen, kimlikleri inkâr edilen, sömürülen, köleliğe terk edilen insanların yanındadır. Kısaca CHP herkesi eşit yurttaş görür. Ayrıca, işçinin, köylünün, esnafın, zanaatkarın, memurun, emeklinin, emekçinin partisi olduğu gibi ötelenen Alevilerin, Kürtlerin, düşünenlerin, devrimcilerin ve sanatçıların da partisi konumundadır” diyerek bildiğim CHP’yi anlatıyorum.

Tabii bu bilgilerin sunuşunun hemen arkasından diğer sorular da geliyor.

Peki Kürt sorununa nasıl bakıyor?

Diyorum ki onlara; “CHP, Kürt sorunun çözümünü, Türkiye’nin demokratikleşmesi, hukukun üstünlüğüne inandırılması, laikliğin oturması, sosyokültürel gelişmenin sağlanması ve demokratik devletin kurulması için hayati bir önem taşıdığının bilincindedir. Sağ iktidarların ele geçirdiği dev-

letin inkâr politikasını yıllardır ret eder.

Bu doğrultuda müthiş mücadele etmiş, bedeller öde-miştir. Böyle bir anlayışta olan CHP'nin, anadilin özgürleş-tirilmesi, kullanılması, geliştirilmesi, öğretilmesi, eğitimde kullanılmasını istemesi de tabiidir. Üstelik çift dilli eğitimin, kararlı, donanımlı, bilgili bir insanın yaratılması için gerekli olduğu gerçeğinin herhalde CHP farkındadır" diye de ilave ediyorum.

Onlara diyorum ki; çoğulcu yerel demokrasi ve katı-lımcı, yerinden yönetim, üniter devlet yapısı için engel değildir aksine demokrasiye güç kazandırır. O nedenle CHP Avrupa Yerel Özerklik Şartı'na konan rezervlerin kalmasın-dan yana olmalıdır. Hele hele, insan haklarına saygılı, eşitlik ve özgürlükleri genişleten, değişen dünyada toplum ve bi-reylerin yeni sorun ve beklentilerine birlikte etkin ve dürüst projeler sunmak niyetiniz varsa bu rezervlerin kalması için daha büyük mücadele edilmesi gerekir. İlkesi belli olan CHP, sol ideolojiden ödün vermeyen, sorunlara ilerici ve devrimci çözüm önerileri getirmeye hazır olacağı kesindir.

Ben bunları söyledikçe, "Ama CHP'nin iktidar olma id-diası yok" diyorlar. Bir bakıma haklı olduklarını biliyorum. Evet CHP, garip bir çekingenlik içinde. Oysa CHP, sadece demokrasinin gereklerinin yerine getirilmesinde değil, eko-nomin geliştirilmesinde çok iddialı bir partidir. Güçlü eko-nomi, doğru planlama, emeğin korunması, çağın gereklerine uyulması ve altyapının güçlendirilmesi ile oluşacağını bilir. Ekonomik denge, borç ve ranta dayalı, değerlerin satılması, kaynakların verimsizce harcanmasıyla değil, daha fazla üre-terek, üreteni tüketenden ayırarak oluşacağını farkındadır.

Sol kadroların sağcılardan daha iyi ekonomi bildikleri konusunda öteden beri bir görüşüm vardır.

Ancak, üreten ve adil paylaşılan bir ekonomi, refah ve mutluluğun dayanağı olabilir. Sosyal piyasanın varlığına inanarak, özellikle, emekçileri ve dar gelirliilerin uluslararası sermaye tarafından ezmesini engellenir. Dolayısıyla CHP, sermaye emek çelişkisinde her zaman emekten yana olmuştur ve uluslararası tröstlerle mücadeleyi hep kararlılık içinde yapmıştır.

AKP iktidarının Türkiye'yi getirdiği durum son derece vahimdir.

Türkiye'de hukuk yoktur. Demokrasi şahsa bağlıdır. Halkın iradesini alanlar, onun haklarını gasp etmekle meşguller...

Türkiye 19 yıldır muhafazakarlaştırılmaya çalışılıyor!

Toplum zorla çağdaşlıktan uzaklaştırılmaya, ılımlı İslam yaşantısına büründürülmeye çalışılmaktadır.

Amaç laik demokratik düzeni askıya almak, şerri hukukun, dine bağlı eğitimin önünü açmaktır.

Siyasal İslam 19 yıldır ülkede katı bir neoliberalizmi uyguluyor!

Üretmeyen, çalışanların her an sömürüldüğü, kaynakların yandaşa dağıtıldığı, uluslararası şirketlerin ülkenin tüm zenginliklerini yağmaladığı, "göreceli kalkınma" yöntemiyle iktidarların hizmet adı altında önceliği olmayan işler yaptığı, dolayısıyla, soygunların devam ettiği bir düzen sürüyor.

İddiası olan CHP bunları görmelidir.

Yapacaklarını söylemelidir.

Kafaları karıştırmamalı, akıllarda şüphe uyandırmamalıdır. Olması gerektiği gibi olmalı, solda durmalıdır.

Muhafazakârlaşma projesini durdurmak, çağdaşlığa yönelmek muhafazakarlarla olmaz. Emeğin sömürülmesini önlemek, insan haklarının tam oluşmasını sağlamak, eşitlik ve özgürlüklerin genişletilmesiyle oluşacak barışın kalıcı hale getirilmesi sağcılarla, sermaye ile, insan haklarını gasp edenlerle olamaz.

Devrimci bir ruhla, daha yeni tanımla gezi ruhunu taşımakla değişim ve gelişimle gerçekleşir.

EKONOMİDE ÜÇÜNCÜ YOL MÜMKÜN!

H. Ufuk Söylemez ¹

Dünya için bir kabusu dönuşen Covid-19 salgınında, insanlık için öncelik kuşkusuz ki hayatta ve sağlıklı kalmaktı. Yeni ve birden fazla aşının üretilmesi, giderek yaygın kullanımı ve alınan önlemlerle beraber, salgının 2021 yılının sonuna doğru belli ölçüde kontrol altına alınabilmesi umudu doğdu. Ama bu çapta bir salgının bir de ekonomilere, şirketlere, üretime, istihdama yönelik derin ve yıkıcı etkileri var ne yazık ki.

Böylesi ender rastlanan bir salgının, dünyada ülkeler arasında dayanışma ve iş birliğini arttıracakını, arttırması gerektiğini öne sürenler oldu, oluyor. Bazıları artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak, olmamalı diyorlar. Tüm bu iyi niyetli dilek ve düşüncelere karşın, görünen odur ki, dünya neo-liberalizmle, otoriter devletçilik dışında daha demokratik, daha üretken, daha adil bir yeni ekonomi-politik anlayışı hayata geçirmeye yönelik bir yönde ivmelenemiyor maalesef.

Peki, ekonomide 3'üncü bir yol olamaz mı? Bu soruya yanıtımız evet! Ben her zaman gerçekçi, ideolojik saplantısı olmayan, ulusal çıkarları ve dünya gerçeklerini gözetten, uy-

¹ AİTİYO-Ekonomik ve Mali İşletmecilik (1977), TC Ziraat Bankası Müfettişi, T. Dış Ticaret Bankası Genel Müdürü, SYKB Y.K. Üyesi, T. Halk Bankası Genel Müdür ve YK Başkanı, Demir-Halkbank (Hollanda) Y.K. Başkan V., T. Bankalar Birliği YK Üyesi, TC Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanı, 20-21inci dönem İzmir Milletvekili, DYP-DTP-DP Genel Başkan Yardımcısı ve GİK Üyesi, 53-54üncü TC Hükümetleri Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı, Milli Merkez Ankara Temsilcisi görevlerinde bulunmuştur.

gulanabilir ve sürdürülebilir ekonomi politikalarından yana oldum.

O nedenle bugün dünyayla birlikte yaşadığımız salgından sonra, bizim ülkemizin de dünyanın da eski-klasik ekonomi düzenini aynen devam ettiremeyeceğini öngördüm.

Hiçbir şeyin eskisi gibi olamayacağını, yeni bir ekonomik düzene ve ekonomik döneme doğru yol almamız gerektiğini söyledim. Neo-liberalizm tılandı. Bu nedenle, emperyalist güçler blok halinde hareket ederek, siyasi ve ekonomik hegomanya kurmaya ve mazlum milletlere, açık savaş ve saldırı aşamasına yöneldiler. Ama gelin görün ki, Türkiye ve mazlum dünya 2008’de başlayan ve hâlâ durgunluk, istikrarsızlık, işsizlik yaratarak süren ekonomik krizi takip eden salgından sonra, yeni bir ekonomik düzene ve döneme yönelmek yerine, eski tas eski hamam misali yanıšta ısrar ediyor. Hâlbuki olağanüstü bu kriz döneminin olağanüstü önlemler gerektirdiği aşikâr. Bizim için, sıcak para, ucuz ve kolay dövizle, ucuz ithalata ve aşırı borçlanmaya dayalı bir ekonomik büyüme modeli sürdürülemez.

Nitekim bugün dünyada ve ülkemizde yaşananlar ve geldiğimiz nokta gösterdi ki, sınırsız, ölçsüz, kontrolsüz piyasalar da serbestleşme de yabancılaşıma da sakıncalıdır. Piyasalar her şeye kadir değildir.

Sebep oldukları zararları milletin ve kamu kaynaklarının üstüne yıkmaktan hiç sıkılmazlar. O halde stratejik ve ulusal çıkarlarımızı gözetken, denetim ve düzenlemenin tüm kurum kuruluşlarıyla çalıştığı, doğru ve düzgün bir ekonomi politikasını oluşturmali ve hayata geçirmeliyiz.

Ama gelin görün ki, Türkiye’de bugün bunun tam tersi yapılıyor. Örneğin, özelleştirme politikaları tamamıyla sat-

kurtul zihniyetine indirgenerek, karlı ve tekel niteliğindeki kuruluşlar haraç-mezat ve blok olarak yabancılara satılıyor. Hâlbuki özelleştirme gelir-kazanç sağlamak için değil, zarar eden, rekabet gücünü yitiren, sermaye ve yatırımlarını artıramayan, özel sektörün yeterli ve rekabet edebilir olduğu alanlar için söz konusu olmalıydı yasası gereği. Bu bağlamda, hatalı, kamu yararı olmayan, stratejik çıkarlarımıza aykırı, tekel niteliğinde ve karlı olan kamu kuruluşlarının hukuksuzluk ve/veya usulsüzlükle yapılan satışlarının iptali için yasal soruşturmalar sonucunda, kamulaştırma ve/veya devletleştirme yöntemlerini kullanabiliriz.

Elbette ki bugün, gümrük duvarlarının arasına saklanan, rekabet ve verimlilikten uzak, her şeyi üreten ve ticaretini yapan katı bir devletçi ekonomik anlayış da akılcı ve sürdürülebilir değildir. Ama bugün olduğu ve yaşadığımız gibi, altta kalanın canının çıktığı, sıcak para-ağır borçlanma ve ithalatla sürdürülen bir tüketim ve israf ekonomisinin, kumarhane kapitalizmine dönüşen bir ekonomik yapının ve ahbab-çavuş kapitalizminin de sürdürülmesi imkânsızdır, zararlıdır ve tehlikelidir.

Çünkü kendi üretim dinamiklerini gözetmeyen, ulusal çıkarlarını yok sayan, sınırsız yabancılaşmaya, kuralsız piyasacılığa, ölçüsüz serbestleşmeye, kontrolsüz finansal deregülasyonlara boyun eğen ekonomiler, bugün bizim de karşı karşıya kaldığımız gibi, tıkanma-çökme-yoksullaşma ve hatta ekonomik iflasa sürüklenebilirler.

O nedenle, ideolojik saplantılardan uzak, ulusal çıkarlarımızı, milli ekonomiyi, içinde “insan” olan ekonomik programları ve uygulamaları hayata geçirmeliyiz. Esasında Atatürk bu yolu yıllar önce bize göstermişti; kamu - özel karma bir ulusal ekonomik anlayış!

Akıl ve bilimin, yaşadıklarımızın ve ulusal çıkarlarımızın bugün bizi Atatürk yolunda yeniden birleştirmesi gerekiyor.

Bizim ekonomide 3'üncü yol mümkün dediğimiz, özel-kamu karşıtlığı ya da piyasa-planlama çatışması yerine her ikisinin de belirli bir program ve dengede bir arada yürütüleceği yeni bir ekonomik programa, politika değişikliğine ve bakış açısına ihtiyacımız var. Çökme noktasına getirilen ekonomik kurumsal yapıyı ve yok edilen planlama aklını yeniden oluşturmalıyız. Atatürk'ün "karma ekonomik" modeli esasında bizim bir manada "Amerika'yı yeniden "keşfetmemize gerek bırakmayacak kadar akılcı ve doğru.

Adam Smith'in, vahşi kapitalizminin ideolojik ve çıkarıcı rüzgarına kapılırsak, yani "bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler" dersek, "bırakınız ölsünler" manasına gelen bir felsefeyi, yani vahşi kapitalizmi de savunmuş oluruz. Rekabet edebilir, sermayenin tabana yayıldığı, gerçekçi kur uygulayan, üretimi ve istihdamı, ithalat ve borçlanmanın önüne koyabilen, piyasaya giriş engellerinin tekelleşmelerin olmadığı, bölgesel ve sektörel desteklerin verildiği, planlama ile piyasaların, özel ile kamunun, yerine ve şartlarına göre bir arada olduğu, bir orta yol, bir 3'üncü ekonomik "karma" yol olduğu ve olması gerektiği düşüncesindeyim.

Biliyorum ki, sistem ve zihniyette köklü bir değişiklik yapamazsak kapitalizmden "vicdanlı" bir adım beklemek aşırı iyimserlik olacaktır. Çünkü, son kitabımın isminde yazdığım gibi "vicdanlı kapitalizm yoktur!"

ANAYASAL HUKUK DEVLETİ YENİDEN KURULMALIDIR

Av. Salim Şen¹

19 yıldır giderek nesnel gerçekliklerden kopmuş, bilimi, eleştirel düşüncüyü, ortak aklı ve uzlaşmayı tamamen dışlayarak olgular yerine algılar ve duygular üzerinden bir kimlik siyaseti ile toplumu kamplaştırıp birbirine düşmanlaştıran bir iktidar anlayışı sebebiyle ülkemiz üzülmeye belirtmeliyim ki karanlık ve belirsiz bir sürece girmiştir.

Demokrasinin kurum ve kurallarının işlemediği, yargının tamamen devre dışı bırakılıp iktidarın siyasi bir uzvu şeklinde örgütlendirildiği, Anayasa'nın neredeyse eylemsel olarak yürürlükten kaldırıldığı, Anayasa'nın 2'nci maddesindeki, TC'nin demokratik, laik, sosyal, hukuk devleti tanımının tamamen anlamsız hale geldiği tartışılmaz bir gerçektir.

16 Nisan 2017 tarihinde yapılan anayasa değişikliği ile uygulamaya konulan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nin getirdiği ve tek bir kişinin dilediği her alanda sınırsız yetki kullanmasına yol açan bu sistem, denetim ve denge sistemlerini devre dışı bırakması sebebiyle tamamen keyfileşen bir iktidar oluşmasına yol açmış, bundan da öte yargı ve yasama dahil anayasal tüm organların tek bir kişinin şah-

¹ **Salim Şen:** 1983 yılında Kara Harp Okulu'ndan mezun olmuştur. 1992 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirmiştir. Askeri savcı ve askeri hakim olarak çeşitli askeri mahkemelerde görev yapmıştır.

sında birleştiği bir şahıs devleti rejimini inşa etmiştir.

özüm bir an önce hukukun üstünlüğüne dayalı, demokratik, laik, sosyal hukuk devletini yeniden güçlü bir şekilde inşa edecek toplumsal muhalefeti harekete geçirip demokratik yollarla etkili ve geniş bir demokrasi cephesinin oluşmasını sağlamaktır.

Önceliğimiz; demokratik hakların kullanımını her türlü baskı, tehdit ve güç kullanarak engelleyen, anayasal haklar doğrultusunda eşit vatandaşlık yerine sadakat ve biat ilişkisi üzerinden vatandaş tanımı yapan, kamu kaynaklarının yağmalanması ve rant paylaşımı üzerine inşa edilmiş şeffaf olmayan bir ekonomik politik anlayış ile hızla fakirleşmeye, işsizliğe ve ekonomik yıkıma yol açan bu iktidar ve yönetim anlayışının değiştirilmesi olmalıdır.

Hangi düşüncede, hangi inançta veya etnik yapıda olursa olsun, tüm farklılıkların bir kenara bırakılarak öncelikle demokrasi, adalet, eşitlik, özgürlük, liyakat, laik bir devlet düzeni, şeffaf bir ekonomi yönetimi ile adil paylaşım ilkeleri etrafında birleşilmesi bir zorunluluktur.

İçinde bulunduğumuz otoriter ve keyfi iktidarın dayattığı kişisel güvenliğimizin tehdit altında olduğu bu rejimden mi yanayız, yoksa demokrasiden mi yanayız seçeneğinin herkes tarafından cevaplandırılarak ona göre pozisyon alınması gerekir.

Çağdaş, demokratik bir devlete ancak kuvvetler ayrılığının sağlandığı, laik ve hukukun üstünlüğüne dayalı bir sistem kurularak ulaşılabilir. Hukukun üstünlüğü, evrensel hukuka uygun hukuk kurallarının, yönetenler ve yönetilenler dahil tüm toplum için eşit biçimde uygulanması demektir. İktidar sahiplerinin de vatandaşlar ile aynı kurallara uymak zorunda oldukları ve bunun yani iktidarın

her türlü eylem ve işlemlerinin yargı denetimine tabi olduğu bir sistemi tanımlar.

Devletin tüm inanç gruplarına eşit ve nötr durumda kalmasını, hiçbir inancı incelememesini, iş ve işlemlerinde hiçbir inancı referans almamasını, geniş anlamda din ve vicdan özgürlüğünü garanti etmesini içeren laik devlet yapısı adaletin tesisi ve yetkin hukuk düzeni için olmazsa olmazdır. Yukarıda tanımlanan bu devlet yapısının temel direğinin hukuk sistemi olduğu, onun da ancak bağımsız ve tarafsız bir yargı örgütlenmesi ile sağlanabileceği açıktır.

Ne yazık ki, mevcut sistemde sınırsız yetki sahibi olup, sıfır sorumluluk taşıyan, denetimden uzak, her türlü keyfiliğe açık tek adam rejimi, çağdaş demokratik ilkelerden, laik devlet yapısından uzaklaşılmasına sebep olmuştur. Bu sistem, bir yandan tamamen yürütmenin etkisi altına alınmış HSK, AYM ve yüksek mahkemeler ile bir yandan da liyakat dikkate alınmadan parti aidiyetleri üzerinden yapılan hakim, savcı atamaları ile yargıyı tek adam iradesine bağlı kılmış, dolayısıyla yargının hukuk devletinde olmazsa olmaz koşul olan yürütme üzerindeki anayasal denetim ve kontrol görevlerini yapmaktan uzaklaştırırken tamamen kendisine bağımlı kontrol ve denetim altına aldığı bir yargı örgütleyerek denetimsiz iktidar alanını fiilen genişletmiştir.

Otoriter sistemlerde görüldüğü üzere, sivil toplum örgütleri, medya, sendikalar, meslek kuruluşları, aydınlar, yazarlar ve toplumsal demokratik muhalefetin tüm unsurları bu yargı uygulamaları ile sindirilip baskı altına alınmaya, muhalif söylem ve eylemler bastırılmaya, bu yolla geniş toplum kesimleri üzerinde oluşturulan baskı, korku iklimi ile sivil toplum tamamen susturulmaya çalışılarak

yukarıda belirtilen şahıs devleti rejimi tüm kurum ve kuralları ile yerleştirilmiştir.

İçinden geçtiğimiz süreç, ülkemizin giderek demokrasiden, hukuktan, anayasal bir rejimden uzaklaşıp, kişi güvenliğinin neredeyse ortadan kalktığı gelişmelerin artan bir oranda yaşandığı bir dönemdir. Bu durum; idealleri, ülkemizin özgür, çağdaş, laik, hukukun üstünlüğüne dayalı demokratik bir ülke olması olan tüm muhalif kesimlerin ortak mücadele alanı ve amacı olmalıdır.

Aydınlık bir geleceğin inşası ancak geniş bir toplumsal talebin yarattığı baskı sonucu gerçekleşebilir. Olan biteni izlemek, kişisel sınırları aşmayan tepkiler göstermek, bizi ve ülkemizi bu çıkmazdan kurtaracak beyaz atlı prensin gelmesini beklemek, birilerinin bu düzeni değiştireceği umuduna kapılıp hareketsiz kalmak çözüm değil çözümsüzlüğün nedeni olacaktır.

Öncelikle yargının bağımsız olması, yargının üzerindeki ağır iktidar baskısının kaldırılarak tarafsızlığının sağlanması, TBMM'nin işlevsel ve etkili bir kamuoyu oluşturma aracı haline getirilmesi, muhalefet partilerinin biraraya gelip bir demokrasi cephesi kurarak iktidarın kurduğu oyunun oyuncularından çıkmaları, toplumsal muhalefeti harekete geçiren etkili ve güçlü bir önderliği yaratıp topluma güven vermeleri için üzerlerinde toplumsal baskı kurulması gerekir.

Demokrasinin askıya alındığı, hukukun işlemediği, devletin neredeyse bir parti devletine dönüştüğü bir ortamda adil, eşit, şeffaf ve dürüst bir seçim yapılmasının oldukça zor olduğu, kaldı ki gerek 16 Nisan 2017 referandumu ve gerekse yenilenen İstanbul yerel seçimlerinde yaşadığımız gerçekliklerin bu kuşklarımızda ne

kadar haklı olduğumuzu gösterdiği unutulmamalıdır. Bu sebeple seçim güvenliği üzerinde yapılacak çalışmalar ve bu konuda geliştirilecek yöntem ve örgütlenmeler, kurulması gereken aydınlık yarınlara ulaşmanın ilk ve en önemli aşamasıdır.

Sonuç olarak, anayasada tarif edilen demokratik, laik, sosyal, hukuk devletini tüm kurum ve kuralları ile yeniden inşa etmek için cumhuriyetimizin kuruluş değerleri çevresinde ve büyük nder Atatürk'ün ilke ve devrimleri öncülüğünde geniş bir toplumsal demokrasi cephesi kurup bu çarpık düzeni değiştirmek için anayasal ve demokratik itiraz hakkımızı sonuna kadar kullanmalıyız.

GERÇEKÇİ VE AKILCI POLİTİKALARA GEREK DUYAN TÜRKİYE

Namık Tan ¹

Yaşamak için birbirimizden ve sevdiklerimizden uzak durmak, gözle görülemeyen bir virüs yüzünden, geçen yıl boyunca adeta insanlığın zorunlu davranış biçimi haline geldi. Sevgi ve barış sözcüklerine yabancılaştık. Dünyaya mutsuzluk ve huzursuzluk havası hâkim oldu.

Küresel düzenin ciddi sarsıntılar geçirmekte olduğu bir dönemde aniden patlak veren pandemi, zaten varolan yönetim sıkıntılarını had safhaya çıkardı. Milliyetçi ve otoriter popülizmin çeşitli ülkelerde yarattığı çatlakları onarma çabaları tamamen sekteye uğradı. Aksine, çatlaklar daha da derinleşti. İnsanlık, müthiş bir çaresizlik içine düştü.

Türkiye, böylesine elverişsiz şartların hüküm sürdüğü bir ortamda, ciddi zafiyet içindeki ekonomisiyle, en kırılgan ülkelerden biri olarak görünüyor. Virüsten dolayı oluşan hasara ilaveten, hukukun üstünlüğü ve özgürlükler bakımından sorunları olan demokrasisi ve aktivist ve Batı karşıtı görüntülü dış politikasıyla, dostlarından ve müttefiklerinden giderek uzaklaşıyor.

Uzlaştırıcı ve kapsayıcı bir siyaset izlenmesi suretiyle refahın arttırılması yerine, ülkemiz, İslami milliyetçi popülizmin araç olarak kullanıldığı, önyargıların depreştirildiği, bağnazlığın kutsandığı görülmemiş bir kutuplaşma içine

¹ Emekli Büyükelçi.

sokuldu ve siyasette gerginlik, belirleyici rol oynamaya başladı. Kurumlar devre dışı bırakıldı. Liyakatsiz kadroların önemli makamlara getirilmesinde bir sakınca görülmedi. İç ve dış politika arasındaki hassas denge gözetilmedi. Neticede, Türkiye geleneksel dost ve müttefiklerini birer birer kaybederek, büyük bir yalnızlık içine düştü.

Bu durumun sürdürülebilir olmadığı aşîkârdır. Türkiye, büyük ölçüde kendi hataları yüzünden bir dar boğaza girmiş vaziyettedir. Türkiye'nin, içinde bulunduğu sarmaldan bir an önce kurtarılması hayati önem arz etmektedir. Bunun için de hem içerde hem dışarıda bir an önce gerçekçi ve akılcı politikaları devreye sokmak ve bu suretle özellikle uluslararası planda yitirdiği güven duygusunu ihya etmek zorundadır.

İçerde yapılacaklar bellidir. Demokrasi, insan hakları ve özgürlükleri, basın ve ifade özgürlüğü gibi konularda evrensel standartların kabul edilerek, uygulanması şarttır. Kurumlara yeniden işlevsellik ve işlerlik kazandırılması, liyakatin ve ehliyetin esas alınması elzemdir. Kuvvetler ayrılığı ilkesinin gözetilmesi gereklidir. Hukukun üstünlüğünün mutlaka sağlanması icap eder. Ancak, bu suretle, toplumsal adaletçi, eşitlikçi, insan, kadın, azınlık, cinsiyet haklarına ve hukuk devletine bağlı, uluslararası hukuka saygılı, barışçı bir dönemin kapısı açılabilir. Bu arada, laiklik ilkesi özenle gözetilmeli, bunun siyasetin olmazsa olmazı olduğu unutulmamalıdır.

Böyle bir süreçte, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarının uygulanmaması, hukukun üstünlüğü ilkesinin göz ardı edilmesi, ifade ve basın özgürlüğü üzerindeki baskıların her geçen gün arttırılması, liyakatin gözetilmemesi, kurumların işlevselliğinin yok edilmesi gibi

tasarruflarda bulunulmasına yer olmadığı aşıkardır. Demokrasiyle bağdaşmayan bu adımların, ölkemizin imajını sarsmakta ve güvensizlik yaratmakta olduğunu anlamamız lazımdır.

Ayrıca, siyasi partiler kanununun gözden geçirilmesi, bu çerçevede lider sultasına son verilerek, parti içi demokrasinin güçlendirilmesini ve milletin vekillerinin geniş ayrıcalıklara sahip memur zihniyetiyle değil, millete hizmet anlayışıyla görev yapmalarını sağlayacak hükümlere kavuşturulması elzemdir. Milletvekilliği de ömür boyu süren bir ayrıcalıklar kurumu olmaktan mutlaka çıkarılmalı ve milletvekillerine dönem sınırlaması getirilmelidir.

Nihayet, ölkede içinde yaratılan kutuplaşmanın giderilmesini sağlayacak adımların bir an önce atılması da gereklidir. Adil, dengeli, eşitlikçi ve şeffaf bir ekonomi patikası uygulanmasına acil ihtiyaç vardır. Bunlar yapılmadığı takdirde, toplumun içine düşürüldüğü endişe, huzursuzluk ve karamsarlık havasının dağıtılması hiçbir şekilde mümkün değildir.

Uluslararası planda yapayalnız kalmamıza yol açan dış politikamızın da gözden geçirilmesi gerekliliği vardır. Bu bağlamda, gerçekçilikten, akılcılıktan ve tutarlılıktan uzak yaklaşımlar terkedilmelidir.

Türk siyasetçilerinin, dış politikada, hamaset söylemleriyle yaratılan geçici heyecanların, sonuç almayı ve çıkarları etkin şekilde korumayı sağlamadığını anlamaları gerekmektedir. Duygusallığın bir dış politika tarzı ve yöntemi olarak çok maliyetli olduğunun bilincine varmaları icap etmektedir.

Aksi takdirde, Türkiye'nin, yeni bir küresel düzen oluşturulması amacıyla dünyanın başat güçlerince başlatı-

lan girişimlerin dışında kalması kaçınılmazdır.

ABD Başkanlığını devralmış olan Biden'ın, deyim yerindeyse, Trump'ın dağıttığı masayı toparlamak amacıyla bir süreç başlattığına şahit oluyoruz. Bunun için geleneksel müttefiklerine, kurumsal olarak da Avrupa Birliğine (AB) ve NATO'ya mutlak ihtiyacı olduğu ortadadır. Nitekim hem AB, hem NATO bunun farkındadır. ABD ile yenilenmiş bir ittifak yapısına geçmek amacıyla çalışmaların başladığının, yakın bir süre önce AB tarafından açıklamış olduğunu biliyoruz. Trump döneminde ciddi bir darbe alan transatlantik ilişkilerinin Biden yönetimince rehabilite edilmesi sürecinin devam etmekte olduğunu da görüyoruz.

Türkiye'nin de AB ve NATO üyeliklerinin dış politikasında tayin edici özellikte olduğunu ve Batı'nın siyasi, ekonomik ve sosyal yapılanması içinde yer almasının kendisine güç verdiğini unutmadan, müttefiklerinin başlattığı rehabilitasyon ve yeniden yapılanma sürecine anlamlı katkılar sağlaması gerekir. Bu katkılarının karşılıksız bırakılmayacağını ve dış politikasında "beyaz sayfalar" açılmasına vesile olacağını bilincine varması icap eder.

Bu çerçevede, dış politikada öncelikle yumuşak güç unsurlarının yeniden devreye sokulması, yapıcı ve uzlaşıcı bir dil kullanılması, İsrail ve Mısır gibi bölge ülkeleriyle ve ayrıca ABD başta olmak üzere NATO ve AB üyesi ülkelerle ilişkilerin süratle normalleştirilmesi şarttır. İnandırıcılığımıza ve güvenilirliğimize gölge düşüren tutarsız politikalardan, yakın çevremizde sert güce dayalı hamlelerle sonuç alma saplantısından bir an önce kurtulunmalıdır.

Kısacası, bir an önce, şapkamızı önümüze koyup düşünmemiz, kısır tartışmalardan ve sığ söylemlerden vazgeçerek, bir an önce ülkemiz için bir gelecek hikayesi

yaratmamız gerekiyor. Bunun için de iç ve dış politikada mevcut dosyalarımızı itina ile gözden geçirmeli, yanlışlıklarda ısrardan kaçınarak, yapıcı bir anlayışla yenilikçi politikalar belirlememiz icap ediyor. Zira, geriye dönülmez yola girmeden önceki son çıkıştayız ve başkaca bir seçeceğimiz bulunmuyor.

Mensubu olmaktan onur duyduğum ve kırk yıla yakın hizmet ettiğim Dışişleri Bakanlığının ideolojik amaçlar uğruna hoyratça kullanılmakta olduğunu görmekten duyduğum derin üzüntüyü de bu vesileyle dile getirmek isterim.

Türk hariciyesi, daima demokrasiye, hukuka, adalete, evrensel değerlere, özgürlüklere saygı ve bağlılık düsturunu esas almış, bilimden ve akılcılıktan hiçbir zaman ayrılmamıştır. Türkiye, diplomasisini her zaman tutarlılık, kararlılık, güvenilirlik ve öngörülebilirlik ilkelerine sadık kalarak yürütmüştür. Bu yüzden de uluslararası planda saygınlığa, etkinliğe, itibara ve inandırıcılığa sahip olabilmıştır.

Türk diplomatları, dış politikayı yürütürken, hamasetten ve duygusal tepkiler vermekten, kişisel dostlukları veya husumetleri öne çıkarmaktan, ideolojik önyargılarla hareket etmekten özenle kaçınmışlardır.

Dış politikada, içi boş hamasi söylemleri kullanarak kitleleri heyecanlandırmakla, sonuç almak ve çıkarları korumak arasında herhangi bir ilişki bulunmadığını, duygusallığın bir dış politika tarzı ve yöntemi olarak çok maliyetli olduğunu usta-çırak eğitimi almış bütün Türk diplomatları bilir.

En büyük hatalardan birisi de dış siyaseti, iç siyasete, tabanın duygularına ve desteğine, ideolojik saiklere göre yapmaktır. İdeoloji esaslı diplomasi, zaman içinde, sizi bütün sorunların tarafı haline getirir. Giderek yalnızlaşır,

tıpkı bugün Türkiye'nin yaşadığı gibi, dostlarınızı ve müttefiklerinizi kaybetmeye başlarsınız.

Dış politikada haklı olmak veya karşı tarafın haksız olması yeterli değildir. Sonuçta, haklılığı ve haksızlığı iyi savunmak ve anlatmak durumundasınızdır. Karşı tarafı anlamak, onun hangi yetenek, amaç, öncelik ve beklentiler içinde hareket ettiğini de bilmek zorundasınızdır.

Ezcümle, diplomasi bir nevi bilim dalıdır. Okulu da 150 yıllık tarihe sahip Dışişleri Bakanlığıdır. Diplomatlar ise, ülkelerinin çıkarlarını koruyup, kollamak üzere bu köklü okulda özveriyle çalışan öğrencilerdir. Nasıl bilim yuvası olan üniversitelerimizi siyasetten uzak tutmak mecburiyetinde isek, devlet kurumlarımızın göz bebeği olan Dışişleri Bakanlığımızı da siyasete bulaştırmaktan özenle kaçınmak durumundayız.

Tarih boyunca hayranlık uyandıran sayısız başarılarla imza atmış olan diplomatlarımızın yetiştirdiği Dışişleri Bakanlığımızı, iç siyasetin dar kulvarından çıkararak, bir an önce küresel gündemi düşünmeye ve bu istikamette fikir üretmeye odaklandırmalıyız.

Bu aşamada, önemli olan, bu durumun toparlanabilmesi için bir an önce hatalarımızla yüzleşmek gerekliliğini idrak etmemizdir. Ne yazık ki, toparlanma epey zaman alacaktır. Zira, yıkmak kolaydır. Yeniden yaratmak için ise, zamana ve çok çalışmaya ihtiyacınız vardır.

TÜRKİYE'NİN GELECEĞİ İÇİN YA BİR YOL BULACAĞIZ YA DA BİR YOL YAPACAĞIZ

Ümit Ülgen ¹

Atatürk devrim ve ilkelerine inanan; vatanın bütünlüğü, ulusun birliğini ve laik demokratik hukuk devletini savunan yurt-severler, ülkemizin geleceği konusunda derin kaygı ve üzüntü duymaktadır.

İktidar ve muhalefet partileri yukarıda açıkladığımız düşüncelerimiz konusundaki tutumları güven vermemektedir. Yeni bir seçenek olmadığından ve kutuplaştırmanın etkisiyle halk kerhen destek vermek zorunda kalmaktadır.

Türkiye ve Türk ulusunu içine düştüğü bu cendereden çıkarmak için arayışlar sürmektedir. Çok sayıda parti, dernek, sosyal medya TV ve platform kurulmuştur. Ancak bunların hiçbiri tüm Türkiye'yi kucaklayacak ve öncülük edecek bir örgütlenme sağlayamamışlardır. Siyaset eninde sonunda örgütlenme meselesidir.

Başta partilerin, yeni girişimcilerin önüne koyduğu engeller ancak yaratıcı bir örgütlenme ile yıkılabilir. Yeni oluşumlar, kendi düşünce yapısına uygun kitle örgütleriyle iletişime geçerek amacı ortaklaştırmalıdır.

Sosyal medyayı akıllıca ve etkin kullanma konusunda uzman kişi ve kuruluşlarla işbirliğine gidilmelidir. Doğu toplumlarında tanınmış ve güven verici kişilerin öncülük

¹ Ümit Ülgen: ADD Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyeliği yapmıştır. Makine Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Eski Başkanı'dır. TMMOB Yüksek Onur Kurulu Üyesi'dir.

ettiği siyasi girişimlerin başarı şansı yüksektir.

Yeni bir seçenek için; zaman, para, medya ve insan kaynakları önemlidir. Kıt olanaklara rağmen başarılı bir kaynak yönetimi ile hedefe ulaşılabilir. Mali engel ise gönüllü kitlelerin gücünden yararlanılarak aşılabılır.

Siyasî oluşum; girişteki ilkeler üzerine sağlam temeller üzerine oturtulmalıdır. İlk adımda, öncü isimler tarafından Milli Merkez örneğinde olduğu gibi düşünce birliği (platform) oluşturulmalıdır. Kurucu öncüler içinden; başkan, sekreter, saymandan oluşan yürütme kurulu seçilmelidir.

Sosyal medya, kitle örgütleri, partiler ve örgütlenme birimleri oluşturulmalıdır. İkinci adım olarak, sosyal medya yayınları (facebook, web sayfası, tv v.s.) hayata geçirilmelidir. Kuruluş bir bildirge ile kamuoyuna açıklanmalıdır.

Gündemi seyreden değil; düşüncelerini açıklayarak müdahale eden bir topluluk olabiliriz. Böylelikle iktidar ve muhalefeti olumlu yönde etkileyebiliriz.

Bir süre sonra bu örgütlenme deneyiminden çıkacak sonuçları değerlendirerek önümüze yeni bir yol haritası koymalıyız. Eninde sonunda, siyasi partiler, örgütlenme meselesi olarak önümüze çıkacaktır. O zaman örgütlenme ve etki gücümüze göre ya mevcut partilerden bize en yakın düşüncede olanla birlikteliğe gidilecek ya da şartlar uygun olursa yeni bir parti kurulacaktır.

YÜRÜYELİM ARKADAŞLAR!

Prof. Dr. Tolga Yarman ¹

İktidar “şantaj” (kaçınılmayacak baskı) altındadır. Cumhurbaşkanımız’ın hakkında ABD Temsilciler Meclisi’nde açılmış bulunan “mal varlığı soruşturması” bunun baş göstergesidir. Şantajın ucu, “Kanal İstanbul”u kazmaya, iktidarın mecbur bırakılmasına kadar varmaktadır.

Muhalefet, iktidara, dış baskıyla çanak tutmaktadır. Bunun çok örneği vardır. Bilhassa rejim, 2018’de, sahte oy pusulaları “geçerli” sayılmak suretiyle değiştirilirken, muhalefet sesini çıkartmamıştır. Cumhurbaşkanı’nın yüksek öğrenim görmemiş olması, İstanbul 15. Noterliği’nden diplomanın, “aslı” yerine “suretinin” onaylanmasıyla, iyice sübut bulurken, muhalefet bu konuya, anayasayı ihlâl pa-hasına, ne 2014’te ne de 2018’de ses çıkartmıştır. Buna karşılık söz konusu Noter ve “diplomanın aslına uygunluk onayını ön büroda sağlayan kâtime”, Noterler Birliği’nden “ceza” almıştır.

İçeride finans kaynaklarımızı tırtıklayan “kara delikler” kocamanlaşmıştır. Mezhebî dürtülerle dünyanın dört bir yanında yapılan, dış harcamaların ardı arkası gelmemektedir. PKK, acılarımızın merhemi olmadığı bir yaba,

¹ 1963 Galatasaray Lisesi’nden mezun olmuştur. 1967’de Fransa, Institut National des Sciences Appliquées de Lyon Mühendislik Okulu’nu bitirmiştir. ABD Massachusetts Institute of Technology’de 1972 yılında “Bilim Doktoru” ünvanını almıştır. İTÜ’de, 1982’de Profesör olmuştur. Sosyal Demokrasi Partisi’nin (SODEP) kurucu üyesidir. Pek çok akademik yapıtı bulunmaktadır. Cumhuriyet Halk Partisi’nin Onur üyesidir.

kaynaklarımızı tırtıklayan diğerk bir kara deliktir.

Türkiye, bir anlamda yağmalanmaktadır. Hazineimiz soyulmuştur.

Türkiye'nin toplumbilimsel fay hatlarından kök alan, laik-antilaik çatışması, aynı bağlamda Türk-Kürt, alevî-sünni ayrışması, dışarıdan, fena halde kaşınmaktadır.

Yeni Osmanlıcılık ve Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) zemininde kundaklanan "mezhep savaşında", Türkiye ne yazık ki, ham hayaller içinde, oyuna gelmiştir; taraf olmuştur. Kendi eliyle, dünyada benzeri görülmemiş ve bir tek Kürtçüler'e dokunmamış, müthiş stratejik bir tehcir ve etnik temizlik uzantısında, kendi kucağında, Türkmeni, Arabı, hemen hepsi, mezhebî olarak Şam'dan ayrıştırılmış sünnisi ile, beş milyon Suriyeliyi, o arada enva-i cins "taşırma teröristi" buluvermiştir.

Tam da bu amaçla, yargıda demokratikleşme bahane-siyle, 12 Eylül 2010 referandumu yapılmış, "yargı" kafes-lenmiştir. Ele geçirilen yargıyla, tek kurşun dahi atılmadan, Silahlı Kuvvetler'in tepesi, "çakma delillerle" biçilmiştir. Bu suretle, "cemaat unsurları" ordunun tepesine kadar tırman-mıştır; 15 Temmuz 2016 faciasına, bu suretle sebebiyet ve-rilmiştir.

Ankara; Güney sınırimızla Suriye arasında tesis olun-mak istenmiş, "Kürtçü Koridor"a, kendi elimizle neden ol-duğumuzu, idrak etmesinden sonradır ki, buna mani olmaya çalışmıştır. Ancak işte, Türkiye, son toplamda, 1980'lerdeki İran-Irak savaşındaki Irak gibi, İran'a karşı, ağızdan yel alsın, Saddamlaştırılmak istenmiştir.

Son yirmi yıl, "dincilerden" memlekete hiçbir yarar sağlanamayacağını göstermiştir. Şu da var ki, onları başı-mıza, laikofaşistler, Gardrop Atatürkçüleri, samimi inanan-

ları küstüren, “görenekten” nasibini alamamış, Cumhuriyet’i anlamamış, Atatürk’ü hiç anlamamış, halka, sanki “anadan doğma onu gütmek için bu dünyaya gelmiş” gibi, tepeden bakan, kibirlerinden geçilmeyen, “sözde ilerici gibiler” bela etmiştir...

Seçmene ve sandığa derin bir saygı içinde ifade ediyorum, iktidarın çok parası vardır, sandığın ise, olağan şekliyle bir fiyatı... İktidarın oylarının düşmesi, sandığın fiyatını yükseltir. Bu fiyat, çok çok, on milyar doları geçmez ki, bu, iktidarın cebinde, rahat bulunan bir tutardır. Bu demek olmaktadır ki, çok akılcı, bir o kadar inanç ve coşku dolu bir hareketin öncüsü olamazsak; muhalefet; iktidara yine ve yeneden, iktidarın sebebiyet verdiği bütün gayrı meşru tasarrufların ayrıca aklanmasına imkan verilecek olan, altın tepsi içinde yeni ve bu sefer, süresiz bir iktidar sunacaktır, ki bu, ulusal soluğumuzu, Allah korusun, tam kesmek üzere, BOP’un günümüzdeki stratejik hedefi dahi olabilir.

Bugün 4 Haziran 2021. Yukarıda, günceldeki temel sorunlarımızı, kavrayabildiğim kadarıyla özetledim. Bu durumda şunları muhakkak yapmalıyız:

- Misak-i Milli [Milli Yemin / Kurtuluş Savaşımız’ın Siyasi Çerçevesi (7 Şubat 1920)], o arada, Sevgili Amiral Cem Gürdeniz’in “mavi vatani” kapsayan, sınırlarımızın dışında ve macera peşinde, hiçbir biçimde koşturamazız. Örneğin önümüze hangi “has bir zoka örten, albenili davet” konulursa konulsun, Şam’da, Emeviyye Camisi’nde Cuma Namazı kılma peşinde koşturamazız. Mustafa Kemal Paşa’nın yaptığı gibi, Osmanlı’yı kurtarmak ya da diriltmek hayalinden çıkıp, en önce ve yalnızca Anayurdumuzdaki dirliğimize kilitlenmeliyiz. Aksi, hem mümkün olmamakta hem de hafsala dışı kaynak kaybına sebebiyet

vermektedir. Olsa olsa, avara kasnak gibi boşta enerji tüketmek üzere, başkalarının çevirdiği çarklara hapsolmak demek olmaktadır. Sovyetler Birliği yıkılırken, Rusya'nın, kendini Sovyetler'den çözerken yaptığı tam da budur. Bizse, akıntıya karşı kürek çekmekteyiz. Buradan çıkmak ve yurdumuzun dirliğini ihya etmek zorundayız.

- Bu kıstas, aynı zamanda, "Yurtta Barış, Dünya'da Barış" ilkesiyle eşdeğerdir. Yani, bizim kimsenin topraklarından gözümüz yoktur, aynı bağlamda tek bir karış toprağımıza göz dikenin, anasından emdiği sütü, kimsenin kuşkusu olmamalıdır ki, burnundan getiririz.

- "Yurtta Barış, Dünya'da Barış" koşulunun baş yaptırımı, yurttta sosyal adaletin ve gelir dağılımında gerçekçi bir eşitliğin sağlanmasına omuz vermektir. Aynı bağlamda, Karadeniz bölgemizle Güneydoğu'muzu, Batı illerimizle Doğu illerimizi, "ilerici göçer dinamiklerle", "ilerici yerleşik dinamikleri" sarmaştırmaktı. Giderek, toplumbilimsel yarılımların kanamasına, son vermektir. Bunların başında, laik-antilaik çatışmasının çözümlenmesi ve buradaki açmazların giderilmesine dönük öğretinin oluşturulması ve ulusumuza anlatılması gelir.

- "Cumhuriyetimiz" için binlerce kitap yazılmıştır. Daha binlercesi yazılacaktır.

Cumhuriyet'i, hele günümüzde, gençlere anlatabilmek üzere, kestirmeden, şu iki temel anlayışla tasvir etmeyi dilerim: (1) Cumhuriyet; "yönetimde akıl" demektir, ki, bu düstur TBMM alnına, "Hakimiyet Kayıtsız, Şartsız Milletindir" şeklinde kazınmıştır. Ne padişah vardır, ne halife-i ruy-i zemin (Yeryüzünde, "Yaratıcı" adına yönetim eyleyecek vekil), ne kul, ne teba. Bir tek Millet'in şuuru ve iradesi vardır. Hakimiyet O'nundur. (2) Cumhuriyet, aynı bağ-

lamda, "inançta akıl" demektir, ki bu düstur, "laiklikte" vücut bulur. "İnançta akıl" en önce, "inanç barışı" ve "inanç özgürlüğü" demektir. Aynı bağlamda, "Diyanet İşleri Başkanlığı bir Cumhuriyet Kurumu'dur" ve "Cumhuriyet'in laikliği", ilk şıkta, "yönetim anlayışımız" çerçevesinde söylediklerimiz yanı sıra, "inancımızda, nakilden evvel, akıl" demektir. Cumhuriyet'in laikliği, kestirmeden söylersek, demek ki, her şekilde, yönetimde ya da inançta "akıl" demektir. Başka bir deyişle Cumhuriyet'in inançla bir sorunu yoktur, güya inanç adına "dediğim dedik" diyen tartışmayı, sorgulamayı dışarlayan, kafasını belli bir "şekle" mengenelemiş dayatmacıyla, yobazlıkla, hurafeyle, sorunu vardır.

- O kadar böyledir ki, Çanakkale Savaşları'ndan, gide-rek Kurtuluş Savaşımız'dan, "Allah Allah" nidalarını, gi-derek "inanç üstünlüğümüzü" çıkartırsanız, geriye pek bir şey kalmaz. Ancak; o savaşların Gazi'nin ve silah arkadaş-larının üstün dehalarını, tarih bilinçlerini, vatanseverlikle-rini, cesaretlerini, kahramanlıklarını, hiç utanmadan es geçerek, üstüne üstlük, elbette derin, anlamı dahi bilinme-den, bir tek salat-ı tefriciye duası okumak suretiyle kazanıl-dığını ileriye sürenlerle, ödünsüz mücadelemiz vardır.

- Bakın, sabah namazından sonra, Beyazıt Camisi'nden kendini bilmez bir hırsla çıktıktan sonra, aşağıya Mahmut Paşa Sobacılar Çarşısı'na inip, bir soba borusuna binerek, "deh" deyiverince, Apollo vari Ay'a uçuvereceği hipno-zuna kapılmaktan çıkamamak, ne kadar illetli ise; bıçkının bıçkını bir astronot olarak, her türlü hazırlığını ifa ettikten sonra füze rampasına doğru yola revan olmadan, insanın içini, inanç üstünlüğüyle doldurması, dua ile misyonuna kilitlenmesi, tam tersine bir o kadar, bu toprakların ulviye-

tine yaraşır bir davranıştır.

- Cumhuriyet, demek ki, yönetimde ve inanta, biat ve nakle karşı, akıl ve akılcılık, giderek zgr irade demektir. Bunu, baş bir öğreti olarak yığınlarla anlatmalıyız.

- "Klerikus" (kiliseden maaşlı ceberrut memur) kavramına karşı "layman / laikus" (sokakta, birincisinin tahakkümünde yaşamaya baş kaldıran adam) kavramından kök alan "Laiklik" sözcüğünü, Trkleştirme tambelliğine ayrıca kapılıp, öylece bırakarak, nesilden nesile, dil iklimimizde, istismarla olsun ağrıştırdığ olumsuzluklara da sırtımızı dönerek aktarmaktan ıkamazsak, Cumhuriyet'i kuranların neyi kast ettikleri anlaşılmaz oluyor ve ortalık bağnazlığa, giderek hurafeye kalıyor.

- Hurafe ile, greneğın özünü ortaya koyup, yukarıda işaret ettiğim şekliyle geniş cepheli bir mücadele başlatmamız, önem taşıyor. Tam da bu noktada Emperyal İngiliz Muhibi (yalakası) İskilipli Atıflar'la (ki, Mustafa Kemal Paşa ve arkadaşları iin idam fetvası vermiştir), Kuvva-yı Milliye'nin inan nderi Brekizade Rifatlar'ın, birbirlerinden ne kadar ayrı olduklarını anlamamız ve anlatmamız gerekiyor. Yoksa Türkiye "Ilımlı - Ilıman - İşlam"ın kucağında, emeviyeleşmeye, vahabileşmeye, yozlaşmaya ve taşeronlaşmaya itiliyor. "Laikiz" diye greneğın özüne sırtımızı dönmeye kalkarsak, ortalık görenek diye, "işbirliki İskilip-liler'e" kalıyor. Demek istediğim, budur.

- Bölgede, petrol ve doğal gaz sömürüsüne, en büyük mni, Atatürk Cumhuriyeti olduğu iin, Cumhuriyetimiz yozlaştırılmak üzere, elden gelen her türlü şer eylem gündeme getirilmiştir. Reğim bunun iin değişmiştir. Bölgede mezhep savaşları bunun iin körüklenmiştir... Böylesi bir operasyona ne yazık ki, muhalefet, ayrıca alet edilmiştir.

- Dış dayatmalı ve iktidarı olduğu kadar muhalefeti de kapsayan, kurguyu bozmanın yegâne yolu, her cenahtan ilericileri toplayacak tabandaki seçmenle, Cumhurbaşkanı adayımızı belirleyebilmek üzere, “önseçim” gerçekleştirmektir. Bu yönde kamuoyu oluşturulmalıdır.

- Adaylar belli bir yöntemle örneğin beşe indirgenir, sonra yarıştırılır.

- Bir rüzgâr estirelim. Fikrî zenginlik çağlasın. Coşku olsun, heyecan dorukta olsun. Umutlar kocaman kocaman tomurcuklansın. Cumhuriyet’in ikinci yüzyılını nasıl tasavvur ediyoruz, anlatalım, görüşlerimizi, önerilerimizi yarıştıralım, onları yan yana koyalım. Dev bir yürek olalım, dev bir erek. Bütün Türkiye ile bölge ile dünya ile kucaklaşalım. Barışı kurumsallaştıralım. Seçeceğimiz aday, cumhurbaşkanımız olacaktır. O’nun etrafında kilitlenince Türkiye, enginlere sığmayacak, taşacaktır. Güneş ufuktan şimdi doğar... Gümüş dere durmaz akar... Yürüyelim arkadaşlar!..

“Ne yapmalı” sorusuna yanıt verebilmek için önce bu duruma nasıl düştüğümüzü, niçin “kör, duyarsız, korkak ve bencil bir ülke” haline geldiğimizi irdelememiz gerekir! Bu soruya, 25 yıl önce, daha son 20 senelik kabus sürecine henüz 5 yıldan fazla bir süre varken Cumhuriyet gazetesindeki köşemde kaleme aldığım, daha sonra “yeri geldiğinde” tekrarladığım bir yazıyla yanıt vermek istiyorum. Çünkü bu yazı hiç ama hiç eskimedi!

“Lise edebiyat kitaplarının birinde hiç unutmadığım, beynime adeta nakşedilmiş bir yazı vardı:

- Bakmak ve Görmek!

Çok etkilenmiştim. O güne dek bilmediğim, ayırt edemediğim yaşamsal bir farkı açıklıyor, bakmanın görmek demek olmadığını anlatıyordu!.. Uzun yıllar sonra konuşmacı olarak katıldığım bir panelde Türk halkının duyarsızlığı, unutkanlığı ve kolay idare edilebilirliğinden söz ederken özellikle bir cümlenin altını çizmiş, kuvvetle vurgulanmıştım;

- Biz bakar kör bir toplumuz!..

Bir toplum nasıl olur da körleşir?.. Nasıl olur da gözlerinin önünde söylenen yalanları, yapılan alçaklıkları, ihanetleri, işlenen cinayetleri göremez?.. Çok basit; eğer 80 milyonluk bir ülkede ortalama 3,5-4 milyon gazete o da okuyucuya rüşvet vererek satılıyorsa, halkın yalnızca yüzde

¹ Ümit Zileli: Korkusuz gazetesi yazarıdır. Televizyon yapımcısı ve sunucusudur. Zileli'nin inceleme, araştırma, anı ve gazete yazılarını da kapsayan 12 kitabı bulunmaktadır.

6,3'ü kitap okuyorsa, “okumuş insan” oranı ilkokul mezu-
niyetiyle eşdeğer tutuluyorsa o toplum bakar ama göremez!

- Acı ama gerçek!

O yılan sonunda mutlaka dokunur!

Böylesine körleşmiş bir toplum, doğası gereği duyarsızdır... Sonunda mutlaka ama mutlaka sonsuz acılar çekeceği olaylara bile büyük bir vurdumduymazlıkla bakar. Sadece bakar, göremez!.. Bu tür mazoşist toplumlar, kendilerini daha rahat kandırabilmek için atasözleri, deyimler bile icat ederler. Örnek mi? Bol miktarda ne yazık ki;

- Bana dokunmayan yılan bin yaşasın!

- Pişmiş aşım, ağrısız başım!

- Gelen ağız, giden paşam!

Ama o bin yaşayan yılan eninde sonunda dokunur!.. Dokunmakla da kalmaz ezer, yok eder, köleleştirir!.. Ortada ne pişmiş aş ne ağrısız baş kalır. Gelen ağarın da, giden paşarın da bu anlamda hiçbir farkı yoktur. Duyarsız ve kör bir toplumda düşüncelerin iğdiş edilmesi, Milliyetçilik adına, Tanrı adına insanların acımasızca sömürülmesi gayet doğaldır!.. Ne yazık ki toplumun büyük bölümü bu durumun farkında bile değildir. Farkında olanların büyük bölümü ise sinmiş ya da satın alınmıştır. Geriye kalanlar da zaten bu sistemi sürdürenlerdir!..

- Dehşet verici ama gerçek!.. Nasıl yaşayacağına halk karar verecek!..

Okumayan, körleşmiş ve duyarsız toplumlar aynı zamanda korkak ve unutkan! Bir kısır döngüdür bu. Okumayan, araştırmayan, hakkını aramayan toplumlar körleşir. Körleşen toplumlar duyarsızdır. Duyarsız toplumlar ise korkaklık ve unutkanlığı bir yaşam biçimi olarak benimser. Böyle bir toplumda alın teri ve emek alıklık, onur ve erdem modası geçmiş, içi boş kavramlar olarak algılanır!.. Önemli

olan, moda olan en çabuk şekilde köşeyi dönmek, yükselen değerlere ve Yeni Dünya Düzeni'ne adapte olmaktır. Bu düzenin satılık kalemşorlarının görevi, ište bu aşıağılık sistemi bıkmadan usanmadan halka dayatmaktır. Uyanık, ne istediğini bilen, ağdaş toplumlarda yatacak yeri bile olmayan bu güruh, ne yazık ki krleşmiş duyarsız ve korkak toplumlarda kuruldukları köşelerde halkı zehirleme görevini başarıyla sürdürürler. Çünkü efendilerin köleleri eğitmek ve olası başkaldırıları engellemek için ruhu satın alınmış uşaklara ihtiyaı vardır!..

Peki, Türk halkı böyle bir yaşıama lyık mı? Yanıtı yine Türk halkı verecek. Vermek zorunda. Seçmek zorunda. Çünkü;

- Her halk layık olduğu biçimde yönetilir. Değişimi yurtsever önderleriyle halk gerçekleştirecek!

Zaman gelir geçer, yazı kalır. Yazıldığı zamanın bir tür tutanağı olarak tarihe mal olur...

Ancak kr ve duyarsız toplumlarda yazı eskimez, hep aynı acımasızlığı, korkuyu, baskıyı, ezilmişliği, zalimi, zulmü, üzerine l toprağı serilmiş insanı dne dne anlatır durur!.. Karanlığın egemen olduğu toplumlarda 20, 30 yıl öncesinin yazısı bile aynı zamanda bugünü anlatır!

Yapanların, yaptıkları yanlarına kr kaldıkça, kötülükler unutulduka, zalimler kutsandıka aynı yazı, yalnızca tarihler ve isimler değiştirilerek 50 yıl sonra bile yazılsa taze ve diri kalacaktır!..

- O halk ise sinmişliğin, acının, matem döngüsünde biteviye dönüp duracaktır!..”

Bu yazının üzerine, büyük acılara, büyük yıkımlara, büyük bir kültürel ayrışmaya neden olan son 30 yılı da eklerseniz, bu güzel ülkenin hep “bıçağın sırtında” yaşıadığını, korkular, kaygılar içinde çırpındığını, yoksulluk ve açlık sı-

nırında biteviye boğuştuğunu görürsünüz! Ancak, her türlü baskı, tehdit, şantaj, orantısız güç gösterilerine karşın, bu halkın yüzde 50'nin üzerinde direndiğini, ödün vermediğini, savaştığını da görürsünüz! İdeolojik ayrımları bugün için bir tarafa bıraktığı ve çok daha önemlisi; yurtsever, yetenekli, millici önderlerin öncülüğünde kol kola girdiği takdirde bu iktidarın aslında yıkıldığını, uzatmaları oynadığını ve tüm “ceberrut” girişimlerin temel ögesinin ise “büyük korku” olduğunu da görürsünüz!

Demek ki “ne yapmalı?” sorusunun biricik cevabı da budur: “Demokratik Halk Devrimi!”

